

การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

นายอภิชาติ สุปิน

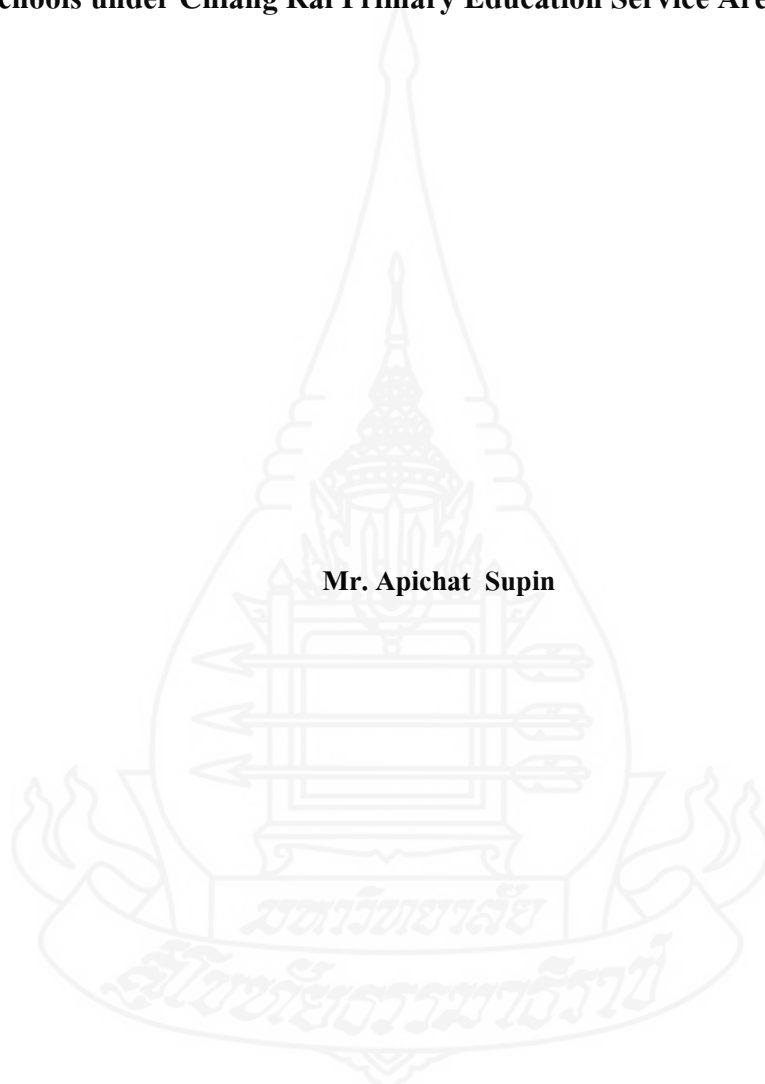
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2554

The Management of the One School One Innovation Project in Basic Education

Schools under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 2

Mr. Apichat Supin

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirath Open University

2011

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

ชื่อและนามสกุล นายอภิชาติ สุปิน

แขนงวิชา บริหารการศึกษา

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. อาจารย์ ดร. จำลอง นักฟ้อน
2. รองศาสตราจารย์อชิพร ศรียมก

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ไพรัช ติตย์ผาด)

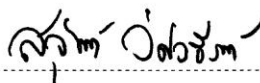
กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จำลอง นักฟ้อน)

ถึงแก่กรรม

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์อชิพร ศรียมก)

ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุจินต์ วิสวธีรานนท์)

ชื่อวิทยานิพนธ์ การบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

ผู้วิจัย นายอภิชาติ สุปิน รหัสนักศึกษา 2482301138 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
อาจารย์ที่ปรึกษา (1) อาจารย์ ดร.จำลอง นักพ็อน (2) รองศาสตราจารย์อริพร ศรียมก **ปีการศึกษา** 2554

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากระบวนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 (2) เปรียบเทียบกระบวนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำแนกตามความคิดเห็นของกลุ่ม ตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกัน และตามที่ตั้งของสถานศึกษา และ (3) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน 44 แห่ง ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และใช้การเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2) การเปรียบเทียบกระบวนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม จำแนกตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพแตกต่างกัน และตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่าการระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน และ (3) ปัญหาในการบริหารโครงการที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิบัติตามโครงการและการควบคุมลำดับการปฏิบัติตามโครงการ ส่วนข้อเสนอแนะที่สำคัญ ได้แก่ ควรมีการสร้างความร่วมมือกันในการปฏิบัติตามโครงการและการควบคุมการใช้ทรัพยากรและเวลาในการดำเนินการ

คำสำคัญ นวัตกรรม สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประถมศึกษา

Thesis title: The Management of the One School One Innovation Project in Basic Education Schools under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 2

Researcher: Mr. Apichat Supin; **ID:** 2482301138;

Degree: Master of Education (Educational Administration);

Thesis advisors: (1) Dr. Jumlong Nugforn;

(2) Mr. Atiporn Sriyamaka, Associate Professor; **Academic year:** 2011

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the management process of the One School One Innovation Project in basic education schools under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 2; (2) to compare the management processes of the One School One Innovation Project in basic education schools under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 2, as perceived by research informants with different statuses in the sample, and as classified by school location; and (3) to study problems and recommendations concerning the management of the One School One Innovation Project in basic education schools under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 2.

The research sample consisted of 44 basic education schools under Chiang Rai Primary Education Service Area 2, obtained by purposive sampling. The sample size was determined based on krejcie and Morgan's Sample Size Table. The research informants consisted of 176 school administrators, teachers, and chairpersons of the basic education school boards. The employed research instrument was a questionnaire developed by the researcher with reliability coefficient of .98. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, ANOVA and Scheffe method for pair-wise comparison.

The research findings revealed that (1) the overall management process of the One School One Innovation Project, as perceived by research informants in the sample, was practiced at the high level; (2) no significant difference was found in the practice levels of management processes of the One School One Innovation Project, as perceived by research informants of different statuses in the sample, and as carried out in schools in different locations; and (3) the main problems in management of this Project were that on carrying out the implementation of the Project as specified in the project plan, and that on the control of the sequence of project implementation; while the main recommendations were that the cooperation among the personnel of the Project should be created and promoted, and that the control on utilization of the resources and implementation time of the Project should be enforced.

Keywords: Innovation, Basic education school, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.จำลอง นักฟ้อน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์อชิพร ศรียมก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และอาจารย์ ดร. ไพรัช ถิตย์ผาด ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จ ลุล่วงเรียบร้อยโดยสมบูรณ์ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ นายอำนวยการ กาวิโล ผู้อำนวยการฝ่ายศึกษานิเทศก์ นายวีรัตน์ สาณุมิตร นางสุดา กล้าณรงค์ ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 นายสมจิต จันตะบุญ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันสลี และนายเกษม ดวงงาม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านปางท้าวแก่นจันทร์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือวิจัย จนสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

ขอขอบคุณประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้อำนวยการ และครูผู้สอนในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลสำหรับการวิจัย

คุณประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้สนใจการศึกษา ทั้งมวล และผู้มีอุปการคุณทุกท่าน

อภิชาติ สุปิน

กรกฎาคม 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
หลักและกระบวนการบริหารโครงการ	8
นวัตกรรมทางการศึกษา	23
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	27
โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล	56
การวิเคราะห์ข้อมูล	56

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	59
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ของผู้บริหาร ครู และประธานกรรมการสถานศึกษา	61
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 วิเคราะห์โดยหาค่าสถิติ ตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างและ ที่ตั้งของสถานศึกษา	73
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและการจัดลำดับที่	78
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
สรุปการวิจัย	82
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ	88
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	95
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	96
ข การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย	98
ค การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย	107
ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	109
ประวัติผู้วิจัย	124

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1	จำนวนและค่าร้อยละสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในด้านเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ที่ตั้งของสถานศึกษา วุฒิการศึกษา และ ประสบการณ์ในการทำงาน	59
ตารางที่ 4.2	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติ ในการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาเชิงรายนเขต 2 ในภาพรวม	61
ตารางที่ 4.3	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติ ในการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายนเขต 2 ด้านการวางแผนโครงการ	62
ตารางที่ 4.4	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติ ในการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายนเขต 2 ด้านการปฏิบัติตามโครงการ	65
ตารางที่ 4.5	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติ ในการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายนเขต 2 ด้านการควบคุม และกำกับการปฏิบัติตามโครงการฯ	68
ตารางที่ 4.6	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติ ในการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายนเขต 2 ด้านการประเมินและ ปรับปรุงโครงการ	70
ตารางที่ 4.7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการปฏิบัติการบริหารตาม โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายนเขต 2 ในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตาม โครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	74
ตารางที่ 4.9 การทดสอบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ	75
ตารางที่ 4.10 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติการบริหาร ตามโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในด้านต่างๆ จำแนกตามที่ตั้งสถานศึกษา	76
ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตาม โครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในด้านต่างๆ จำแนกตามที่ตั้งสถานศึกษา	77
ตารางที่ 4.12 ปัญหาในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมของ สถานศึกษาขั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในแต่ละด้าน	78
ตารางที่ 4.13 ข้อเสนอแนะในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมของ สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในแต่ละด้าน	80

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 ขอบเขตการพัฒนานวัตกรรม	28
ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม	32

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม เป็นโครงการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มอบหมายให้สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา ดำเนินการตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 – 2551 ยุทธศาสตร์ที่ 2 มุ่งพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคอนให้มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยเน้นการกระตุ้นและส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนได้พัฒนาขีดความสามารถในการคิดค้น นวัตกรรมต่างๆ ที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้เป็นไปตามจุดหมายของหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2549 และต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 3 ปี จนถึงปีงบประมาณ 2551 โดยมุ่งเน้นยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งในการคิดค้นสิ่งใหม่ๆ วิธีการใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีมาก่อน หรือเคยมีมาบ้างแล้วแต่นำมาปรับปรุงและพัฒนาเป็นนวัตกรรมที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การจัดการสอนและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้รับแนวนโยบายจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาดำเนินการตามโครงการ เพื่อให้เป็นไปตามแผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 – 2551 ยุทธศาสตร์ที่ 2 มุ่งพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคอนให้มีความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรม และยังสามารถเห็นความสำคัญของโครงการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของครู นักเรียน ทั้งนี้เพราะนวัตกรรมการเรียนการสอนเป็นผลจากความพยายามในการนำวิธีการหรือการกระทำใหม่ๆ เข้ามาแก้ปัญหา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้ดำเนินงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้น

พื้นฐานสนับสนุนให้สถานศึกษาทุกแห่งได้พัฒนาความสามารถในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ หรือวิธีการใหม่ๆ พัฒนาให้เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่มีคุณภาพที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน 4 ด้านคือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม และด้านสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยมีโรงเรียนในสังกัดเข้าร่วม โครงการเบื้องต้นในปีงบประมาณ 2549 จำนวน 50 โรงเรียน

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยได้ตระหนักเห็นคุณภาพการพัฒนาของการศึกษาและคุณภาพของนักเรียนให้เป็นที่ไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร จึงได้ดำเนินการศึกษาการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบถึงกระบวนการการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

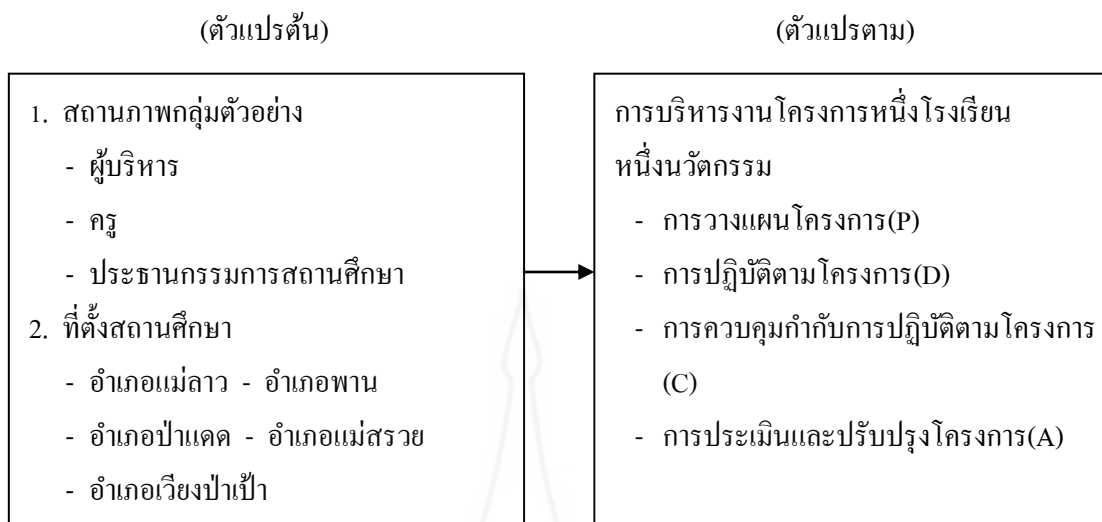
2.1 เพื่อศึกษากระบวนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

2.2 เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง และตามที่ตั้งของสถานศึกษา

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม นวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 มีกรอบความคิดทางทฤษฎีในการวิจัย ตามหลักทฤษฎีของ Deming ในเรื่องการบริหารคุณภาพครบวงจร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้ การวางแผนโครงการ (Plan) การปฏิบัติตามโครงการ (Do) การควบคุมกำกับปฏิบัติตามโครงการ (Check) การประเมินและปรับปรุงโครงการ (Act) (อ้างใน สกค. แก้วศิริ 2548: 30)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

กระบวนการบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตามความคิดเห็นตามสถานะ กลุ่มตัวอย่างและตามที่ตั้งของสถานศึกษา มีการดำเนินการตาม โครงการไม่แตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ประธานกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อกระบวนการบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตของการวิจัยมีขอบข่าย ครอบคลุมถึงเรื่องการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน (หลักสูตร วิธีสอน สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม การงานอาชีพและเทคโนโลยี และนวัตกรรมอื่นๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนการสอน ตามกรอบความคิดทางการบริหารคุณภาพครบวงจร ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ดังนี้

5.1.1 การวางแผนโครงการ (Plan)

5.1.2 การปฏิบัติตามโครงการ (Do)

5.1.3 การควบคุม กำกับการปฏิบัติตามโครงการ (Check)

5.1.4 การประเมินและปรับปรุงโครงการ (Act)

5.2 ขอบเขตด้านประชากร

5.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำนวน 50 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในปีการศึกษา 2549 จำนวน 482 คน

5.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้มาโดยการกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ Morgan และใช้การสุ่มแบบตามความต้องการ (Purposive random) ได้จำนวนโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 44 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษา 176 คน

5.3 ตัวแปรในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

5.3.1 *ตัวแปรอิสระ* ได้แก่ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนี้

1) *สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม* ประกอบด้วย

(1) ผู้บริหารสถานศึกษา

(2) ครูผู้สอน

ประธานกรรมการสถานศึกษา

2) *ที่ตั้งสถานศึกษา* ประกอบด้วย

(1) อำเภอแม่ลาว

(2) อำเภอป่าแดด

(3) อำเภอเวียงป่าเป้า

(4) อำเภอพาน

(5) อำเภอแม่สรวย

5.3.2 *ตัวแปรตาม* ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 โดยใช้การบริหารคุณภาพครบวงจร จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การวางแผนโครงการ (Plan)
- 2) การปฏิบัติตามโครงการ (Do)
- 3) การควบคุม กำกับการปฏิบัติตามโครงการ (Check)
- 4) การประเมินและปรับปรุงโครงการ (Act)

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 กำหนดนิยามศัพท์
เฉพาะดังนี้

6.1 นวัตกรรม หมายถึง นวัตกรรมทางการศึกษาหรือหมายถึง วิธีการ หรือ
กระบวนการ และสิ่งประดิษฐ์ต่างทั้งที่นำเอาของเก่ามาดัดแปลงปรับปรุงและสร้างขึ้นมาใหม่
รวมถึงสื่อการสอนต่างๆที่ครูผู้สอนนำไปใช้ในการเรียนการสอน

6.2 โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม หมายถึง โครงการที่ส่งเสริม สนับสนุน
และกระตุ้นให้โรงเรียนทั้งที่เป็นบุคคล หรือคณะบุคคล ได้คิดค้น หรือพัฒนานวัตกรรมในรูปของ
กระบวนการ เทคนิค วิธีการใหม่ๆ แนวปฏิบัติหรือสิ่งประดิษฐ์ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาหรือ
พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน

6.3 การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม หมายถึง กระบวนการในการ
บริหารจัดการของโรงเรียนตามกระบวนการพัฒนาของ Deming ตามวงจรพัฒนา ประกอบด้วย
กระบวนการ 4 ขั้นตอนได้แก่

6.3.1 การวางแผนโครงการ (P) หมายถึง กระบวนการวางแผนโครงการได้แก่
การศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้นวัตกรรม กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดทำโครงการ,การเก็บ
รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้นวัตกรรมและความต้องการในการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา
,การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดก่อนนำมาจัดทำแผนงานโครงการ การตั้ง
คณะกรรมการปฏิบัติและรับผิดชอบในการบริหารโครงการ

6.3.2 การปฏิบัติตามโครงการ (D) หมายถึง กระบวนการปฏิบัติตามโครงการ
ได้แก่การดำเนินการตามแผนปฏิบัติโครงการโดยเริ่มจากงานที่มีความจำเป็นก่อนและหลังจากการ
จัดลำดับความสำคัญที่กำหนดไว้,การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนประยุกต์ใช้
นวัตกรรมทุกด้านในการบริหารและการเรียนการสอน,การสนับสนุนให้มีพัฒนาการเรียนการสอน
โดยใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้น

6.3.3 การควบคุม กำกับการปฏิบัติตามโครงการ (C) หมายถึง กระบวนการควบคุมโครงการได้แก่การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตรวจสอบและประเมินผลโครงการไว้อย่างชัดเจน การควบคุม กำกับ ติดตามงาน โครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ อย่างเป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ

6.3.4 การประเมินและปรับปรุงโครงการ (A) หมายถึง กระบวนการในการประเมินและปรับปรุงโครงการได้แก่การจัดให้มีการวัด - ประเมินผลการดำเนินโครงการตามกำหนดเวลา และแผนปฏิบัติการของโครงการ

6.4 โรงเรียนหรือสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในปีการศึกษา 2549

6.5 ที่ตั้ง หมายถึง ที่ตั้งของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ประกอบไปด้วย อำเภอแม่ลาว อำเภอพาน อำเภอแม่สรวย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอป่าแดด

6.6 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาการฝ่ายวิชาการ

6.6 ครู หมายถึง ครูที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องกับโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม

6.7 ประธานกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในปีการศึกษา 2549

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อให้ทราบถึงระดับสภาพและปัญหากระบวนการการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

7.2 ผลการวิจัยทำให้ได้แนวทางในการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม โดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาให้มากขึ้น

7.3 ผลการวิจัยทำให้ได้แนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องช่วยชี้แนวทาง เพื่อเป็นความรู้พื้นฐานให้การศึกษาวิจัยชัดเจนมาก
ขึ้น โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 หัวข้อดังนี้

1. หลักและกระบวนการบริหาร โครงการ
 - 1.1 ความหมายของโครงการ
 - 1.2 องค์ประกอบของโครงการ
 - 1.3 ลักษณะของโครงการที่เหมาะสม
 - 1.4 กระบวนการบริหารโครงการ
 - 1.5 การบริหารโครงการตามหลัก PDCA
2. นวัตกรรมทางการศึกษา
 - 2.1 ความหมายของนวัตกรรม
 - 2.2 ความหมายของนวัตกรรมทางการศึกษา
 - 2.3 ประเภทของนวัตกรรมทางการศึกษา
3. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม
 - 3.1 ขอบเขตของการพัฒนานวัตกรรม
 - 3.2 ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม
 - 3.2.1 การวิเคราะห์ปัญหาและความจำเป็น
 - 3.2.2 วิธีการเทคนิคที่นำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรม
 - 3.2.3 กระบวนการสร้างและพัฒนานวัตกรรม
 - 3.2.4 การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้
 - 3.2.5 การตรวจสอบประสิทธิภาพนวัตกรรม
 - 3.2.6 การนิเทศติดตามและประเมินผล
 - 3.2.7 การรายงานผลการดำเนินโครงการ
4. โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักและกระบวนการบริหารโครงการ

1.1 ความหมายของโครงการ

โครงการ มีผู้ที่เป็นนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันบ้าง และส่วนมากความหมายใกล้เคียงกันดังนี้

พอล แกดดีส (Pual Gaddis อ้างใน ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ 2542: 16) ให้ความหมายว่าโครงการเป็นหน่วยองค์การหนึ่งที่มุ่งกระทำการเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายของการพัฒนา ตามที่กำหนดไว้ทั้งด้านเวลา งบประมาณ และการดำเนินงาน

มอริส โซโลมอน (Morris Solomon อ้างใน ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ 2542: 16) กล่าวว่าโครงการเป็นกิจกรรมที่เล็กที่สุดที่สามารถแบ่งแยกเพื่อการวางแผน การวิเคราะห์ และการบริหารได้

ทวีป ศิริธรรมิ (2545:17) ให้ความหมายว่า โครงการ (Project) คือกลุ่มกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน มุ่งตอบสนองเป้าหมายเดียวกันในแผนงานเดียวกัน โดยมีเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน และเป็นงานพิเศษหรือ ต่างไปจากงานประจำ (Routine) โครงการจะประกอบด้วย งาน (task) และกิจกรรม (Activity)

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2535: 195) ให้ความหมาย โครงการ หมายถึงหน่วยของกิจกรรมที่เล็กที่สุด ที่สามารถแบ่งแยกออกมาเพื่อทำการวางแผน วิเคราะห์ และบริหารได้ ไม่ใช่ลักษณะงานประจำ ไม่เกิดขึ้นบ่อยครั้งนัก และลักษณะเด่นของโครงการคือมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ชัดเจน มีกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่แน่นอน และมีทรัพยากรในการบริหารจำกัด

ศุภชัย ยาวะประภาส (2547: 380) ให้ความหมายว่าโครงการเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่กำหนดขึ้นเพื่อนำเอาวัตถุประสงค์ของหน่วยงานหรือองค์ประกอบไปปฏิบัติให้สำเร็จลุล่วงภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้แน่นอน

สมคิด พรหมจ้อย (2542: 11) ได้ให้ความหมายว่าโครงการ (Project) คือกลุ่มกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกัน และแต่ละกิจกรรมมีเป้าหมายเดียวกัน มีเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดของงาน และมักจะเป็นงานพิเศษต่างจากงานประจำ โครงการจะประกอบไปด้วย งาน (Task) และกิจกรรม (Activity)

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ (2542: 17) ได้ให้ความหมายว่า โครงการ คือกิจกรรม หรืองานที่เกี่ยวเนื่องกับการลงทุนเพื่อผลิตสินค้าและบริการเพื่อหวังผลประโยชน์ตอบแทน กิจกรรมหรืองานดังกล่าวจะต้องเป็นหน่วยหนึ่งที่สามารถวิเคราะห์ วางแผน และบริหารงานได้ พร้อมทั้งมีลักษณะแจ้งชัดถึงจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุด เมื่อวัตถุประสงค์ที่มุ่งหวังไว้สำเร็จลง โครงการจึงเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการวางแผน การจัดการทรัพยากร และผลการดำเนินงานอย่างมีระบบและมี

ระเบียบ ซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงแหล่งที่ตั้งโครงการ ช่วงระยะเวลา การผลิต การลงทุน
ผลตอบแทน การจัดรูปองค์กร และการจัดโครงการ

ประชุม รอดประเสริฐ (2547: 4) ได้ให้ความหมายว่า โครงการ มีความหมายตรงกับคำในภาษาอังกฤษ 2 คำคือ Project และ Program ซึ่งหมายถึงระบบการปฏิบัติงานที่ประกอบด้วยกิจกรรมและรายละเอียดต่างๆของการดำเนินงาน บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้

คำว่า Project (โครงการ) และ Program (รายการปฏิบัติงาน) หรือในบางตำราแปลว่าโครงการงานแม้โดยทั่วไปจะมีความหมายที่คล้ายคลึงกันดังที่ได้กล่าวแล้ว แต่ในเชิงการวางแผนถือว่าเป็นแผนการปฏิบัติงานที่ต่างระดับกัน กล่าวคือโครงการเป็นกลุ่มกิจกรรมที่กำหนดขึ้นไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามแผน ส่วนรายการปฏิบัติงานหรือโครงการหมายถึงรายละเอียดในการดำเนินงานของกิจกรรมแต่ละกิจกรรมที่ได้กำหนดขึ้นเพื่อการดำเนินงานตามโครงการ ฉะนั้นจึงกล่าวโดยสรุปได้ว่า รายการปฏิบัติงานหรือโครงการ คือส่วนประกอบของโครงการ และโครงการแต่ละโครงการคือส่วนประกอบของแผน

อย่างไรก็ตามที่จะกล่าวต่อไปในหนังสือเล่มนี้ถือว่า ทั้งสองเป็นคำเดียวกันและใช้คำว่า “โครงการ” ซึ่งมีความหมายหรือคำจำกัดความที่สามารถแยกแยะได้ดังนี้

โครงการ หมายถึง กิจกรรมของหน่วยงานหนึ่งในองค์การที่มุ่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งเวลา งบประมาณ และวิธีการดำเนินงานเป็นตัวกำกับ

โครงการ หมายถึง การลงทุนชนิดพิเศษอย่างหนึ่งที่มีวัตถุประสงค์ ขนาดการดำเนินงาน สถานที่ตั้ง แนวคิดในการดำเนินงาน และผลต่อการพัฒนาต่อไปอย่างชัดเจน โดยโครงการมีฐานะเป็นส่วนประกอบอันสำคัญของกระบวนการพัฒนา

โครงการ หมายถึง กิจกรรมขนาดเล็กที่สุดที่สามารถจำแนกวิเคราะห์ เพื่อการวางแผนและการบริหารงานได้

โครงการ หมายถึง แผนงานหรือส่วนหนึ่งของงานที่ต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินการ โดยสามารถทำการวิเคราะห์และประเมินผลได้อย่างอิสระหน่วยหนึ่ง

โครงการ หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการลงทุนในการดำเนินงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการเปลี่ยนแปลงและเพื่อการแก้ปัญหาทางสังคม ทางเศรษฐกิจ และทางการเมือง

โครงการ หมายถึง กิจกรรมเชิงระบบที่สามารถอธิบายได้ว่าองค์การหรือหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงาน บุคคลประเภทใดและลักษณะใดจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมนั้น จะต้องมือและอุปกรณ์ชนิดใดสนับสนุน มีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อใช้ดำเนินการอย่างไร สถานที่ดำเนินงานอยู่ที่ไหน จะใช้เวลาในการดำเนินงานยาวนานเท่าใด โดยจะเริ่มต้นและสิ้นสุดเมื่อใด และผลที่เกิดขึ้นคืออะไร และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไรบ้าง

ดังนั้น โครงการจึงเป็นแผนงานที่จัดขึ้นทำอย่างมีระบบ ประกอบด้วยหน่วยกิจกรรมย่อยหลายกิจกรรมที่ต้องใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานและคาดหวังที่จะได้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่าจะต้องมีจุดเริ่มต้นและสิ้นสุดในการดำเนินงาน จะต้องมียุทธศาสตร์และจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจน จะต้องมีส่วนที่ในการดำเนินงานเพื่อให้การบริการและสนองความต้องการของบุคคลในพื้นที่นั้น และจะต้องมีบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินงาน หรือ โครงการเป็นการกำหนดการปฏิบัติงานในรายละเอียดให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.2 องค์ประกอบของโครงการ

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2547: 393) ได้เสนอองค์ประกอบสำคัญของโครงการที่สำคัญ 7 ประการคือ 1. หลักการและเหตุผล 2. วัตถุประสงค์ 3. วิธีการดำเนินงาน 4. เป้าหมาย 5. งบประมาณ 6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ และ 7. การประเมินผล

สมคิด พรหมจ้อย (2542: 16) ได้เสนอองค์ประกอบของโครงการดังนี้คือ 1. ชื่อโครงการ 2. หลักการและเหตุผล 3. วัตถุประสงค์/เป้าหมาย 4. วิธีดำเนินการ 5. ระยะเวลาในการดำเนินการ 6. งบประมาณและทรัพยากร 7. บุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ 8. การกำกับติดตามและประเมินผล 9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทวีป ศิริรัศมี (2546: 36) ได้ให้รายละเอียดของโครงการแบบประเพณีนิยมจะประกอบด้วยองค์ประกอบหรือหัวข้อต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ชื่อโครงการ เป็นส่วนที่บอกให้ทราบว่าทำอะไร ซึ่งจะต้องมีความกระชับจำเพาะเจาะจง และสื่อความหมายได้ชัดเจน สอดคล้องกับเนื้อหาสาระของโครงการแสดงถึงลักษณะงานหรือลักษณะเฉพาะของโครงการหรือลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติ และจุดหมายปลายทางที่ต้องการ

2. หลักการและเหตุผล เป็นส่วนที่บอกให้ทราบว่า ทำไมต้องทำโครงการนั้น ทำแล้วจะได้อะไร และถ้าไม่ทำจะเกิดผลเสียหรือความเสียหายอย่างไร รายละเอียดจะเป็นการกล่าวถึงที่มาของโครงการที่สะท้อนถึงความจำเป็นในการจัดทำโครงการ โดยแสดงถึงข้อมูล สถิติ และเหตุผลรองรับที่มีน้ำหนักอย่างสอดคล้องและสมเหตุสมผลเพื่อให้ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจอนุมัติพิจารณาเห็นควรให้การสนับสนุนหรืออนุมัติโครงการนั้น

3. วัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดทิศทางหรือแนวทางในการปฏิบัติที่สามารถวัดได้ ซึ่งแสดงถึงผลงาน ที่เป็นจุดหมายปลายทาง หรือแสดงให้เห็นว่าจะต้องทำอะไรให้เกิดขึ้นเพื่อตอบสนองสภาพอันเป็นที่มาของโครงการเมื่อดำเนินโครงการเสร็จสิ้นไปแล้ว โดยเขียนให้สอดคล้องกับชื่อโครงการ หลักการและเหตุผล โดยมีความเป็นไปได้ วัดได้ ตรวจสอบได้ แต่อย่างไรก็ตาม วัตถุประสงค์ของโครงการเป็นเพียงการกำหนดทิศทางหรือแนวทางในการปฏิบัติในบางตำราเรียก

วัตถุประสงค์ในส่วนนี้ว่า “วัตถุประสงค์ทั่วไป” ซึ่งจะต้องกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ย่อย หรือ วัตถุประสงค์เฉพาะ หรือเป้าหมายของโครงการต่อไป

4. เป้าหมาย เป็นการกำหนดทิศทางและความต้องการที่คาดหวังจะให้เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานเป็นการกำหนดจุดในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์แต่ละข้อของโครงการ เป้าหมายจึงมีลักษณะเป็นวัตถุประสงค์เฉพาะหรือขยายวัตถุประสงค์ให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น เป็นส่วนประกอบของแต่ละวัตถุประสงค์ของโครงการใช้เป็นเครื่องกำกับการทำงานตามช่วงระยะเวลาต่างๆ ที่กำหนดเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์แต่ละข้อที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งระบุทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ที่สามารถวัดได้ตามลักษณะเฉพาะของผลงาน โดยมีระยะเวลาที่ชัดเจนเป็นจุดที่แสดงผลงานตามรายทางก่อนที่จะบรรลุวัตถุประสงค์แต่ละข้อตามที่กำหนดไว้และการกำหนดเป้าหมายที่ดีจะต้องพิจารณาถึงการตอบสนองนโยบายหรือสภาพอันเป็นที่มาของโครงการและวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ ซึ่งจะเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จ (Benchmark) ที่แท้จริงของโครงการ

5. วิธีดำเนินงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นกระบวนการปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในแต่ละข้อของโครงการอย่างมีประสิทธิภาพโดยกำหนดเป็นขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมอย่างชัดเจนตั้งแต่ต้นจนจบ กระบวนการในลักษณะของแผนปฏิบัติการ (Action plan หรือ Operation plan) คือจะระบุว่าใคร ทำอะไร เมื่อใด ด้วยกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนอย่างไร โดยปกติแล้ววิธีดำเนินงานจะมีปฏิทินปฏิบัติงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแผนภูมิแท่ง (Bar chart) หรือแผนภูมิของแกนต์ (Gantt chart) หรือเทคนิคที่ก้าว:สลับซับซ้อนเช่น Pert (Program evaluation and review technique) และ CPM (Critical path method) ควบคู่กัน ไป ซึ่งผู้วางแผนจะต้องเลือกใช้เทคนิคให้เหมาะสมกับลักษณะงานและกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติหรือเทคนิคเฉพาะอื่นใดที่หน่วยงานกำหนดไว้ที่ผู้ปฏิบัติสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่องและถูกต้อง หรือเป็นแนวทางให้ผู้บริหารทราบว่าการอนุมัติโครงการนี้จะมีผลกระทบกระเทือนต่อโครงการอื่นหรือไม่เพียงใดด้วย

6. ระยะเวลาดำเนินงาน เป็นการระบุระยะเวลาตลอดการดำเนินงานโครงการ ส่วนที่แสดงช่วงเวลากิจกรรมใดใช้เวลาเท่าใด ซึ่งกำหนดไว้เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติหรือสภาพแวดล้อมของการทำงาน หรือดำเนินกิจกรรมนั้นๆ อย่างไรก็ตามสำหรับหน่วยงานของรัฐ ระยะเวลาดำเนินงานโครงการบางครั้งอาจถูกกำหนดโดยตัวบทกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องและปีงบประมาณ เป็นต้น

7. งบประมาณ เป็นการประมาณการรายจ่ายในการดำเนินงานตามโครงการโดยแสดงถึงยอดรวมค่าใช้จ่ายทั้งโครงการ และค่าใช้จ่ายแต่ละกิจกรรม หรือแต่ละช่วงเวลาพร้อมทั้ง

รายละเอียดค่าใช้จ่ายโดยจำแนกตามหมวดค่าใช้จ่าย เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ ค่าครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง และ อื่นๆ ฯลฯ โดยยอดรวมค่าใช้จ่ายในแต่ละหมวดรายจ่ายควรจะเท่ากับยอดรวมค่าใช้จ่ายทั้งโครงการพร้อมทั้งระบุแหล่งสนับสนุนงบประมาณ และแหล่งทรัพยากรอื่นๆที่เกี่ยวข้องโดยคำนึงถึงความคุ้มค่ากับผลตอบแทนที่จะได้รับความต่อเนื่อง ความคล่องตัว และความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตามโครงการ

8. การติดตาม ควบคุม กำกับและประเมินผล หรือการบริหาร โครงการ ซึ่งระบุถึงวิธีการ ขั้นตอนในการติดตามงาน การควบคุม กำกับและประเมินผล การดำเนินงานโครงการ คือ จะแสดงให้เห็นทราบว่า จะควบคุมให้มีการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการได้อย่างไร เพื่อให้โครงการบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และบอกให้ทราบว่าจะรู้ได้อย่างไรว่าโครงการบรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ซึ่งจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารหรือผู้พิจารณาโครงการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนั้นได้ทราบว่าเมื่ออนุมัติโครงการนั้นแล้วจะมีแนวทางดำเนินการควบคุม ติดตามผลโครงการอย่างไรจึงจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนหรือบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ เป็นผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับการดำเนินการ ซึ่งจะเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการที่โครงการบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งที่เป็นผลประโยชน์ทางตรง ทางอ้อม หรือผลกระทบที่สืบเนื่องมาจากการปฏิบัติโครงการนั้น โดยจะระบุไว้ชัดเจนว่าใครจะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบนั้นในลักษณะอย่างไรทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ ซึ่งจะต้องสอดคล้องหรือเป็นเหตุเป็นผลกันกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

การระบุผลตอบแทนหรือผลที่คาดว่าจะได้รับจะเป็นอีกส่วนหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติ ความคุ้มค่าในเชิงเศรษฐกิจและสังคม เมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนหรืองบประมาณที่ใช้ในการดำเนินโครงการ ซึ่งจะเป็นข้อพิจารณาอีกส่วนหนึ่งที่ผู้บริหารหรือผู้พิจารณาโครงการจะนำมาใช้ประโยชน์ต่อการตัดสินใจให้ดำเนินโครงการนั้นต่อไป หรือพิจารณาคัดเลือกโครงการใหม่อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

10. ผู้รับผิดชอบโครงการหรือผู้เสนอโครงการ เป็นการระบุตัวบุคคลหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการเสนอและดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้พิจารณาสามารถตรวจสอบได้แน่ชัดว่าผู้รับผิดชอบโครงการมีประสบการณ์และคุณสมบัติที่เหมาะสม มีความสามารถที่จะรับผิดชอบโครงการนั้นได้หรือไม่ หรือโครงการดังกล่าวเป็นงานใน: ที่ความรับผิดชอบหรือภารกิจของบุคคลหรือหน่วยงานนั้นหรือไม่ และหน่วยงานนั้นมีทรัพยากรเพียงพอที่จะดำเนินโครงการนั้นหรือไม่ เพียงใด

ประชุม รอดประเสริฐ (2547: 8) ได้อธิบายว่าโครงการต้องประกอบด้วย ส่วนประกอบอันสำคัญ 3 ส่วนคือ การวางแผนหรือการจัดเตรียมโครงการ การนำโครงการไปปฏิบัติหรือการนำโครงการไปใช้ และการตรวจสอบประเมินโครงการ ซึ่งในแต่ละส่วนประกอบของโครงการอาจมีรายละเอียดที่แตกต่างกันไปบ้าง ทั้งนี้แล้วแต่ธรรมชาติของโครงการที่จะถูกกำหนดขึ้น โครงการที่สลับซับซ้อนหรือโครงการใหญ่อาจมีรายละเอียดมาก ส่วนโครงการขนาดเล็กๆอาจมีรายละเอียดน้อยเป็นต้น โครงการแต่ละโครงการอาจสรุปเป็นวงจรโครงการ (Project Cycle) อันประกอบด้วยส่วนประกอบที่สำคัญตามลำดับขั้นตอนดังนี้ (1) การระบุโครงการ (Project identification) (2) การศึกษาและการจัดเตรียมโครงการ (Project preparation) (3) การควบคุมตรวจสอบโครงการ (Project appraisal) (4) การตัดสินใจเลือกโครงการ (Project decision) (5) การนำโครงการไปปฏิบัติ (Project implementation) และ (6) การประเมินโครงการ (Project evaluation) อย่างไรก็ตามไม่ว่าโครงการจะมีขนาดเช่นใด ชนิดและประเภทใด ย่อมต้องมีรูปแบบ (form) หรือ โครงสร้าง ในการเขียนดังนี้

1. ชื่อโครงการ
2. หลักการและเหตุผล
3. วัตถุประสงค์และเป้าหมาย
4. วิธีดำเนินการ
5. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ
6. งบประมาณและทรัพยากรที่ต้องใช้
7. ผู้รับผิดชอบโครงการ
8. การบริหารโครงการหรือการประเมินโครงการ
9. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3 ลักษณะของโครงการที่เหมาะสม

ศุภชัย ยาวะประภาส (2547: 389) ได้อธิบายให้ทราบลักษณะโดยทั่วไปของโครงการ ส่วนมีลักษณะที่สำคัญร่วมกันอย่างน้อย 3 ประการคือ 1. มีขอบเขตวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน 2. มีขอบเขตการดำเนินงานที่แน่นอน 3. มีระยะเวลาที่แน่นอน

ทวีป ศิริศรี (2545: 32) อธิบายว่าโครงการมีลักษณะที่สำคัญดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์หรือจุดหมายที่ชัดเจน (Clear objective or Clear purpose) ทุกโครงการต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดหมายที่ชัดเจน ซึ่งหมายถึงสิ่งที่โครงการมุ่งจะได้รับหรือบรรลุผลภายในเวลาที่กำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดหมายจะเป็นตัวกำหนดทิศทางและแนวทาง

ในการบริหารและควบคุมโครงการที่กำหนดทรัพยากรที่ต้องใช้ และระยะเวลาที่โครงการต้องดำเนินการแล้วเสร็จ

2. มีกลุ่มของกิจกรรม (Group of activities) ทุกโครงการจะต้องประกอบด้วยกลุ่มของกิจกรรมซึ่งมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากกิจกรรมที่เน้นงานประจำ (Routine) โดยจัดเรื่องต่อเนื่องกันตามลำดับก่อนหลังหรืออย่างเป็นขั้นตอนตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดโครงการ ซึ่งในบางกิจกรรมอาจทำพร้อมกันในขณะที่บางกิจกรรมจะต้องรอให้กิจกรรมหนึ่งดำเนินการแล้วเสร็จก่อนจึงทำกิจกรรมนั้นได้

3. มีลักษณะชั่วคราว (Temporary) คือมีขอบเขตระยะเวลา (time boundaries) ที่ชัดเจนทุกโครงการจะกำหนดเวลาแล้วเสร็จสิ้นโครงการที่แน่นอน โดยคาดคะเนว่าเมื่อถึงระยะเวลาดังกล่าวนั้นแล้ววัตถุประสงค์หรือจุดหมายของโครงการจะบรรลุผลตามที่กำหนดไว้

4. มีสถานที่ตั้งโครงการ (Location) ทุกโครงการจะต้องมีสถานที่ตั้งเพื่อดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์หรือจุดหมายที่กำหนดไว้โดยคำนึงถึงความเหมาะสม ความสะดวก และความประหยัด

สมคิด พรหมจ้อย (2542: 15) ได้อธิบายลักษณะของโครงการที่ดี โดยทั่วไปจะมีลักษณะสำคัญ 6 ประการคือ

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์ โครงการต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน อาจอยู่ในรูปปริมาณหรือคุณภาพ วัตถุประสงค์ของโครงการหนึ่งๆอาจจะมีหลายข้อ

2. มีความเป็นเอกเทศโครงการแต่ละโครงการจะต้องมีการกำหนดขอบเขตของการดำเนินงาน และความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน

3. มีการกำหนดรูปแบบรายละเอียดการดำเนินงานที่สอดคล้องกลมกลืนกัน โครงการหนึ่งๆ จะต้องมีการดำเนินการต่างๆที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงสิ้นสุดโครงการที่เป็นระบบและมีระเบียบ

4. มีการระบุทรัพยากรต่างๆ ที่จำเป็นในการดำเนินงานทั้งทรัพยากรด้านบุคคล และแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนโครงการ งบประมาณและแหล่งเงินทุนที่จะนำมาดำเนินงาน

5. มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และระยะเวลาสิ้นสุดที่แน่นอน โครงการจะต้องมีการกำหนดจุดเริ่มต้นว่าเริ่มโครงการเมื่อใด และจะดำเนินการต่อไป จนถึงระยะเวลาใดอันเป็นเวลาสิ้นสุดโครงการ จึงไม่ใช่เป็นงานที่ทำประจำไปเรื่อยๆ แต่มีการกำหนดระยะเวลาไว้อย่างแน่นอน

6. สามารถนำไปปฏิบัติได้ เป็นโครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ใช่เป็นโครงการเลื่อนลอยหรือสวาทหุ นำไปปฏิบัติไม่ได้

ประชุม รอดประเสริฐ (2547: 10) ได้อธิบายว่าโครงการที่ดีควรมีลักษณะดังต่อไปนี้

1. สามารถแก้ปัญหาขององค์กรหรือหน่วยงานได้
2. มีรายละเอียดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถดำเนินงานได้ หรือมีความเป็นไปได้สูง
3. รายละเอียดของโครงการต้องเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กัน กล่าวคือวัตถุประสงค์ต้องสอดคล้องกับปัญหาหรือหลักการและเหตุผล วิธีการดำเนินงานต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
4. สามารถสนองตอบความต้องการของสังคม ของกลุ่มชนส่วนใหญ่ และนโยบายของประเทศชาติ
5. รายละเอียดของโครงการย่อมต้องสามารถเข้าใจได้ง่าย และสามารถดำเนินตามโครงการได้
6. เป็นโครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้สอดคล้องกับแผนงานหลักขององค์กร และสามารถติดตามประเมินผลได้
7. โครงการต้องกำหนดขึ้นจากข้อมูลที่มีความเป็นจริงและเป็นข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์อย่างรอบคอบแล้ว
8. โครงการต้องได้รับการสนับสนุนทั้งทางด้านทรัพยากรอย่างเหมาะสม และทางด้านการบริหารอย่างแท้จริง
9. โครงการจะต้องมีระยะเวลาในการดำเนินงาน กล่าวคือจะต้องระบุถึงเวลาที่เริ่มต้น และวันเวลาที่แล้วเสร็จที่แน่ชัด

1.4 กระบวนการบริหารโครงการ

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2546: 8) ให้นิยามว่า การบริหารโครงการเป็นสหวิทยาการที่ต้องอาศัยองค์ความรู้เกี่ยวกับการวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การบริหารและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การควบคุมและการประเมินผล เพื่อกำหนดกิจกรรมต่างๆ ของโครงการให้ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดทั้งทรัพยากรบุคคลและอุปกรณ์ เครื่องมือ รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เหมาะสม โดยมีจุดประสงค์สำคัญคือ การดำเนินงานให้สมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้ โดยผู้จัดการโครงการจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการ วงจรชีวิตของโครงการ ความเป็นเอกภาพของโครงการ การพึ่งพากันระหว่างโครงการแลหน่วยงานในองค์กร และการติดต่อสื่อสาร รวมทั้งความสามารถในการขจัดความขัดแย้งในโครงการซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา การบริหารโครงการเป็นลักษณะงานเฉพาะกิจ

ที่มีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุด หากกล่าวให้ชัดเจนแล้วกระบวนการบริหาร โครงการหมายถึง การวางแผนการทำงาน และการทำงานตามแผนที่แล้วเสร็จ

สุรศักดิ์ นานากุล (2522: 16) แยกขั้นตอนการบริหาร โครงการออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. Feasibility Study ขั้นศึกษาความเป็นไปได้
2. Project Requirements Specification ขั้นกำหนดรายละเอียด
3. Detail Design and Planing ขั้นการออกแบบและวางแผน
4. Installation, Construction and Commission ขั้นการติดตั้งและการใช้งาน
5. Operation and Proving ขั้นดำเนินงานติดตามผล

ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2535: 195) อธิบายว่า การบริหาร โครงการ หมายถึงการ ดำเนินงานภายในขอบเขตที่กำหนดไว้ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย (Project Purpose) และเป้าหมาย (Target) อย่างมีประสิทธิภาพและเหตุผล และ ปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนในระบบงานนั้นอย่างเป็น ระเบียบเรียบร้อยมากที่สุด

ขั้นตอนการบริหาร โครงการ (Project Management Stages) หรืออาจเรียกว่า กระบวนการบริหาร โครงการ ประกอบด้วยขั้นตอนหลักที่สำคัญ 3 ขั้นตอนคือ

1. การวางแผนโครงการ
2. การปฏิบัติตามแผนการโครงการ
3. การติดตามและประเมินผลโครงการ

ความสัมพันธ์ของสามขั้นตอนหลัก อาจเปรียบได้กับเก้าอี้สามขา เก้าอี้ก็จะไม่อาจ ใช้นั่งหรือทำประโยชน์ได้ฉันใด ในกระบวนการบริหารโครงการ หากขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งมี วิธีการบริหารที่ผิดพลาดไม่สมเหตุสมผล ย่อมส่งผลให้การบริหารโครงการนั้นๆ ไม่ประสบ ผลสำเร็จตามที่ปรารถนาฉันนั้น

สมคิด พรหมจ้อย (2542: 24) กระบวนการบริหารโครงการ เป็นการดำเนินการอย่าง ต่อเนื่องเป็นระบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือการวางแผน (Planning) การปฏิบัติตามแผน (Implementation) และการติดตามและประเมินผล (Evaluation)

ประทุม รอดประเสริฐ (2547: 48) อธิบายว่า การบริหารโครงการเป็นงานชนิด หนึ่งที่มีผู้มีความเกี่ยวข้องทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานนั้นให้บรรลุถึงความสำเร็จหรือ ตามเป้าหมายที่บุคคลเหล่านั้นต้องการ ความสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ย่อมต้องอาศัยกระบวนการในการ บริหารงาน ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญหลายหลักการด้วยกัน ดังเช่นการวางแผน (Planning)

การจัดหน่วยงาน (Organizing) การอำนวยการ (Directing) และการควบคุม (Controlling) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การดำเนินการในการรวบรวมความคิดและข้อมูลต่างๆ เพื่อการจัดทำหรือร่างเป็น โครงการขึ้น และใช้ร่าง โครงการนี้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานในลักษณะที่ว่า จะทำอะไร ทำไปทำไม ทำเพื่อใด ทำที่ไหน ใครเป็นผู้ทำ และทำอย่างไร การวางแผนโครงการเป็นขั้นตอนแรกที่ผู้บริหารโครงการหรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องจัดทำและสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น จึงทำให้การดำเนินงาน หรือการบริหารโครงการเป็นไปด้วยดีและบรรลุถึงเป้าหมายของโครงการ

2. การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึงการจัดรูปแบบในการบริหารโครงการรวมทั้งการจัดคนให้เข้ากับงานด้วย โดยจะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าหน่วยงานใดทำ:ที่รับผิดชอบอะไร และประกอบด้วยบุคคลที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนเท่าใด เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ควรมีอะไรบ้าง การจัดหน่วยงานเป็นขั้นตอนที่แสดงถึงขอบข่ายงาน ระยะเวลาที่ต้องทำ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น และกลไกในการปฏิบัติงานอันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพของงานหรือของโครงการ

3. การอำนวยการ (Directing) หมายถึงการมอบหมายอำนาจ:ที่ และความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการให้บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงาน และให้บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงานทราบว่า มีขอบเขตในการปฏิบัติภารกิจมากน้อยเพียงใด มีกิจกรรมใดบ้างที่จะต้องทำ และอยู่ภายใต้การควบคุมบังคับบัญชาของผู้ใดหรือหน่วยใด หากมีปัญหาอุปสรรคหรือมีเรื่องที่ต้องการการแก้ปัญหาและการตัดสินใจบุคคลใดหรือหน่วยงานใดจะเป็นผู้กระทำ:ที่นั้น นอกจากนี้การอำนวยการยังครอบคลุมไปถึงการกำหนดรายละเอียด และการอนุมัติการเบิกจ่ายทรัพยากรต่างๆ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานโครงการ ฉะนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการอำนวยการเป็นกระบวนการที่เน้นการใช้อำนาจ:ที่เพื่อการบริหารโครงการเป็นสำคัญ

4. การควบคุม (controlling) หมายถึง การตรวจสอบติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานโครงการแต่ละกิจกรรม หาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ความสำเร็จของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การควบคุมยังรวมไปถึงการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ และเป็นการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่โครงการไปในตัวด้วย

ทวีป ศิริรัศมี (2545: 51) ได้ให้ความหมายของการบริหารโครงการ (Project management) ว่า การจัดการ การใช้ทรัพยากรต่าง:ที่มีอยู่อย่างเหมาะสมและสมบูรณ์ที่สุด เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยทรัพยากรในที่นี้หมายถึง บุคลากร รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ

และความสามารถที่มีอยู่ ความร่วมมือของทีมงาน เครื่องมือ เครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ตลอดจนข้อมูลระบบงาน เทคนิค เงินทุน และเวลา

การบริหารโครงการได้ผ่านการพัฒนามาอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งจัดเป็นศาสตร์สาขาหนึ่งในช่วงเริ่มต้นปี พ.ศ.2503 โดยองค์กรด้านอวกาศของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ริเริ่มดำเนินหลักสูตร เพื่อใช้ในการฝึกอบรมและแพร่ขยายออกสู่ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม โดยเรียกในชื่อต่าง ๆ กัน เช่น การบริหารโปรแกรม (Program management) การบริหารการผลิต (Production management) การบริหารงานก่อสร้าง (Construction management) เป็นต้น ศาสตร์ด้านการบริหารโครงการทำให้เกิดปัญหาใดๆเปลี่ยนจากแต่ละบุคคลไปเป็นแบบทีม ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยสนับสนุน ดังนี้ คือ การเกิดขององค์ความรู้ใหม่ของมนุษย์เพิ่มแบบทวีคูณ ความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคมากขึ้น สินค้าใหม่ ๆ ต้องการพัฒนาให้ตรงกับความต้องการและทันสมัยมากขึ้น และสภาพการแข่งขันทางสังคม การค้าที่เปิดกว้างและเสรีมากขึ้น (วิสูตร จิระคำกิ่ง อ่างในทวีป ศิริรัศมี 2545: 51)

ความสำคัญของการบริหารโครงการความสำเร็จหรือล้มเหลวของโครงการใดๆ ก็ตาม ขึ้นอยู่กับการบริหารงาน กล่าวคือ การบริหารงานที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานตามโครงการมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน และในทางตรงข้ามแม้ว่าโครงการนั้นๆจะออกแบบไว้ดี มีความเป็นไปได้ทางด้านเทคนิค งบประมาณ และเงื่อนไขอื่นใดในระดับสูงก็ตาม แต่ถ้าการบริหารจัดการไม่ดีโครงการนั้นก็ไม่สามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ การบริหารโครงการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจำแนกเป็นข้อๆ ดังนี้ (สุพาดา สิริภูตตา และคณะอ่างใน ทวีป ศิริรัศมี 2545: 51)

1. ทำให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และที่ต่างๆของการปฏิบัติงาน ซึ่งทำให้เกิดความชัดเจนในการจัดลำดับงาน
 2. ทำให้เกิดการประสานงาน อย่างต่อเนื่องในแต่ละโครงการ โดยมีจุดประสงค์รวมที่แผนแม่บทและนโยบายขององค์กร
 3. ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพในการจัดการสรรพทรัพยากรในโครงการควรคำนึงถึงความประหยัดที่สุดเท่าที่จะทำได้
 4. ทำให้เกิดผลลัพธ์หรือเกิดประสิทธิผลสูงสุด ในการบริหารโครงการนั้น
- วัตถุประสงค์หนึ่งก็คือทำให้เกิดประสิทธิผล ซึ่งก็คือผลลัพธ์สูงสุดจากการทำงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ตลอดจนมีการป้องกันกลับจากผลการทำงานเพื่อแก้ไขปรับปรุงการทำให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการบริหารโครงการ การบริหารโครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยได้ผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นที่พอใจของลูกค้าหรือผู้ใช้บริการ ซึ่งมีการบริหารจัดการหรือการควบคุมทรัพยากรของ

องค์การจากการใช้กิจกรรมภายใต้เวลา ต้นทุน และการทำงานซึ่งเป็นเงื่อนไขของโครงการ โดยคำนึงถึงความประหยัดที่สุดเท่าที่จะทำได้

ประโยชน์การบริหารโครงการ

1. ลดความเสี่ยงจากโครงการ
2. ช่วยการดำเนินงานโครงการเป็นไปตามแผนที่วางไว้
3. ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าทุกกิจกรรมดำเนินไปตามทิศทางที่กำหนดไว้
4. ทำให้เกิดระบบการประสานงานและความร่วมมือ
5. ช่วยให้สามารถปรับแผนหรือแก้ปัญหาได้ทันทุกที่
6. ทำให้ทราบผลการดำเนินงานโครงการว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด

กระบวนการบริหารโครงการฮาโรลด์ เคิร์ชเนอร์ (อังกิน ทวีป ศิริสัมพันธ์ 2545: 52)

อธิบายว่า การบริหารโครงการเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนโครงการ การปฏิบัติตามโครงการ และการติดตามโครงการ หรือเป็นกระบวนการวางแผนการจัดองค์กรและการควบคุมการใช้ทรัพยากรต่างๆ เพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะด้านตามที่กำหนดไว้

ในกระบวนการบริหารโครงการที่สมบูรณ์หรือเต็มระบบนั้นจะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ที่ต่อเนื่องกันดังนี้

1. การริเริ่มโครงการ เป็นการเริ่มต้นในกาจัดทำโครงการตามกรอบนโยบาย ปัญหา และความต้องการขององค์การ โดยจัดทำเป็นร่างหรือข้อเสนอโครงการ นำเสนอผู้บริหารระดับสูงพิจารณา
2. การวางแผนโครงการ เป็นการกำหนดกิจกรรมย่อยต่างๆและเป้าหมาย ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของกิจกรรมย่อยนั้นๆ กำหนดค่าใช้จ่าย ระยะเวลาดำเนินการและทรัพยากรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้จัดการโครงการและทีมงานหรือผู้รับผิดชอบโครงการ
3. การวิเคราะห์โครงการ และการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นวิเคราะห์เพื่อประเมินค่าความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโครงการในด้านเทคนิคหรือวิชาการ ด้านสังคม ด้านสถาบัน ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านเศรษฐกิจและการเงิน จากการศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวจะช่วยให้องค์การเป็นเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละกิจกรรมของโครงการชัดเจนยิ่งขึ้น และสามารถตัดสินใจเพื่อดำเนินโครงการได้อย่างมั่นใจ โดยมีความเสี่ยงหรือข้อผิดพลาดน้อย
4. การปฏิบัติตามโครงการ เป็นการดำเนินการตามแผนโครงการที่กำหนดไว้หรือนำโครงการไปสู่การปฏิบัติ

5. การควบคุมโครงการ ซึ่งประกอบด้วย

5.1 การติดตามโครงการ เป็นการตรวจสอบและตามผลของโครงการ กิจกรรมที่สำคัญได้แก่ การติดตามความก้าวหน้า การเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่ปรากฏจริงกับผลลัพธ์ที่คาดหวัง การวิเคราะห์ผลกระทบ และการปรับปรุงโครงการ

5.2 การประเมินโครงการ เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์โดยรวมของโครงการหรือแผนงาน เพื่อปรับปรุงโครงการหรือตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการ (ยุติหรือยุบเลิกโครงการ หรือขยายโครงการ)

6. การยุติโครงการ เป็นขั้นตอนที่การดำเนินการของโครงการสิ้นสุดลงตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยผู้จัดการ โครงการจะต้องรายงานผลการดำเนินงานโครงการต่อผู้บริหารระดับสูงหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจ เพื่อทราบผลการปฏิบัติงานโครงการว่า ประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ซึ่งถือว่าการสิ้นสุดการปฏิบัติงานสำหรับโครงการนี้

1.5 การบริหารโครงการตามหลัก PDCA

สกล แก้วศิริ (2548: 30) ได้กล่าวว่า การปรับปรุงคุณภาพเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในการทำงาน ซึ่งเป็นผลจากกิจกรรมที่มีการประสานงานเป็นระบบ และกระทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเริ่มจากการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และถ้าผลลัพธ์ไม่ได้ตามที่คาดหมายไว้จะมีการทบทวนแผนการเริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่ง เมื่อหมุนวงจรซ้ำจะทำให้เกิดการปรับปรุง และทำให้ได้ผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อยๆ เรียกวงจรนี้ว่า เกรียวฐานของจูราน (Juran Spiral) ซึ่งเป็นชื่อของผู้เชี่ยวชาญด้านคุณภาพของสหรัฐอเมริกา ดร.เจ เอ็ม จูราน บางครั้งวงจรมีสอดคล้องกับแนวคิดของเดมมิ่ง (Deming) เรียกวงจรของเดมมิ่ง (Deming Cycle) ประกอบด้วย

P = วางแผน

D = ลงมือปฏิบัติ

C = การตรวจสอบผลงาน

A = การปรับปรุงแก้ไข

1. การวางแผน (Plan = P) ประกอบด้วยครุณักวิจัย ผู้สนับสนุนหรือนักวิจัยภายนอก จะเริ่มต้นด้วยการวางแผนการเรียนรู้หรือการวิจัยปฏิบัติการ กำหนดจุดมุ่งหมายจากฐานตนเองหรือประสบการณ์เดิม ซึ่งจะได้ข้อมูล สารหรือประเด็นปัญหาในการวิจัย จากการประเมินสถานภาพของตนเอง และของโรงเรียนเป็นภาพรวม (Pre - test) ขอบเขตและปัญหาวิจัยปฏิบัติ ควรจะแคบและเฉพาะเจาะจงเพื่อมุ่งหมายนำไปใช้แก้ปัญหาพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนนั้น

สรุปการวางแผน (Plan) เป็นส่วนสำคัญของการเริ่มต้น ดังนั้นการวางแผนที่ดี จะทำให้เกิดการแก้ไขน้อย และช่วยให้กิจกรรมและงานในส่วนอื่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น การวางแผนควรได้ตระหนักต่อสิ่งต่างๆ คือ

1. การวิเคราะห์สถานการณ์ และการจำแนกปัญหา
2. การตั้งเป้าหมาย
3. การเข้าใจถึงข้อจำกัด และขอบเขตรวมทั้งการนำเข้ามาพิจารณา
4. การมองถึงวิธีการปรับปรุงที่เป็นไปได้
5. การตัดสินใจถึงแผนการปฏิบัติ
6. การกำหนดวิธีการสำหรับตรวจสอบ และประเมินผลลัพธ์ที่ได้
7. การกำหนดกิจกรรมพื้นฐาน การแยกรายละเอียดกิจกรรม และการกระจาย

กิจกรรม

8. การกำหนดวิธีประเมินความสำเร็จ

2. การลงมือปฏิบัติ (Do - D) การจัดกระบวนการเรียนรู้หรือการพัฒนาตนเองอาจทำได้หลายแบบ แต่ผลที่ได้มากที่สุดมักมาจากการลงมือกระทำอย่างเป็นระบบ

สรุปว่าการลงมือปฏิบัติ (Do) เป็นการนำสิ่งที่ปรากฏในแผนมาปฏิบัติอย่างถูกต้องจริงจัง ควรได้พิจารณาขั้นตอนดังนี้

1. สร้างความมั่นใจว่าผู้ปฏิบัติทราบความจำเป็น ความสำคัญของแผน
2. มีการสร้างความมั่นใจต่อการสื่อสาร ต่อฝ่ายปฏิบัติอย่างเหมาะสม
3. มีการจัดการศึกษาอบรม หาความรู้เพิ่มเติมในการปฏิบัติ เพื่อนำแผนมา

ปฏิบัติได้จริง

4. มีการจัดหาทรัพยากรสนับสนุนในการปฏิบัติได้เหมาะสมตามความจำเป็น
5. มีการกำหนดช่วงเวลาร่วมกันและเหมาะสมต่อการปฏิบัติ

3. การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check = C) ขั้นตอนการตรวจสอบนี้ ดูเหมือนจะเป็นขั้นตอนสุดท้าย แต่แท้จริงแล้วการวางแผนเพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายต้องวางแผนตรวจสอบตามจุดมุ่งหมายนั้นไปด้วยกัน โดยกำหนดชัดเจนว่า

- 3.1 ประเมินเพื่ออะไร หรือการกำหนดจุดมุ่งหมายการประเมิน
- 3.2 ประเมินอะไร หรือการวิเคราะห์/นามสิ่งที่ประเมิน
- 3.3 ประเมินอย่างไร หรือการออกแบบเทคนิคการประเมิน/เครื่องมือประเมิน
- 3.4 ประเมินได้อะไร หรือการตัดสินคุณค่าผลที่ประเมิน
- 3.5 แจ้งผลการประเมินแบบใด หรือการรายงานผลการประเมิน

สรุปว่าการตรวจสอบ (Check = C) เป็นการตรวจสอบประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน โดยพิจารณา ดังนี้

1. มีการปฏิบัติตามแผนหรือไม่
2. ตัวแผนการมีความเหมาะสมหรือไม่
4. การนำผลประเมินไปสู่การปรับปรุง/พัฒนา (Action = A)

การปรับปรุงแก้ไข (Action) เป็นการกำจัดปรากฏการณ์ หรืออาการของปัญหา หรือสาเหตุควรพิจารณา ดังนี้

1. วิเคราะห์สาเหตุจากความผิดพลาดของงานให้ชัดเจนตามประเด็น เช่น ความเข้าใจในสถานการณ์กับ

- 1.1 การทำความเข้าใจในธรรมชาติ ของปัญหาที่เกิดขึ้น
- 1.2 การชี้บ่งถึงกระบวนการที่ก่อให้เกิดอาการเช่นนั้น
- 1.3 การกำจัดข้อบกพร่องของโครงการ โดยทบทวนวิธีการทำงานและ

มาตรฐานการทำงาน

วีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล ได้ให้ไว้ว่า PDCA ย่อมาจาก “Plan- Do - Check - Act” แปลว่า “วางแผน - ปฏิบัติ - ตรวจสอบ - ปรับปรุง” ซึ่งต้องดำเนินการอย่างมีวินัยให้ครบวงจร หมุนเวียนไปไม่มีหยุดไม่มีหย่อน แนวคิดของวัฏจักร PDCA นี้ ดร. วอร์ทเตอร์ ชิวฮาร์ท เป็นผู้พัฒนาคนแรกในปี ค.ศ.1939 และ ดร.เอ็ดวาร์ด เดมिंग เป็นผู้นำ มาเผยแพร่ในประเศญี่ปุ่นเป็นคนแรกเมื่อปี ค.ศ.1950 จนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ทำให้นิยมเรียกววัฏจักรนี้ในอีกชื่อหนึ่งว่า วัฏจักรของเดมिंग (Deming Cycle) ศ.ดร. โนริอะกิ คะโน (อ้างใน ดร วีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล 2549: 211) กล่าวว่า “ PDCA ก็คือ วัฏจักรแห่งการบริหาร “

การหมุนวัฏจักรเดมिंग (Deming Cycle) ก็คือการดำเนินการกิจกรรมเวียนให้ครบทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดทำและวางแผน (Plan)
 - 1.1 ทำความเข้าใจวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน
 - 1.2 กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุให้แก่หัวข้อควบคุม
 - 1.3 กำหนดวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. ปฏิบัติตามแผน (Do)
 - 2.1 หาความรู้เกี่ยวกับวิธีดำเนินการนั้นด้วยการฝึกอบรมหรือศึกษาด้วยตนเอง
 - 2.2 ดำเนินการตามวิธีที่กำหนด
 - 2.3 เก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และผลลัพธ์

3. ติดตามประเมินผล (Check)
 - 3.1 ตรวจสอบว่าการปฏิบัติงานเป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐานหรือไม่
 - 3.2 ตรวจสอบว่าค่าที่วัดได้ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่
 - 3.3 ตรวจสอบว่าค่าที่ได้ตามเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่
4. กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่เป็นไปตามแผน (Act)
 - 4.1 ถ้าการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามวิธีการทำงานมาตรฐานก็หามาตรการใหม่
 - 4.2 ถ้าผลลัพธ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ก็ค้นหาสาเหตุ และแก้ไขต้นตอเพื่อมิให้เกิดปัญหาซ้ำขึ้นอีก
 - 4.3 ปรับปรุงระบบทำงานและเอกสารวิธีการทำงานมาตรฐาน

2. นวัตกรรมทางการศึกษา

2.1 ความหมายของนวัตกรรม

นวัตกรรม มีผู้ที่เป็นนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันบ้าง และส่วนมากความหมายใกล้เคียงกันดังนี้

บุญเกื้อ คอรวาเวช (2542: 12) ได้ให้ความหมายนวัตกรรมทางการศึกษาไว้ว่า หมายถึง การนำสิ่งใหม่ๆ เข้ามาเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมวิธีการที่ทำอยู่เดิมเพื่อให้ใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น

อดิชาติ สมศักดิ์ (2544: 8) นวัตกรรมหมายถึงแนวคิด วิธีการปฏิบัติ และสิ่งประดิษฐ์คิดค้นของบุคคลที่เห็นว่าเป็นของใหม่ และรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงของเก่าให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และสิ่งที่เกิดขึ้นนี้ได้รับการทดลองและพัฒนาจนเป็นที่เชื่อถือได้ ได้ผลดีในทางปฏิบัติทำให้ระบบบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พงษ์ ศาวิจิตร (2548: 1) นวัตกรรม คือ สิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิดสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม”

จรรยา วงศ์สายัณห์ (2527: 48) มีความเห็นเป็นสองประการในความหมายของนวัตกรรม ประการแรกหมายถึงความพยายามใดๆ จะเป็นผลสำเร็จหรือไม่มากนักเพียงใดก็ตามที่เป็นไปเพื่อจะนำเอาสิ่งใหม่เข้ามาเปลี่ยนแปลงวิธีการเดิมที่ทำอยู่แล้ว ประการที่สองหมายถึงสิ่งที่ได้นำความเปลี่ยนแปลงใหม่เข้ามาใช้ได้ผลสำเร็จและแผ่กว้างออกไป จนกลายเป็นการปฏิบัติอย่างธรรมดาสามัญ

ถวัลย์ มาศจรัส (2547: 3) ให้ความหมายว่า ความคิดรูปแบบ วิธีการ เทคนิค แนวทางและผลิตภัณฑ์ที่ปรับประยุกต์ สร้างสรรค์ และพัฒนาให้เกิดขึ้นใหม่ที่ดีกว่าเดิม

กิดานันท์ มลิทอง (2548: 16) กล่าวว่า นวัตกรรมเป็นแนวคิด การปฏิบัติ หรือ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากพัฒนาการของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงก้าวอยู่ตลอดเวลาส่งผลให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติ ประดิษฐ์สิ่งใหม่ หรือพัฒนาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นและเหมาะสมกับยุคสมัยได้ เมื่อมีการนำนวัตกรรมมาใช้ช่วยให้การทำงานนั้นได้ผลดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิมทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานด้วย

ทอมัส ฮิวส์ (Thomas Hughes อ้างถึงในบุญเกื้อ ควรหาเวช: 13) ได้ให้ความหมาย นวัตกรรมว่าเป็นการนำวิธีการใหม่ๆ มาปฏิบัติหลังจากได้ผ่านการทดลอง หรือได้รับการพัฒนามาเป็นขั้นๆ แล้ว โดยเริ่มตั้งแต่การคิดค้น (Invention) การพัฒนา (Development) ซึ่งอาจจะเป็นไป ในรูปของ โครงการทดลองปฏิบัติก่อน (Pilot Project) แล้วจึงนำไปปฏิบัติจริงซึ่งมีความแตกต่างไป จากการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติมา

มอร์ตัน (Morton J.A. อ้างถึงใน บุญเกื้อ ควรหาเวช: 13) ได้ให้ความหมาย นวัตกรรมหมายถึงการทำให้ใหม่ขึ้นอีกครั้ง (Renewal) ซึ่งหมายถึง การปรับปรุงของเก่าและพัฒนา ศักยภาพของบุคลากร ตลอดจนหน่วยงานหรือองค์กรนั้นๆ นวัตกรรมไม่ใช่การขจัดล้มล้างสิ่งเก่า ให้หมดไปแต่เป็นการปรับปรุงเสริมแต่งและพัฒนาเพื่อความอยู่รอดของระบบ

2.2 ความหมายของนวัตกรรมทางการศึกษา

กิดานันท์ มลิทอง (2548: 17) กล่าวว่า การนำนวัตกรรมมาใช้ในวงการศึกษ เรียกว่า นวัตกรรมทางการศึกษา (Educational innovation) หมายถึง นวัตกรรมที่ช่วยให้การศึกษา และการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มี ประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจในการเรียนการสอนด้วยนวัตกรรมเหล่านั้น ทั้งยัง ประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย ในปัจจุบันมีการใช้นวัตกรรมศึกษามากมายหลายอย่างซึ่งมี ทั้งนวัตกรรมที่ใช้แพร่หลายแล้วและที่กำลังเผยแพร่ นวัตกรรมทางการศึกษา คือความคิดใหม่ รูปแบบใหม่ วิธีการใหม่ เทคนิคใหม่

2.3 ประเภทของนวัตกรรมการศึกษา

การจำแนกประเภทของนวัตกรรมการศึกษาหรือการเรียนการสอน ได้มีการ จัดแบ่งไว้หลากหลายลักษณะด้วยกัน เช่น

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2535: 53-54) ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรม การศึกษาเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่

1. ประเภทของนวัตกรรมจำแนกตามลักษณะ ประกอบด้วย

1.1 ประเภทสื่อการเรียนการสอน

1.2 ประเภทกิจกรรมการพัฒนา เช่น

1.2.1 กิจกรรมการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น

1.2.2 กิจกรรมการพัฒนาความสามารถเชิงกระบวนการต่างๆในการเรียน

รายวิชาตามหลักสูตร

1.2.3 กิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และประชาธิปไตย

1.2.4 กิจกรรมการแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

1.2.5 กิจกรรมการพัฒนาอาชีพ

1.2.6 กิจกรรมส่งเสริมบุคลิกภาพ

2. ประเภทของนวัตกรรมจำแนกตามผู้ใช้ประโยชน์โดยตรง ประกอบด้วย

2.1 ประเภทสื่อสำหรับครู เช่น คู่มือครู เอกสารประกอบการสอน เครื่องมือ
วัดผลประเมินผล ชุดการสอนสื่อประสม แผนการสอน หนังสืออ้างอิง อุปกรณ์โสตทัศนศึกษา

2.2 ประเภทสื่อสำหรับนักเรียน เช่น บทเรียนสำเร็จรูป เอกสารประกอบการ
เรียน หนังสือเสริมประสบการณ์ บทเรียนโมดูล ชุดฝึกปฏิบัติ ใบงาน แบบฝึก ชุดเกม/ชุดเพลง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 2) โดยสำนักพัฒนา

นวัตกรรมการจัดการศึกษา ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรมการศึกษาไว้ 4 ประเภทได้แก่

1. นวัตกรรมด้านการบริหารจัดการโรงเรียน โดยเน้นรูปแบบ วิธีการบริหาร
จัดการ เช่น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนในชุมชนแออัด โรงเรียนเด็กพิการหรือด้อยโอกาส
โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนจำนวนมาก โรงเรียนในถิ่นทุรกันดาร โรงเรียนขาดแคลนครู

2. นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เช่น การสอนแบบ
คละชั้น เทคนิคการผลิตสื่อการเรียนการสอน เทคนิคการสอนแบบใหม่ ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
การจัดทำหลักสูตร

3. นวัตกรรมพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม เช่น รูปแบบ
วิธีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เน้นคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รูปแบบ/
เทคนิค/วิธีการจัดค่ายเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม รูปแบบวิธีการจัดฝึกอบรมปลูกฝังคุณธรรม
จริยธรรม

4. สื่อการสอนและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เช่น การจัดทำโครงงาน สิ่งประดิษฐ์
คนรุ่นใหม่ การผลิตหุ่นยนต์

นิพนธ์ สุขปรดี (2545: 29) ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรมออกตามระดับการศึกษา
โดยแบ่งออกเป็น 14 ประเภท ได้แก่

1. นวัตกรรมการบริหารปฐมวัยศึกษา

2. นวัตกรรมการบริหารการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา
3. นวัตกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัยศึกษา
4. นวัตกรรมการบริหารการประถมศึกษา
5. นวัตกรรมการบริหารการศึกษาระดับประถมศึกษา
6. นวัตกรรมการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา
7. นวัตกรรมการบริหารมัธยมและอาชีวศึกษา
8. นวัตกรรมการบริหารการศึกษาระดับมัธยมและอาชีวศึกษา
9. นวัตกรรมการเรียนการสอนระดับมัธยมและอาชีวศึกษา
10. นวัตกรรมบริการอุดมศึกษา
11. นวัตกรรมบริการการศึกษาระดับอุดมศึกษา
12. นวัตกรรมการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา
13. นวัตกรรมศึกษานอกระบบ
14. นวัตกรรมฝึกอบรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2536: 4-5) ได้แบ่งประเภทของนวัตกรรมการศึกษาโดยแบ่งประเภทตามเนื้อหาแบ่งออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. นวัตกรรมด้านระบบการศึกษา เช่น การศึกษารายบุคคล ระบบการสอนทางไกล การสอนระบบปิด การศึกษาระบบนอกโรงเรียน
2. นวัตกรรมทางด้านหลักสูตร เช่น หลักสูตรแบบบูรณาการ หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่
3. นวัตกรรมทางการเรียนการสอน เช่น การสอนเป็นคณะ การสอนด้วยบทเรียนแบบโปรแกรม การสอนซ่อมเสริม การใช้ศูนย์การเรียนรู้ การเรียนด้วยตนเอง
4. นวัตกรรมด้านสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เทปเสียง สไลด์เทป วีดีโอและวิทยุโทรทัศน์ แบบฝึก – ชุดฝึก
5. นวัตกรรมทางการวัดและประเมินผล เช่น การวัดผลแบบอิงกลุ่ม วัดวัดผลก่อนเรียน – หลังเรียน การวิเคราะห์ข้อสอบ
6. นวัตกรรมทางด้านบริหารงานการศึกษา เช่น การใช้ทฤษฎีระบบการบริหาร การใช้คอมพิวเตอร์จัดระบบข้อมูล การวิเคราะห์ข้อสอบ

นอกจากนี้การสังเคราะห์งานวิจัยของกองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ที่วิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยด้านนวัตกรรมการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจากงานวิจัยจำนวน 218 เรื่องของระดับประถมศึกษา จำนวน 429

เรื่อง ของระดับมัธยมศึกษาพบว่าสามารถจำแนกตามรูปแบบและกระบวนการของการใช้นวัตกรรม การเรียนการสอนได้ดังนี้ (กรมวิชาการ 2535: 7-54; 2536: 7-11)

1. นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ความคิด เช่น การสอนโดยใช้ กระบวนการสร้างสักรูป (Concept) การสอนโดยให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อรอบรู้ การสอนแบบมีการ แก้ไขข้อบกพร่อง การสอนแบบรอบรู้ การสอนแบบพัฒนาสมรรถภาพการเรียนรู้ การสอนตาม เจื้อนใจการเรียนรู้ของเซอร์บัท การสอนแบบสืบสวนสอบสวน การสอนตามวิธีของเทนนี่สัน การสอนตามทฤษฎีธรรมชาติ การสอนโดยใช้เทคนิคพยากรณ์ การสอนแบบอธิบายและแสดง เหตุผล การสอนแบบพัฒนาความสามารถด้านการใช้เหตุผล การสอนแบบค้นพบ การสอนแบบ อุปนัย – นิรนัย การสอนแบบซินดิเคท (Syndicate) การสอนแบบใช้คำถาม การสอนโดยใช้ การทบทวน การสอนสอดแทรกเนื้อหาทางวัฒนธรรม ชุดช่วยจัดความคิดรวบยอด การสอน แบบบูรณาการ การสอนแบบรวม – แยกเนื้อหาวิชา การสอนโดยใช้เอกสารจริง การสอนโดยใช้ เทปเสียงช่วยสอน การสอนทางโทรทัศน์ การสอนแบบสื่อประสม การสอนบรรยาย การสอน ตามคู่มือครู

2. นวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะและเจตคติ ได้แก่ การสอน แบบสแตด (STAD) การสอนแบบโคลซ (Cloze) การสอนแบบที พี อาร์ (TPR) การสอน แบบเอสคิว 3 อาร์ (SQ 3R) การสอนแบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษา (CLE) การสอนอ่านที่มี พื้นฐานทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา การสอนตามแนววิถีพุทธ การอภิปราย การสอนแบบสาธิต การสอนแบบทดลอง การสอนแบบปฏิบัติการโดยกำหนดและหมุนเวียน: ที่สมาชิก การสอนแบบ โครงการ กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร กิจกรรมค่ายวิทยาศาสตร์ กิจกรรมคัดสรร การสอนแบบผสม การปรับพฤติกรรม การทำค่านิยมให้กระจ่าง (Value Clarification : VC) กลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) กิจกรรมกลุ่มสร้างคุณภาพ (QCC) การสอนใช้สถานการณ์จำลอง การใช้บทบาทสมมุติ การสอนแบบนาฏการ

3. นวัตกรรมการเรียนการสอนที่ใช้การเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ ชุดการสอน บทเรียนโปรแกรม บทเรียนโมดูล บทเรียนสื่อประสม

3. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

การนำเสนอเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนานวัตกรรม ผู้ศึกษาขอเสนอรายละเอียด
ดังนี้

3.1 ขอบเขตการพัฒนาวัตกรรมการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดขอบเขตของการพัฒนา วัตกรรมการศึกษา ออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

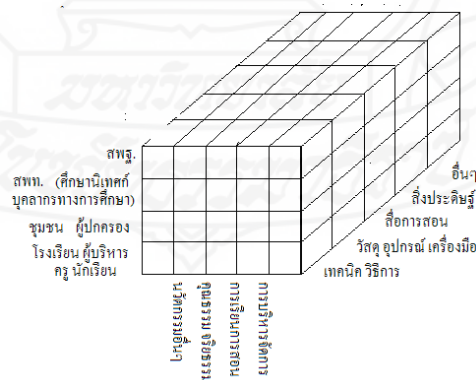
1. ประเภท/ลักษณะการพัฒนาวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย
 - 1.1 วัตกรรมการจัดการบริหารการจัดการ
 - 1.2 วัตกรรมการเรียนการสอน
 - 1.3 วัตกรรมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
 - 1.4 วัตกรรมการอื่น ๆ และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้รวมถึง

นวัตกรรมการด้านเทคโนโลยี ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. กระบวนการ วิธีการพัฒนาวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย
 - 2.1 เทคนิค วิธีสอน วิธีการต่าง ๆ กิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน
 - 2.2 วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
 - 2.3 สื่อการสอน
 - 2.4 สิ่งประดิษฐ์
3. บุคคลผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาวัตกรรมการศึกษา ประกอบด้วย
 - 3.1 ครู ผู้บริหาร โรงเรียน ศิษยานุรักษ์ นักเรียน
 - 3.2 ผู้ปกครอง กรรมการโรงเรียน ชุมชน

จากขอบเขตของการพัฒนาวัตกรรมการทั้งสามข้อสามารถแสดงเป็นรูปภาพที่ 2.1

ได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 ขอบเขตการพัฒนาวัตกรรมการ

ที่มา: คู่มือการดำเนินงานโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

แม่ฮ่องสอน เขต 1 (อ้างในทองเพชร การุณ 2552: 41)

3.2 ขั้นตอนการพัฒนาวัตกรรมการเรียน

กระบวนการสร้างหรือพัฒนาวัตกรรมการเรียนมีผู้รู้หลายท่านได้ระบุไว้ดังนี้ พนารัตน์ ชัดชุ่มแสง (www.obec.go.th/elp/1sweb/d4/pongru.pdf ค้นคืนเมื่อ 5 เมษายน 2551) ได้พัฒนาวัตกรรมการเรียนรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ Story Book ซึ่งมีขั้นตอนสรุป ได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ
2. คิดจินตนาการสิ่งที่จะทำ
3. จัดลำดับความคิด สรุปแนวทางในการดำเนินการว่าจะทำอะไร
4. รวบรวมแสวงหาความรู้ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาวัตกรรมการเรียน ศึกษาแนวคิด

ทฤษฎี ตลอดจน งานวิจัยเกี่ยวข้อง นำมาประยุกต์ให้เป็นขั้นตอนการจัดการเรียน

5. จัดเตรียมทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ และงบประมาณ
6. ดำเนินการพัฒนาวัตกรรมการเรียน
7. ตรวจสอบวัตกรรมการเรียนที่พัฒนาในแต่ละขั้นตอน
8. สังเคราะห์ผลการตรวจสอบและปรับปรุงวัตกรรมการเรียนที่พัฒนา

สุเทพ อ่วมเจริญ (www.mirc.org.fr/database/file_science/unit ค้นคืนเมื่อ 7 เมษายน 2551) ได้พัฒนาวัตกรรมการเรียนรู้ในการวิจัยชั้นเรียน กล่าวว่า วัตกรรมการเรียนที่ได้มาจากการวิเคราะห์กระบวนการเรียนรู้อาจต้องพัฒนาคุณภาพ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดภาระงาน (Task) จากจุดประสงค์การเรียนรู้และสาระการเรียนรู้จะนำไปกำหนดจุดประสงค์ปลายทาง และกำหนดภาระงานซึ่งเป็นกิจกรรมหลักที่ต้องการให้ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อบรรลุจุดประสงค์ปลายทาง ขั้นตอนนี้จะกำหนดภาระงานที่งานใดทุกคนต้องทำงานใดที่ ต้องเลือกทำตามความสนใจของแต่ละบุคคล แต่ละงานนั้นมีรายละเอียดอะไรบ้าง ทั้งนี้ภาระงานต้องเหมือนชีวิตจริง

2. วิเคราะห์แบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของผู้เรียนเพื่อจัดกลุ่มการเรียนรู้ตามสไตล์การเรียนรู้ของผู้เรียน ระบุว่าผู้เรียนจะเรียนรู้สาระนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดีด้วยวิธีการใด

3. กำหนดวิธีการ กิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย สาระการเรียนรู้ แบบการเรียนรู้ของผู้เรียน และนวัตกรรมที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้ ระบุกิจกรรม รายละเอียดหรือขั้นตอนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามภาระงาน ขั้นตอนนี้จะระบุใบงาน ใบความรู้

4. การตรวจสอบคุณภาพ กำหนดกรอบการประเมินตามภาระงาน วางแผนการประเมินให้ชัดเจน กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพ เช่น แบบสังเกต แบบสอบถาม/

สัมภาษณ์ แบบตรวจสอบรายการ (Rating scale) หรือแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) เป็นต้น โดยระบุเกณฑ์การให้คะแนน (Scoring rubrics) ทั้งแบบจำแนกองค์ประกอบและองค์รวม (Holistic) ให้ชัดเจน กำหนดตัวผู้ประเมินให้ชัดเจนว่าเป็นใครผู้เรียนเอง ผู้เกี่ยวข้อง/ ผู้ปกครอง หรือครูผู้สอน สำหรับคุณภาพของนวัตกรรมนั้นอาจพิจารณาได้จากการเปรียบเทียบผลของการวัดโดยเฉลี่ยกับคะแนนเต็ม เช่น หากค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียนแล้วนำไปเปรียบเทียบกับคะแนนเต็มในการสอบครั้งนั้น และคูณด้วย 100 นำผลที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 60 หรือ ร้อยละ 80 ถ้าผลที่ได้สูงกว่าก็ยอมรับว่ามีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 60 หรือ 80)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549: 23-25) ได้กล่าวถึงกระบวนการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมการศึกษาว่า มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชนช่วยกันสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาจุดอ่อน จุดเด่นและความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอน หรือปรับปรุง แก้ไขปัญหาการเรียนการสอน และความเป็นไปได้ในการคิดหา วิธีการหรือสิ่งใหม่ ๆ ที่เรียกว่า นวัตกรรมมาช่วยในการเรียนการสอน
2. ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ร่วมกันคิดจินตนาการหรือ สร้างฝันที่จะทำอะไร อยากได้อะไรในสิ่งที่คาดหวังที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหรือแก้ไข ปรับปรุงวิธีการเรียน เปลี่ยนแปลงวิธีการสอน
3. จัดลำดับความคิด เพื่อสรุปให้ได้ว่าโรงเรียนตกลงจะทำอะไร ทำอย่างไร ประเภทและรูปแบบนวัตกรรม วิธีการ(จะสร้างอะไรที่เป็นนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาหรือปรับปรุงการเรียนการสอน) เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนานวัตกรรม
4. รวบรวมและแสวงหาความรู้ ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรม : วิธีการสร้างนวัตกรรมทำอะไร ซึ่งเป็นการจัดระบบความรู้ที่จะใช้ในการสร้างนวัตกรรมในแต่ละขั้นตอน
5. จัดเตรียมทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นและจัดหางบประมาณในการพัฒนานวัตกรรม
6. ลงมือการสร้างนวัตกรรมต้นแบบ/ชิ้นงาน ตามขั้นตอนที่กำหนด โดยมีการสังเกตและบันทึกผลที่เกิดขึ้น
7. ทดสอบแต่ละขั้นตอนของการพัฒนา หรือทดสอบเครื่องมือ ชิ้นส่วนตามขั้นตอน
8. สังเคราะห์ผลการพัฒนา นวัตกรรมหรือประกอบทุกชิ้นส่วนรวมเป็น สิ่งประดิษฐ์ วัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นนวัตกรรม

9. สร้างเกณฑ์การประเมินคุณค่าของนวัตกรรม เพื่อวัดและประเมินคุณค่าของ นวัตกรรมที่สร้างขึ้นมา

10. นำนวัตกรรมไปใช้ (Try Out) กับนักเรียนในชั้นต่าง ๆ

11. นำผลการทดลองไปใช้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

12. สรุป รายงานการวิจัย/การพัฒนานวัตกรรม

13. เผยแพร่ นวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ

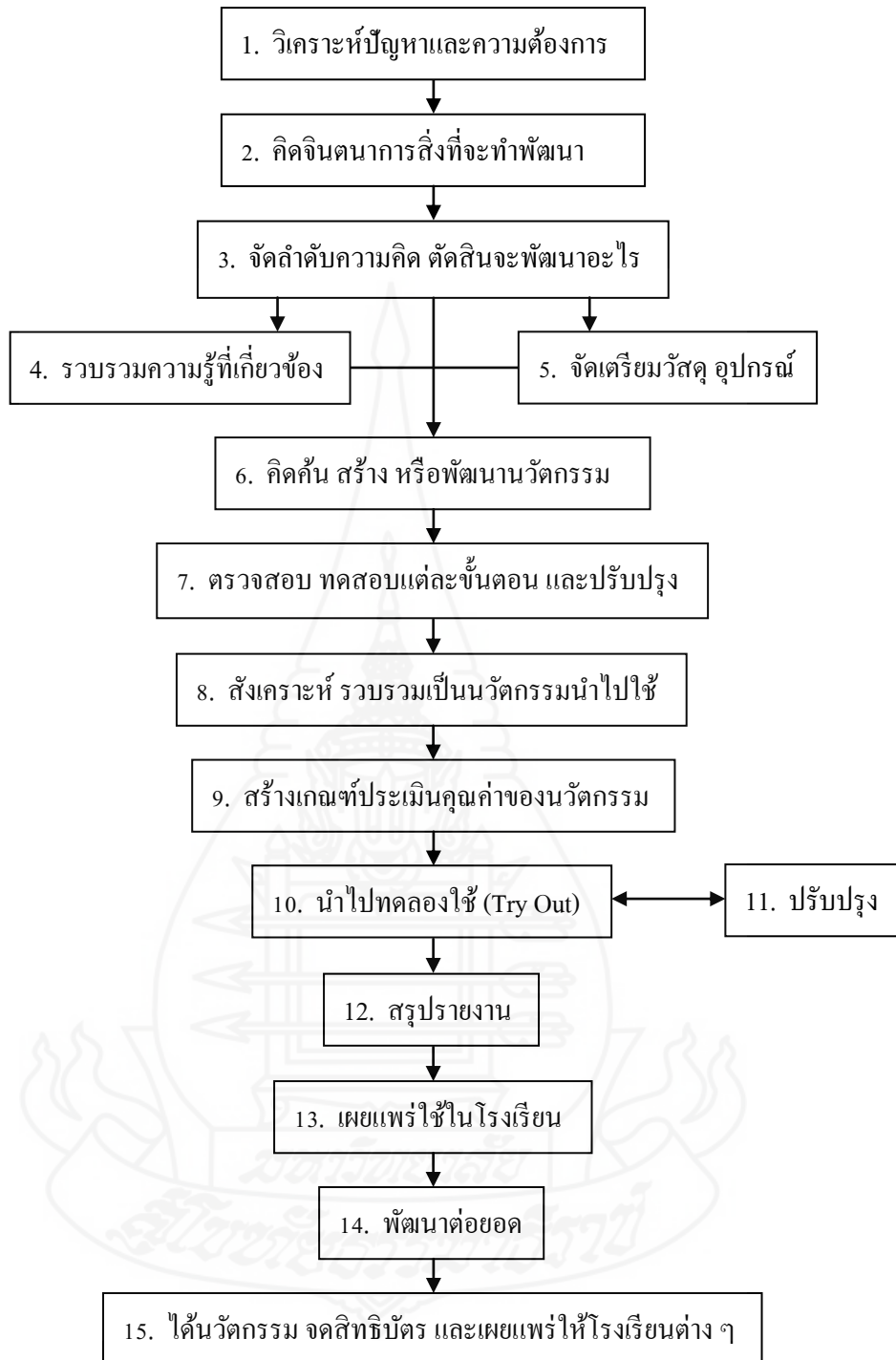
14. ปรับปรุง หรือพัฒนาต่อยอด

15. เผยแพร่ นำไปใช้อย่างกว้างขวางควบคู่ไปกับการรักษาสิทธิในทรัพย์สินทาง ปัญญา และประโยชน์ของทรัพย์สินทางปัญญา การจดสิทธิบัตร

จากขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาทั้ง 15 ข้อ ดังกล่าวสามารถสรุปได้

ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอน

ที่มา: คู่มือการดำเนินงาน โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
แม่ฮ่องสอน เขต 1(อ้างใน ทองเพชร การุณ 2552: 45)

กระบวนการสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมการศึกษาที่หลอมรวมแล้วนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็น

ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชนช่วยกันสำรวจ วิเคราะห์สภาพปัญหาจุดอ่อน จุดเด่นและความต้องการในการพัฒนาการเรียนการสอน หรือปรับปรุง แก้ไขปัญหาการเรียนการสอนและความเป็นไปได้ในการคิดหา วิธีการหรือสิ่งใหม่ ๆ ที่เรียกว่า นวัตกรรมมาช่วยในการเรียนการสอน ผู้บริหาร ครูและนักเรียน ร่วมกันคิดจินตนาการหรือ สร้างฝันที่จะทำอะไร อยากได้อะไร ในสิ่งที่คาดหวังที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหรือแก้ไข ปรับปรุงวิธีการเรียนเปลี่ยนแปลงวิธีการสอน

2. วิธีการเทคนิคที่ทำมาใช้ในการสร้างนวัตกรรม

จัดลำดับความคิดเพื่อสรุปได้ได้ว่า โรงเรียนตกลงจะทำอะไร ทำอย่างไร : ประเภทและรูปแบบนวัตกรรม วิธีการ จะสร้างอะไรที่เป็นนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนา หรือปรับปรุงการเรียนการสอน) เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการพัฒนานวัตกรรมรวบรวม และแสวงหาความรู้ที่จะนำมาใช้ในการพัฒนานวัตกรรม วิธีการสร้างนวัตกรรมทำอะไร ซึ่งเป็น การจัดระบบความรู้ที่จะใช้ในการสร้างนวัตกรรมในแต่ละขั้นตอน

3. กระบวนการสร้างและพัฒนานวัตกรรม

จัดเตรียมทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็น และจัดหางบประมาณในการพัฒนานวัตกรรม ลงมือการสร้างนวัตกรรมต้นแบบ/ชิ้นงาน ตามขั้นตอนที่กำหนดโดยมีการสังเกตและบันทึกผลที่เกิดขึ้น ทดสอบแต่ละขั้นตอนของการพัฒนา หรือทดสอบ เครื่องมือ ชิ้นส่วนตามขั้นตอน สังเคราะห์ผลการพัฒนา นวัตกรรมหรือประกอบทุกชิ้น ส่วนรวม เป็นสิ่งประดิษฐ์ วัสดุ อุปกรณ์ ที่เป็นนวัตกรรม สร้างเกณฑ์การประเมินคุณค่าของนวัตกรรม เพื่อ วัดและประเมินคุณค่าของนวัตกรรมที่สร้างขึ้นมา

4. การนำนวัตกรรมไปทดลองใช้

นำนวัตกรรมไปใช้ (Try Out) กับนักเรียนในชั้นต่าง ๆ นำผลการทดลองใช้ไปปรับปรุง แก้ไขให้ดีขึ้น

5. การตรวจสอบประสิทธิภาพนวัตกรรม

สรุป รายงานการวิจัย / การพัฒนานวัตกรรม เผยแพร่ นวัตกรรมไปใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนต่าง ๆ ปรับปรุง หรือพัฒนาต่อยอด เผยแพร่ นำไปใช้อย่างกว้างขวาง ควบคู่ ไปกับการรักษาสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และ ประโยชน์ของทรัพย์สินทางปัญญา และการจดสิทธิบัตร

6. การนิเทศ ติดตามและประเมินผล

คณะกรรมการทุกระดับ และหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เนเทศ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อประมวลและสรุปความสำเร็จปัญหา อุปสรรค เพื่อปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงาน โครงการในปีต่อไป

7. การรายงานผลการดำเนินงาน โครงการ

คณะกรรมการทุกระดับ สรุปและรายงานผลการดำเนินงานใน 2 ลักษณะ คือ

7.1 รายงานการดำเนินงานประจำปี

7.2 รายงานการเบิกจ่ายงบประมาณ โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม

ดังนี้

7.2.1 โรงเรียนจัดทำรายงานการประเมินตนเองและนำเสนอสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษา

7.2.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำรายงานเสนอต่อสำนักพัฒนา

นวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.2.3 สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา จัดทำรายงานเสนอต่อ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงศึกษาธิการ

4. โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม

4.1 ลักษณะโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมโดยทั่วไป

4.1.1 หลักการและเหตุผลของโครงการ

สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 – 2551 ยุทธศาสตร์ที่ 2 มุ่งพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ : การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคณาจารย์มีความรู้คุณธรรมและจริยธรรม เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนา และการแข่งขันของประเทศ เพื่อเป็นการสนองยุทธศาสตร์ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ กำหนดเป้าหมายให้นักเรียนทุกคน ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการกระตุ้นและส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนได้พัฒนาขีดความสามารถในการคิดค้น และพัฒนานวัตกรรมการจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนทั้งใน ด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และการสร้างงานอาชีพที่เชื่อมโยงจากภูมิปัญญา ท้องถิ่นด้วยเหตุที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักนวัตกรรมการจัดการศึกษา จึงได้ทำโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนทุก โรงเรียนพัฒนานวัตกรรมการใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน

อนึ่ง เพื่อความเข้าใจตรงกัน เกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษา จึงได้กำหนดความหมายไว้ดังต่อไปนี้

นวัตกรรม (Innovation) หมายถึง ความคิดกระบวนการทำงานรวมถึงสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีมาก่อน หรือเคยมีมาแล้วให้ทันสมัยให้ได้ผลดียิ่งขึ้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานด้วย

นวัตกรรมการศึกษา (Education Innovation) หมายถึง การนำสิ่งใหม่ๆ อาจอยู่ในรูปของความคิด หรือกระบวนการทำงาน รวมทั้งสิ่งประดิษฐ์ เข้ามาใช้ในระบบการศึกษาเพื่อมุ่งหวังที่จะให้ระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิมมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว เกิดแรงจูงใจในการเรียน และช่วยประหยัดเวลาในการเรียนการสอน

โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมหมายถึง โครงการที่ส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ได้พัฒนา หรือคิดค้นสิ่งใหม่ๆ หรือวิธีการใหม่ๆ ที่ยังไม่เคยมีมาก่อน หรือคิดค้น พัฒนามาจากของเดิมที่มีอยู่แล้ว เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นกว่าเดิมทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงาน

4.1.2 ขอบข่ายของการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียน มีขอบข่ายดังนี้

- 1) การบริหารจัดการ
- 2) การจัดการเรียนการสอน (หลักสูตร วิธีสอน สื่อการสอน การวัดผลประเมินผล)
- 3) พัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
- 4) การงานอาชีพและเทคโนโลยี
- 5) นวัตกรรมด้านอื่นๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนการสอน เช่น นวัตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และสิ่งประดิษฐ์ นวัตกรรมด้านสุขภาพ และนวัตกรรมด้านความคิดสร้างสรรค์

4.1.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อกระตุ้นให้โรงเรียนคิดค้นพัฒนานวัตกรรม เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาหรือแก้ปัญหาการเรียนการสอนของโรงเรียน
- 2) เพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานแนวใหม่ที่เกิดจากการคิดแก้ปัญหาในระดับผู้ปฏิบัติ

3) เพื่อส่งเสริมสนับสนุน และพัฒนาโรงเรียนในสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการคิดค้นพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

4.1.4 เป้าหมาย

1) เชิงคุณภาพ

(1) โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และสามารถพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

(2) มีนวัตกรรมการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่มีความหลากหลาย สามารถเผยแพร่ ให้แนวคิดหรือโรงเรียนนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2) เชิงปริมาณ

(1) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกเขตพื้นที่ จำนวน 32,413 ได้รับความรู้ความเข้าใจ และแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

(2) มีนวัตกรรมการจัดการศึกษาในโรงเรียนปีละไม่ต่ำกว่าร้อยละ 30 – 50 ที่ผ่านการคัดสรรและนำสู่การเผยแพร่ต่อสาธารณชนในเวทีระดับประเทศ (ประมาณ 10,000 โรงเรียน)

4.1.5 ระยะเวลา

3 ปีต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2549 – 2551

4.1.6 กิจกรรมการดำเนินงาน

ในการดำเนินงาน สพฐ. ได้สนับสนุนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 175 เขตมีเจ้าหน้าที่ระดับเขตพื้นที่ร่วมรับผิดชอบ และดำเนินการดังนี้

1) รวบรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรม (สพท. และ สพฐ.)

(1) รวบรวมและคัดเลือก Best Practice ในการระดมสมอง และสำรวจนวัตกรรมที่มีอยู่แล้วในโรงเรียน หรือในองค์กรต่างๆ และทำการสังเคราะห์เป็นนวัตกรรม หรือวิธีการที่โรงเรียนคิดค้นแก้ไข หรือพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนจนประสบผลสำเร็จ

(2) นำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อกระตุ้น จุดประกายความคิดหรือสร้างความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

2) พัฒนานวัตกรรม

(1) อบรม/ศึกษาดูงาน/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อกระตุ้น และสร้างแนวคิด ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมแก่ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และนักเรียน

3) ประสานเครือข่ายภายนอกเพื่อส่งเสริมพัฒนานวัตกรรมร่วมกับ โรงเรียน

4) โรงเรียนวิจัย/พัฒนานวัตกรรม (สพท./สถานศึกษา/สพฐ.)

(1) ส่งเสริม สนับสนุน กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้โรงเรียน(ผู้บริหาร ครู นักเรียน) สร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนา และปรับปรุงการเรียนการสอน ประมาณ ร้อยละ30 ของโรงเรียนทั้งหมด (ประมาณ 10,000 โรงเรียน)

(2) นำไปใช้ในการเรียนการสอน โดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระดับ สพท. เพื่อถ่ายทอดเป็นความรู้ขั้นตอนในการพัฒนา นวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนา การเรียนการสอน

5) เปิดโลกนวัตกรรม (สพท./ สพฐ.)

(1) จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอนวัตกรรมของโรงเรียนในระดับ สพท./ภูมิภาค

(2) คัดกรองนวัตกรรมดีเด่น เพื่อนำไปเผยแพร่ใช้ประโยชน์ในการเรียน การสอน

(3) ประกวด ชกย่อง ให้รางวัล ระดับประเทศและเผยแพร่ นวัตกรรมใน เวทีสากล

6) ตั้งศูนย์/ คลังนวัตกรรม (สพท./สถานศึกษา/สพฐ.)

(1) รวบรวมองค์ความรู้ โดยการสังเคราะห์ จัดกลุ่ม /หมวดหมู่ นวัตกรรมการศึกษา

(2) เผยแพร่ให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์กับทุกโรงเรียนรูปแบบต่างๆ เช่น CD เว็บไซต์ ทีวี สื่อมวลชน

(3) พัฒนาเป็นศูนย์/ คลังนวัตกรรม (เว็บไซต์ ระบบฐานข้อมูล นวัตกรรมทางการศึกษา)

7) จัดทำสื่อเผยแพร่ นวัตกรรมให้โรงเรียนทั่วประเทศนำไปใช้ประโยชน์ใน โรงเรียน ประมาณ ร้อยละ 30 ของโรงเรียนทั้งหมด(ประมาณ 10,000 โรงเรียน)

8) ติดตามประเมิน และสรุปผลการพัฒนา

4.1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) โรงเรียนได้รับการส่งเสริม / สนับสนุน และกระตุ้นการคิดแก้ปัญหา และพัฒนาการเรียนการสอน ด้วยการคิดค้นนวัตกรรมของโรงเรียน
- 2) ครู นักเรียน สามารถพัฒนานวัตกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
- 3) คุณภาพการจัดการศึกษา และคุณภาพผู้เรียนได้รับการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น
- 4) มีนวัตกรรมทางการศึกษาที่ใช้ในการเรียนการสอนเกิดขึ้นทุกโรงเรียน

4.2 โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา จนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่ตั้งบ้านร่องศาลา หมู่ 3 ถ.พหลโยธิน ต.ดงมะดะ อ.แม่ลาว จ.เชียงราย มีเขตบริการครอบคลุม 5 อำเภอ ได้แก่ อ.แม่ลาว อ.พาน อ.ป่าแดด อ.แม่สรวย และอ.เวียงป่าเป้า เป็นพื้นที่สูงร้อยละ 60 มี 557 หมู่บ้าน 39 ตำบล 34 อบต. 12 เทศบาลตำบลการบริหารจัดการศึกษา โดยมีองค์คณะบุคคล จำนวน 3 คณะ ทำหน้าที่กำกับดูแล ทั้งในด้านวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย

- คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา (กพท.) ดูแลภารกิจเกี่ยวกับงานนโยบายและงบประมาณ
- คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (อ.ก.ค.ศ.) ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานบริหารงานบุคคล
- คณะกรรมการ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา (ก.ต.ป.น.) ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิชาการ

บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 มีจำนวน 80 คน ประกอบไปด้วย

- ผู้อำนวยการ สพป.ชร. 2	จำนวน 1 คน
- รองผู้อำนวยการ สพป.ชร.2	จำนวน 12 คน
- บุคลากรที่ปฏิบัติงานในสำนักงาน	จำนวน 67 คน

- กลุ่มอำนวยการ	จำนวน 8 คน
- กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์	จำนวน 7 คน
- กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา	จำนวน 8 คน
- กลุ่มส่งเสริมสถานศึกษาเอกชน	จำนวน 3 คน
- กลุ่มนโยบายและแผน	จำนวน 7 คน
- กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา	จำนวน 20 คน
- กลุ่มบริหารงานบุคคล	จำนวน 13 คน
- หน่วยตรวจสอบภายใน	จำนวน 1 คน

4.2.2 จำนวนสถานศึกษาทั้งหมด โรงเรียน ครูและบุคลากรทั้งหมดในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 198 โรงเรียน 2 สาขา ประกอบด้วยโรงเรียนของรัฐบาล 185 โรงเรียน 2 สาขา โรงเรียนเอกชน 13 โรงเรียน

จำนวนผู้บริหารชาย 183 คน หญิง 23 คน รวม 206 ครูผู้สอน ชาย 486 คน หญิง 1,065 คน รวม 1,791 คน รวมบุคลากรทั้งสิ้น 1,997 คน

4.2.3 โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม

1) หลักการและเหตุผล

สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ ที่ 2 มุ่งพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ : การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคนให้มีความรู้ คู่คุณธรรมและจริยธรรม เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ เพื่อเป็นการสนองยุทธศาสตร์ ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้ กำหนดเป้าหมายให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย เน้นการกระตุ้นและส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียน ได้พัฒนาขีดความสามารถในการคิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทของ โรงเรียนทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การสร้างงานอาชีพและเทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านอื่น ๆ ที่เอื้อต่อ การพัฒนาและแก้ปัญหาการเรียนการสอน และตามกลยุทธ์ด้านต่างๆ ของ สพฐ. ดังนั้น เพื่อให้การ พัฒนานวัตกรรมในโรงเรียนประสบผลสำเร็จสูงสุด โดยมุ่งเน้นยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาทุกแห่งในการคิดค้นสิ่งใหม่ ๆ วิธีการใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีมาก่อนหรือเคยมีมาบ้าง แล้วแต่นำมาปรับปรุงใหม่ และพัฒนาเป็นนวัตกรรมที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน เพื่อปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอนและ การพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนจึงได้เป็นเหตุผลในการจัดทำโครงการนี้ขึ้นมา

2) วัตถุประสงค์

(1) เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนทุกแห่งได้พัฒนารูปแบบ เทคนิค วิธีการเรียน วิธีการสอน และวิธีการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

(2) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระดับโรงเรียน ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน

(3) เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนมีคุณภาพ และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนของครู และนักเรียน ตามแนวปฏิรูปการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3) เป้าหมาย

(1) เจริญคุณภาพ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน สามารถพัฒนานวัตกรรมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน

ก. โรงเรียนมีนวัตกรรมที่ช่วยจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เป็นแหล่งเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเผยแพร่ให้โรงเรียนอื่นนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

ข. ผู้บริหารและครูปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียน การสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

(2) เจริญปริมาณ

ก. โรงเรียนในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ทุกโรงเรียน ได้รับการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน

ข. ในปีงบประมาณ 2549 โรงเรียนในความรับผิดชอบของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 ร้อยละ 100 มีนวัตกรรม ที่มีคุณภาพ เผยแพร่ต่อสาธารณชน

4) ตัวชี้วัดโครงการ

(1) โรงเรียนในสังกัดมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน การบริหารที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาการศึกษาอย่างน้อยร้อยละ 50 ของโรงเรียนทั้งหมด

(2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นใน 5 กลุ่มสาระหลัก มีคุณธรรมจริยธรรม และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

5) กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน

- (1) เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
- (2) แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน
- (3) แจ้งโรงเรียนเพื่อเตรียมเข้าร่วมโครงการ
- (4) ประชุมชี้แจงโรงเรียนและบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการ
- (5) ดำเนินการพัฒนานวัตกรรมในโรงเรียนและจัดนิทรรศการแสดงผลงานระดับศูนย์ประสานงาน

(6) แสดงนิทรรศการนวัตกรรมในโรงเรียน ในระดับเขต

6) งบประมาณ ทั้งหมด จำนวน 309,900 บาท มาจากแหล่งงบประมาณโครงการพัฒนาประสิทธิภาพตามกลยุทธ์และจุดเน้น สพฐ. (งบแลกเปลี่ยนพื้นฐาน 3 ล้านบาท)

7) สถานที่ดำเนินการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2

8) หน่วยงาน/ผู้ที่เกี่ยวข้อง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ทุกโรงเรียน

9) การประเมินผล

(1) จำนวนนวัตกรรมของโรงเรียน โดยใช้แบบ ตรวจสอบข้อมูล

นวัตกรรมทุกโรงเรียน

(2) จำนวนนวัตกรรมที่ผ่านการคัดเลือก โดยการประกวดนวัตกรรม

10) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

(1) โรงเรียนมีนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอนและการบริหาร

จัดการ

(2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก

5 กลุ่ม สูงขึ้น และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระรองสูงขึ้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมและ กิจกรรม โครงการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานใน โรงเรียนมีดังนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

เชวงศักดิ์ อุดมเดชาเวทย์ (2549: 127) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและผลการดำเนินงาน โครงการนักรักการอ่านसानสู่ฝันในโรงเรียนที่ดำเนินงานตาม โครงการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนครูผู้รับผิดชอบโครงการ

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการดำเนินงาน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต ปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัญหาเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านผลผลิต ด้านปัจจัยนำเข้า และด้านกระบวนการ

ธีรนนท์ วรสัมบูรณ์ (http://fws.cc/bantramoong/index.php?topic=128.0 ค้นคืนเมื่อ 19 มีนาคม 2553) รายงานการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การศึกษาพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) รูปแบบกลุ่มเดียวทดสอบ 2 ครั้ง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเรียนรู้เรื่อง เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขต 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 54 คน (1 ห้องเรียน) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาพัฒนา ประกอบด้วย 1) ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 ชุด 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก ดำเนินการศึกษาพัฒนาโดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ จากชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเรียนรู้จำนวน 5 ชุด นำคะแนนที่ได้จากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนและวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร T-test dependent samples ผลการศึกษาพบว่า ชุดกิจกรรมฝึกทักษะการเรียนรู้ เศรษฐศาสตร์ สาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้น มีค่าประสิทธิภาพรวมเท่ากับ 81.55/80.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ของนักเรียนที่เรียนเรื่อง เศรษฐศาสตร์ จากชุดกิจกรรม ทั้ง 5 ชุด สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัญชิสรา ภูมิ่ง (http://webboard.kruthai.info/index.php?topic=619.0 ค้นคืนเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2554) รายงานการใช้นวัตกรรมพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบ่อกรู "คุรุประชาสรรค์" การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ 1) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

โรงเรียนวัดบ่อกรู “คุรุประชาสรรค์” ตามเกณฑ์มาตรฐาน 85/85 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียน หลังจากเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบฝึกทักษะเรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85/85 วิเคราะห์โดยใช้สูตรการหาประสิทธิภาพ / และวิเคราะห์ t-test dependent samples เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ เรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้แบบฝึก เรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบ่อกรู “คุรุประชาสรรค์” ผลการศึกษาพบว่า

1. แบบฝึกทักษะการเรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบ่อกรู “คุรุประชาสรรค์” มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ 85/85 โดยมีค่าเฉลี่ย 98.18/91.00

2. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการใช้แบบฝึกทักษะเรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หน่วยการเรียนรู้ ที่ 4 การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบ่อกรู “คุรุประชาสรรค์” มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาศิลปะ เรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยการใช้แบบฝึกทักษะเรื่อง งานสร้างสรรค์จากกระดาษ หน่วยการเรียนรู้ ที่ 4 การสร้างสรรค์จากเศษวัสดุ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ (ทัศนศิลป์) สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดบ่อกรู “คุรุประชาสรรค์” มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ภรภัทร ชุ่มโสตร์ (http://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=8166&bcat_id=16 ค้นคืนเมื่อ 8 เมษายน 2552) ได้รายงานการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เรื่อง ผลการใช้แบบฝึกทักษะนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนบางชัน (ปल्लीวิทยานุสรณ์) กรุงเทพมหานคร ในการศึกษาและทดลองใช้นวัตกรรม ครั้งนี้ ผู้รายงานมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ ก่อนและหลังเรียน กลุ่มตัวอย่างที่นำมาศึกษาครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) 1 ห้องเรียน คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 โรงเรียนบางชัน (ปลื้มวิทยานุสรณ์) จำนวน 48 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 ชุดกิจกรรม และวัดทักษะนาฏศิลป์ภาคปฏิบัติ รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า (t-test) โดยใช้สูตร t-test dependent samples ผลการศึกษาพบว่า

1. ฝึกทักษะนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ทั้ง 4 ชุด มีค่าประสิทธิภาพรวมเท่ากับ 82.08/81.17 ซึ่งทุกชุดมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งไว้ 80/80
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้ฝึกทักษะนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์ ทั้ง 4 ชุด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนทุกชุดกิจกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จกพพล สว่างอารมณ์ (<http://jakpon.myreadyweb.com/article/topic-7081.html> 261244 ค้นคืนเมื่อ 19 มีนาคม 2553) ได้รายงานการพัฒนาบทเรียนการ์ตูน การป้องกัน ยาเสพติดในสถานศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสัดหีบ จังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์คือ (1) เพื่อสร้างและทดลองใช้บทเรียนการ์ตูนชุดการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยการ์ตูนสาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา กับเกณฑ์ร้อยละ 80 (3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังจากการศึกษา บทเรียนการ์ตูน สาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้นหนังสือ บทเรียนการ์ตูน กับ กลุ่มที่เรียน โดยใช้บทเรียนการ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) และ (4) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วย หนังสือบทเรียนการ์ตูนและการ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 30 คน และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ผู้รายงานดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ หนังสือกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 และบทเรียนการ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 สาระการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ (1) หนังสือบทเรียนการ์ตูน สาระการ

เรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนชุดการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา (2) บทเรียนการ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) สารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา (3) แบบประเมินคุณภาพของบทเรียนการ์ตูน สารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา (4) คู่มือการใช้บทเรียนการ์ตูนสารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา (5) แบบประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้บทเรียนการ์ตูน สารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา และ (6) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทเรียนการ์ตูน สารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ของนักเรียนผลการรายงานปรากฏว่า

1. ประสิทธิภาพของบทเรียนการ์ตูนสารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดการป้องกันยาเสพติดภายในสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยมากที่สุด ส่วนหนังสือบทเรียนการ์ตูนจากการประเมินคะแนนเฉลี่ยของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 7 เล่ม คิดเป็น 86.30/80.60 และบทเรียนการ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์(E-book) คิดเป็น 86.00/83.27

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 2 กลุ่ม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จากการใช้หนังสือบทเรียนการ์ตูนสารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา แตกต่างกับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ที่ใช้บทเรียนการ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

4. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1และ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 ต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนการ์ตูนสารการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ชุดป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาที่ จัดทำเป็นหนังสือบทเรียนการ์ตูน และบทเรียนการ์ตูนอิเล็กทรอนิกส์ (E-book) อยู่ในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด

พิบูลย์ การิเทพ (2546: 135) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพ ปัญหาและผลการดำเนินงานตามโครงการด้วยรักและห่วงใยของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคายผลการวิจัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูอาจารย์ผู้ปฏิบัติงาน/รับผิดชอบโครงการและนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านคือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการด้านการผลิต มีสภาพ ปัญหาและผลการดำเนินงานตามโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารครูอาจารย์ผู้ปฏิบัติงาน/รับผิดชอบโครงการ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคายมีสภาพ ปัญหาและผลการดำเนินไม่แตกต่างกันผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและผลการดำเนินงานตาม

โครงการ ตามขนาดของโรงเรียนคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดหนองคายที่มีขนาดแตกต่างกัน มีสภาพ ปัญหาและผลการดำเนินงานทุกด้านไม่แตกต่างกัน

มะลิ อุคม (<http://www.gotoknow.org/profiles/users/maliudom> ค้นคืนเมื่อ 19 มีนาคม 2553) ได้พัฒนานวัตกรรม เรื่อง การพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีมีวินัยโดยใช้เพลงธรรมะ ประกอบกิจกรรมพื้นฐานการเคลื่อนไหวและจังหวะของโรงเรียนวัดหนองแหวน (จิตรราษฎร์บำรุง) เนื่องจาก ปัญหาของนักเรียนในโรงเรียนคือขาดระเบียบวินัย ไม่รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ขาดทักษะในการดำเนินชีวิตที่ดีตามวิถีชีวิตชาวพุทธ ดังนั้นจึงดำเนินการสร้างนวัตกรรมเพื่อนำไป พัฒนาผู้เรียนผู้เกี่ยวข้อง โดยฝึกอบรมผู้เรียนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยในตนเองผ่านกิจกรรมการสอน เพลงธรรมะประกอบกิจกรรม การเคลื่อนไหว ปลุกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เด็กควรมี เปิด โอกาสให้เด็กได้เรียนรู้วิถีชีวิตธรรมชาติ ค้นคว้าหาความรู้ที่ทันสมัย ด้วยเทคนิควิธีการที่สนุกสนาน แต่คงไว้ซึ่งกระบวนการแห่งการแสวงหาปัญญาและวัฒนธรรมแห่งความเมตตา อันเป็นรากฐาน สำคัญในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม หลังจากทดลองใช้นวัตกรรมพบว่านักเรียนทุกคน มีการ พัฒนาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านระเบียบวินัยดีขึ้น จากนั้นได้นำกิจกรรมไปทดลองใช้กับเด็ก นักเรียน ที่โรงเรียนวัดหนองไทร ซึ่งเป็นโรงเรียนใกล้เคียง ผลปรากฏว่า นักเรียนร้อยละ 100 มีความสุขสนุกสนานกับการเรียนรู้ร้อยละ 90 มีพฤติกรรมในเรื่องการรักษาระเบียบวินัยที่ดี นักเรียน รู้จักเอื้อเฟื้อช่วยเหลือผู้อื่นตามตามอัตภาพของตน เป็นที่สนใจของนักเรียนนักเรียนจะให้ความ ร่วมมือในการทำกิจกรรม ครูสามารถสอดแทรกคุณธรรมที่ต้องการเน้นเข้าใจในสาระการเรียนรู้ได้ดี นักเรียนเข้าใจและนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันมากขึ้น นักเรียนสามารถร้องเพลงธรรมะและทำกิจกรรม ประกอบเพลงได้ดี มีทักษะในการฟังเพลง ร้องเพลงธรรมะ ซาบซึ้งในหลักธรรมคำสอน ข้อคิด แนวปฏิบัติ ที่สอดแทรกในเพลงธรรมะมีความสนุกสนานในขณะที่ร่วมกิจกรรม

สถิตย์ จริตน้อย (2550: 156) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและผลการดำเนินงานตาม โครงการส่งเสริมกิจกรรมตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารีใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้าน ปัญหาการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์นั้น สภาพ และผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมกิจกรรม สหกรณ์ตามพระราชดำริ อยู่ในระดับมาก ด้านปัญหาการดำเนินงานโดยรวมอยู่ระดับน้อย

ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหา และผลการดำเนินงานตาม โครงการส่งเสริม กิจกรรมสหกรณ์ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯสยามบรมราชกุมารีใน โรงเรียน

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านผลกระทบของสภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น ไม่แตกต่างกันและผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาและผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริม กิจกรรมสหกรณ์ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนนคร เขต 1 ตามขนาดของโรงเรียนพบว่า สภาพ การดำเนินการตามโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยรวมด้านกระบวนการ ผลผลิตและผลกระทบ ไม่แตกต่าง แต่ด้านปัจจัยการนำเข้า แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาการดำเนินการ โดยรวมใน โรงเรียนขนาดกลางและขนาด ใหญ่ไม่แตกต่างกัน

สถิติ ชนะชัย และสมเกียรติ โสดีศิริ (อ้างใน ทองเพชร การุญ 2552: 63) ได้ รายงานผลการดำเนินการจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนยาง ชุมน้อยพิทยา โดยดำเนินกิจกรรมมาแล้วเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการรายงานใช้เครื่องมือ 3 ชนิด คือ (1) แบบสำรวจผลการคัดกรองนักเรียน (2) แบบสำรวจการใช้กิจกรรมตามกระบวนการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ (3) แบบสำรวจการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครอง ซึ่งมีการรวบรวมข้อมูลจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ก่อนการพัฒนา จากนั้นจึงมีการรวบรวมข้อมูลหลังจากการพัฒนา 3 ด้าน คือ จำนวนนักเรียนกลุ่ม เสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา สำรวจความพึงพอใจของบุคลากร และสำรวจการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ โดยการคิดคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยระดับคะแนน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ระดับคะแนน และการทดสอบความแตกต่างของจำนวนนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาระหว่าง ก่อนการพัฒนากับหลังการพัฒนาโดยวิธีการทดสอบด้วย Sign test ผลการศึกษาพบว่า จำนวน นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหาก่อนการพัฒนาอยู่ในระดับมากอย่างยิ่ง หลังการพัฒนาอยู่ในระดับอยู่ ในระดับน้อยอย่างยิ่งและน้อยกว่าก่อนการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การปฏิบัติตาม กระบวนการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากอย่างยิ่ง ความพึงพอใจของบุคลากรและ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอยู่ในระดับมาก

สุพจน์ พลหาญ (อ้างใน ทองเพชร การุญ 2552: 64) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและ ผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมตามโครงการ TO BE NUMBER ONE ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหาร ครูฝ่ายปกครองและครูแนะแนว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาและ ผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมตามโครงการ TO BE NUMBER ONE โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

2. ผู้บริหาร ครูฝ่ายปกครองและครูแนะแนวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมตามโครงการ TO BE NUMBER ONE โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผู้บริหาร ครูฝ่ายปกครองและครูแนะแนว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมตามโครงการ TO BE NUMBER ONE โดยรวมและรายกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

4. ผู้บริหาร ครูฝ่ายปกครองและครูแนะแนว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสำเร็จของการจัดกิจกรรมตามโครงการ TO BE NUMBER ONE โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉรา เหล่าบ้านเหนือ (2550: 88) ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด สถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีการดำเนิน การวางแผน ด้านการประดิษฐ์คิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมของสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

อรุณรักษ์ จันทร์ศรี (2549: 141) ทำการวิจัยเรื่องการประเมินโครงการสายใยครูและศิษย์ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านปัจจัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านครูที่ปรึกษา การปฏิบัติมีระดับความเป็นจริง รองลงมาคือ ด้านบริหาร ด้านเอกสารเครื่องมือในการปฏิบัติงานและสถานที่จัดเก็บ และด้านผู้ปกครอง ตามลำดับ ซึ่งการปฏิบัติมีระดับความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า กระบวนการในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การปฏิบัติมีระดับความจริงมาก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมของครูที่ปรึกษา การพัฒนาครูที่ปรึกษาและด้านการบริหารและจัดการ ตามลำดับ ซึ่งการปฏิบัติระดับความเป็นจริงอยู่ในระดับมาก ด้านการผลิต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักเรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี สามารถปรับตัวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม สภาพการปฏิบัติมีระดับความเป็นจริงมาก รองลงมาคือ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ตามศักยภาพและนักเรียนมีความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจและการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ตามลำดับ ซึ่งสภาพการปฏิบัติมีระดับความจริงอยู่ในระดับมาก

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

เครพส์ (Krepps, 1986: 1293 - A) ได้ศึกษาผลการทดลองชุดฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ต่อการตอบสนองของงานที่มีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของพนักงานที่เปลี่ยนเป็นการปฏิบัติโดยอัตโนมัติ เพื่อทดสอบประสิทธิภาพความรู้สึกของพนักงานที่มีต่องาน มีการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในสถานที่ต่างกัน ทำการทดลอง 2 ครั้ง จากผลการวิจัยพบว่าหลังจากการ

ทดลองใช้ชุดฝึกอบรมการปฏิบัติงานมีการวิเคราะห์สำรวจงานเพิ่มมากขึ้น ซึ่งให้เห็นว่าชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีผลอย่างมากต่อการเปลี่ยนแปลงของพนักงานในด้านความพอใจในการทำงานทั่ว ๆ ไป แรงกระตุ้นในการทำงานและความพอใจในความมั่นคงของงาน

คาร์เตอร์ (Carter, 1998: 6229 - B) ได้พัฒนาชุดฝึกอบรมแบบสัมภาษณ์ทางวิดีโอทัศน์เพื่อฝึกทักษะด้านการสัมภาษณ์ของนักศึกษาสาขาจิตวิทยา โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 5 กลุ่ม แยกเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 15-16 คน ใช้วิธีการทดสอบหลังการอบรม (Posttest) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มทดลองที่ศึกษาด้วยชุดฝึกอบรมที่สร้างขึ้นมีทักษะด้านการสัมภาษณ์หลังการอบรม 86 % สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80 %

ลัฟชินี (อ้างใน ทองเพชร การุญ 2552: 70) ได้ศึกษาการสำรวจนวัตกรรมในการศึกษาเพาะตัวของครู ซึ่งเป็นวิธีใหม่ที่ใช้วิจัยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อนำไปพัฒนาการสอนของครูแต่ละคน มีการนำวิดีโอสั้น 2 ชุด มาใช้ร่วมในร่วมขณะฝึกปฏิบัติโดยใช้วิดีโอเป็นแนวทาง พร้อมทั้งมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นซึ่งมีคำแนะนำในการใช้ด้วย ครูต้องออกแบบการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนเอง และใช้ภาพถ่ายของนักเรียนแต่ละคน ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้ประสบความสำเร็จในเรื่องกิจกรรมในชั้นเรียนที่สามารถออกแบบได้อย่างสร้างสรรค์ การออกแบบชั้นเรียนขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลและภาพกิจกรรมต่างๆที่ออกมาจะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายที่ครูได้วางไว้ว่าตนเองต้องการที่จะพัฒนาด้านใด การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย กิจกรรมการพูด ภาพถ่ายวิดีโอขณะที่สมาชิกกลุ่มนำเสนอหรือแสดงความคิดเห็น ครูเลือกเกณฑ์มาใช้แค่ 4 เกณฑ์ และใช้ภาพถ่ายส่วนบุคคลซึ่งกิจกรรมถ่ายภาพเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยการเรียนรู้ในอนาคต สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเป็นเอกสารอ้างอิงให้กับตัวเองซึ่งเป็นวิธีการวิจัยการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ชาว และอื่นๆ (Zhao and others, 2002: 482-515) ได้ศึกษาการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในชั้นเรียน การติดตามการทำงานของคณะครูจำนวนหนึ่งเป็นเวลา 1 ปี พบว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้การใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีในชั้นเรียนประสบผลสำเร็จมีอยู่ 11 ตัวชี้วัด ซึ่งปัจจัยเหล่านี้สามารถจัดรวมเป็นกลุ่มได้ 3 กลุ่มหลักคือ ครู ตัวนวัตกรรม และบริบท (เนื้อหา)

เทท และคนอื่นๆ (อ้างใน ทองเพชร การุญ 2552: 70) ได้ศึกษาเรื่องหลักสูตรปี 2002 : นวัตกรรม โอกาสและการเปลี่ยนแปลงพบว่า หลักสูตรปี 2000 ได้พัฒนาขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนในประเทศอังกฤษได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษา 16 ชั้น ซึ่งจัดทำขึ้นเป็น 2 ลักษณะ คือ กว้างและยืดหยุ่นได้ ในปีที่ 2 ของการใช้หลักสูตรปี 2000 ได้มีการประเมินผลการเรียนที่เกิดขึ้นกัน โรงเรียนมากกว่า 50 แห่ง วิทยาลัย 6 แห่ง และวิทยาลัยการศึกษาทั่วในประเทศอังกฤษ องค์กรต่างๆ ที่มีส่วนร่วมการจัดการศึกษาได้นำมาเป็นกรณีศึกษา คิดเป็น 1

ใน 10 ของพื้นที่การศึกษา ผลการศึกษาเป็นรายกรณีทำให้หลักสูตรนี้ประสบความสำเร็จได้ซึ่งทางโรงเรียนหรือวิทยาลัยต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้ 1) กำหนดขอบข่ายหลักสูตรให้ครอบคลุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งด้านอาชีพ ฐานะ การจัดการข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ 2) การสอน ใช้การสอนเพื่อส่งเสริมและจูงใจนักเรียนให้เห็นถึงความสำเร็จที่จะได้รับ 3) การพัฒนารูปแบบของหลักสูตร ให้นำไปสู่การประกอบอาชีพและเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ตลาดด้านอุตสาหกรรม 4) จัดสภาพองค์รวมด้านการบริการแหล่งเงินทุน การจัดหาทรัพยากร การติดต่อคณะทำงาน การสอบและนโยบายด้านการผลิตนักเรียน การวัดประเมินผล 5) ผลรวมที่ออกมาจากการจัดสภาพองค์รวมด้านบริหารและบริการ ผลสรุปต่างๆที่ได้มานี้เกือบ 40 % ได้มาจากการศึกษารายกรณีจากวิทยาลัย 10 แห่ง

วิลลาร์ และคนอื่นๆ (อ้างใน ทองเพชร การุญ 2552: 71) ได้ศึกษาการประเมินผลนวัตกรรมการสอนในชั้นเรียนที่ มหาวิทยาลัยเซอวิล (University of Seville) การศึกษาเรื่องนี้เปรียบเทียบให้เห็นการนำนวัตกรรมด้านการสอนในชั้นเรียน โดยการศึกษาเปรียบเทียบกับชั้นเรียน 12 ชั้นเรียน ที่มหาวิทยาลัยเซอวิล ประเทศสเปน ช่วงปีการศึกษา 1999-2000 มีนักเรียนเข้าร่วม 665 คน โดยให้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการรู้ของนักเรียนที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น รวมถึงนวัตกรรมในชั้นเรียนที่มหาวิทยาลัยนำมาใช้ โดยการวิเคราะห์ผ่านแผนการสอน การสังเกตการณ์ และการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างกับนักเรียน 84 คนพบว่า มีปัจจัยหลายอย่างในเรื่องประวัติความเป็นมาของนักเรียนที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างของผู้เรียน นักเรียนจำนวนหนึ่งไม่สนใจกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้น จากผลการวิจัยทำให้การนวัตกรรมการสอนมาปรับปรุงโดยนำเอา 4 หัวข้อหลักที่สำคัญในแบบสอบถามมาเป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการสอนของมหาวิทยาลัยต่อไป

สำนักงานการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S Department of Education, 2004 : อ้างใน ทองเพชร การุญ 2552: 72) ได้รายงานการวิจัยเรื่องนวัตกรรมการศึกษา : แนวทางในการออกหนังสือรับรองให้กับครู พบว่าอัตราการลาออกและลดลงของครูมีสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบจำนวนครูกับประชากรวัยเรียนทั่วประเทศ ทำให้ทราบว่า มีความจำเป็นที่ต้องเพิ่มจำนวนครูเมื่อกลับไปมองถึงความต้องการของโรงเรียนในเรื่องการปรับปรุงระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งเป็นการยกระดับนักเรียนให้ได้มาตรฐาน เพื่อก้าวสู่ความสำเร็จ ครูมีอาชีพยังมีไม่เพียงพอ จากความต้องการที่ว่า “จะมีเด็กคนใดบ้าง” จึงเป็นการเรียกร้องให้ครูทุกคนต้องมีมาตรฐานความรู้แต่ละวิชาในระดับสูงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้นักเรียนในยุคปัจจุบันที่ยังไปกว่านั้นคือ จำนวนเหมาะสมของครูบรรจุใหม่ ต้องสามารถทำการสอนอย่างหนักตามที่โรงเรียนกำหนดไว้ทุกอย่าง ข้อกำหนดในระยะเวลาอันสั้นในการนำไปสู่ครูมืออาชีพนั้นต้องมีการ

เตรียมการเพื่อให้ครูมีคุณภาพสูง ระเบียบวิธีการวิจัยและทรัพยากรถูกเพิ่มเติมเข้าไปด้วย

สำนักงานการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S Department of Education. 2004 : Abstract อ้างใน ทองเพชร การุญ 2552: 72) ได้รายงานการวิจัยเรื่อง แนวทางใหม่ในการอบรมภาวะผู้นำในโรงเรียน : นวัตกรรมในการศึกษา รายงานฉบับนี้กล่าวถึงโครงการนำร่อง 6 โครงการที่เป็นการเตรียมแนวทางในการสร้างผู้บริหารโรงเรียน สร้างสภาวะการปรับตัวไปสู่ความเป็นผู้นำที่ต้องการรวมทั้งจากสภาวะที่มีอยู่แล้วสู่สภาวะใหม่ ดังนั้นจึงนำกลยุทธ์ใหม่มาเพื่อดึงดูดใจให้ผู้บริหารเกิดความต้องการที่จะพัฒนาตน โดยให้ผู้บริหารเลือกเข้าไปเรียนหลักสูตรนี้ โดยเฉพาะเป็นหลักสูตรที่ทำทนายที่ทางมหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น พวกเขาต้องเตรียมเป็นพิเศษ ทางมหาวิทยาลัยจะจัดครูที่ปรึกษา และผู้ช่วยให้คำแนะนำซึ่งบุคคลเหล่านี้จะเป็นผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์และประสบผลสำเร็จแล้ว โครงการหลักจะเน้นให้ ผู้บริหารมีบทบาทเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงตัวเอง เพื่อรับผิดชอบในเรื่องผลของความสำเร็จของนักเรียน โครงการเหล่านี้มีจุดมุ่งหมายเดียวกันเพื่อให้ได้ผู้บริหารที่มีคุณภาพสูงสุดอันจะส่งผลสะท้อนกลับมาในเวลาเดียวกัน ข้อมูลเหล่านี้ถูกจัดแยกไว้เป็นสองส่วนคือ ส่วนที่ 1 เน้นปัจจัยพื้นฐานของการอบรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ส่วนที่2 เป็นโครงสร้างของโครงการ อันประกอบไปด้วย ระเบียบวิธีการวิจัยและทรัพยากร

สำนักงานการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา (U.S Department of Education's Office of Innovation and Improvement 2004 : Abstract อ้างใน ทองเพชร การุญ 2552: 72) ได้รายงานการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมในการศึกษา : สำหรับโรงเรียนพิเศษที่ประสบผลสำเร็จพบว่า โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จแล้วนั้น เป็น โรงเรียนที่มีการปฏิรูปนวัตกรรมโดยการนำอิสรภาพและการรับผิดชอบร่วมกัน ภายใต้ความร่วมมือขององค์กรในชุมชนแต่ดำเนินแบบอิสระ โรงเรียนพิเศษนี้จะเป็นอิสระจากกฎหมายของรัฐและนโยบายของเขตพื้นที่ในเรื่องที่สอนและวิธีการสอน การบริหารงบประมาณ สามารถจ้างและไล่ออกได้ในทางกลับกัน โรงเรียนเหล่านี้จะมีระเบียบที่เคร่งครัดในเรื่องวิชาการและสมรรถภาพด้านการเงิน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยืดหยุ่นและความรับผิดชอบในการปฏิบัติ แนวทางนี้เป็นแนวทางที่ 3 ในการจัดนวัตกรรมในการศึกษา มีการจัดเตรียมขั้นตอนต่างๆ ซึ่งมีอยู่ในระบบการทำงานของโรงเรียนแบบพิเศษ 8 แห่งในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีความเป็นอิสระในการทดลองทำการยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียน สิ่งที่ต้องเพิ่มเติมคือ ระเบียบวิธีการวิจัยและแหล่งทรัพยากร

โอลิเวอร์ และคนอื่นๆ (Oliver and others, 2004 : อ้างใน ทองเพชร การุญ 2552: 73) ได้ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้: นวัตกรรมการสอนที่สถาบันวิจัย โดยได้พบวิธีการสอนแบบใหม่สำหรับการสอนวิชาเคมีทั่วไปเป็นการผสมผสานกัน

ระหว่าง การบรรยายและการค้นคว้าทดลองในห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการให้คำแนะนำ และวิธีปฏิบัติ ซึ่งส่งเสริมให้เกิดการวิจัย การศึกษาเปรียบเทียบตามแนวคิดพื้นฐานทางเคมี ซึ่งต้องใช้ทักษะความเข้าใจในระดับสูง แสดงให้เห็นความแตกต่างของรูปแบบการสอนทั้งสองแบบ สามารถที่จะหาคำตอบหรือผลลัพธ์ได้เช่นเดียวกัน

อดเด็น และวอลเลซ (Odden and Wallace, 2004: 24) ได้ศึกษาในหัวข้อการทดสอบกับคำตอบแทนครู : ขอบเขตการใช้นวัตกรรมนำร่องรวมถึงฐานเงินเดือนและรางวัลที่ครูจะได้รับ การตอบแทนสำหรับผู้ที่ทำงานได้ดีที่สุด พบว่าเนื่องจากค่าจ้างครูเป็นงบประมาณที่มากที่สุดที่โรงเรียนแต่ละโรงจะต้องจ่าย ประมาณ 50 ถึง 70 เปอร์เซ็นต์ ทำให้เป็นตัวบิบบันให้มีความว่าเงินเหล่านี้สามารถที่จะโยงไปถึงการพัฒนาคุณภาพครูและสมรรถภาพของนักเรียนด้วยหรือไม่ การพัฒนาคุณภาพของครูหมายถึงการทำให้มั่นใจว่า 1) ครูทุกคนมีความรู้เพียงพอ มีทักษะ ความชำนาญ ในการอบรมสั่งสอนนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้ 2) ความขาดแคลนครูในวิชาหลัก เช่นคณิตศาสตร์ เทคโนโลยี และความยากในการที่จะเป็นครทำงานของโรงเรียน 3) ระบบการทำงานที่ดีกว่า การพัฒนาการจัดการครูให้เหมาะสมกับงาน การจ่ายค่าจ้างให้กับครูในเขตบริการและตามโรงเรียนในอำเภอต่างๆ เพื่อยกระดับพื้นฐานคุณภาพของครู โครงสร้างค่าจ้างนี้ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งสามด้าน มีการจ่ายค่าจ้างให้สูงขึ้น การเพิ่มให้กับครูที่ทำงานพิเศษ และมีการจ่ายโบนัสให้กับครูที่สามารถสอนและส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

งานวิจัยเกี่ยวข้องข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการดำเนินในการพัฒนานวัตกรรมนั้นมีขั้นตอนการดำเนินงานหลายขั้นตอน ซึ่งแต่ละขั้นตอนจะต้องประสบกับปัญหา อุปสรรคต่างๆ และมีแนวทางในการแสวงหาคำตอบเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้นให้ได้ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบกระบวนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายนเขต 2 ตามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง (ผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา) จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้เป็นแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนและการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดจนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในการใช้นวัตกรรมทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายนเขต 2 ต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและ
เปรียบเทียบกระบวนการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ตามความคิดเห็นสถานะกลุ่มตัวอย่าง
ประกอบด้วยผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา การศึกษาวิจัย
ครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีแบบการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey research) ซึ่งผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อ
ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำนวน 50 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา
ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมใน
ปีการศึกษา 2549 จำนวน 482 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้มาโดยการกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie และ
Morgan และใช้การสุ่มแบบตามความต้องการ (Purposive random) ได้จำนวน โรงเรียนเป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 44 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธาน
กรรมการสถานศึกษา 176 คน และได้โดยการสุ่มหลายขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 แบ่งสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามอำเภอต่างๆ ของเขตพื้นที่การศึกษา เชียงรายเขต 2 ได้ 5 อำเภอ ประกอบด้วย (1) อำเภอแม่ลาว จำนวน 5 โรงเรียน (2) อำเภอพาน จำนวน 14 โรงเรียน (3) อำเภอแม่สรวย จำนวน 12 โรงเรียน (4) อำเภอเวียงป่าเป้า จำนวน 8 โรงเรียน (5) อำเภอป่าแดด 5 โรงเรียน รวม 44 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างโรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียน 44 โรงเรียน

ขั้นที่ 3 จากจำนวนโรงเรียน 44 โรงเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาละ 2 คน ครู 1 คน และประธานกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมโรงเรียนละ 4 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง 176 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามเกี่ยวกับการการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงรายเขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ อาชวกร วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง/ภารกิจงาน และที่ตั้งสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงราย เขต 2 จำนวน 58 ข้อ ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

- 1) ด้านการวางแผนโครงการ
- 2) การปฏิบัติตามโครงการ
- 3) การควบคุม กำกับการปฏิบัติตามโครงการ
- 4) การประเมินและปรับปรุงโครงการ

การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน ดังกล่าวผู้วิจัยได้มาจัดทำเป็นแบบสอบถามการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยกำหนดเป็น 5 ระดับและมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติระดับปานกลาง

- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามชนิดปลายเปิด (Open – ended) แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายเขต 2

2.2 การสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัย มีวิธีการดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสารต่างๆ และรายงานการวิจัยของวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อนำไปพิจารณาประกอบการหารูปแบบวิธีการในการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

2.2.2 กำหนดกรอบความคิด จากข้อมูลต่างๆ ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามา โดยกำหนดเป็นองค์ประกอบ เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.3 สร้างแบบสอบถาม โดยอาศัยกรอบความคิดที่กำหนด และศึกษาจากคู่มือการสร้าง เครื่องมือในการวิจัย

2.2.4 เสนออาจารย์ที่ปรึกษา นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.5 ปรับปรุงแก้ไข นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบเพื่อปรับปรุงแก้ไข จากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยพิจารณาตรวจสอบแก้ไข และแนะนำในด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดความเรียบร้อยชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสำนวนและการใช้ภาษา ในเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้เป็นบางประการ ปรากฏค่า IOC แต่ละข้อคำถาม อยู่ระหว่าง 0.6 ถึง 1.0

2.2.6 ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง จากผู้เชี่ยวชาญกลับไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

2.2.7 ทดลอง นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ ซึ่งเป็นประชากรนอกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 โรงเรียน เพื่อทดสอบความเข้าใจเกี่ยวกับข้อคำถามในเครื่องมือ และนำกลับมาแก้ไขปรับปรุงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนนำกลับไปใช้จริง

2.2.8 ตรวจสอบ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับ แล้วนำเข้าระบบคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของคอนบัค (Chronbach) (อ้างใน พวงรัตน์ มณีรัตน์ 2540: 117) ปรากฏค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้านต่างๆ จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

- 1) การวางแผนโครงการ (P) เท่ากับ .95
 - 2) การปฏิบัติตามโครงการ (D) เท่ากับ .94
 - 3) การควบคุม กำกับการปฏิบัติตามโครงการ(C) เท่ากับ .97
 - 4) การประเมินและปรับปรุงโครงการ(A) เท่ากับ .97
- ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .98

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 ติดต่อขอหนังสือรับรองจาก คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อนำเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในการขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ติดต่อขอหนังสือรับรองจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนต่างๆในสังกัด

3.3 นำเครื่องมือ คือแบบสอบถามกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 176 ชุดไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และส่งทางไปรษณีย์ ตามโรงเรียนต่างๆที่กล่าวในเรื่องกลุ่มตัวอย่าง

3.4 ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดจำนวน 176 ชุดคิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนมาผู้วิจัยดำเนินการพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์และจัดระเบียบข้อมูล แล้วดำเนินการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติพื้นฐาน โดยใช้คอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์เนื้อหาสำหรับข้อมูลคำถามปลายเปิด ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหาร การสนับสนุนของผู้บริหาร และลักษณะของการใช้นวัตกรรม ใช้มาตราส่วนประมาณค่า(Rating scale) วิเคราะห์โดยการหาค่าวิเคราะห์โดย

ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายด้านและรายกิจกรรม โดยใช้เกณฑ์การตัดสินค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของชานินทร์ ศิลปะจารุ (2550: 77) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 กำหนดอยู่ในเกณฑ์ มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 กำหนดอยู่ในเกณฑ์ มีระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 กำหนดอยู่ในเกณฑ์ มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 กำหนดอยู่ในเกณฑ์ มีระดับการปฏิบัติน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 กำหนดอยู่ในเกณฑ์ มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

2.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance : ANOVA) และหากพบว่าค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ(Scheffe)

2.3 ข้อมูลที่ใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open - ended) ตามปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร ครู และประธานกรรมการสถานศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา ตามข้อความที่ผู้ตอบเขียนอธิบาย และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมและเปรียบเทียบการบริหารโครงการพร้อมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 และจากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 176 ฉบับ ได้รับคืนมา 176 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว Oneway - ANOVA และการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละและการจัดลำดับที่

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ที่ตั้งของสถานศึกษา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านเพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ที่ตั้งของสถานศึกษา วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
เพศชาย	92	52.3
เพศหญิง	84	47.7
รวม	176	100.0
2. อายุ		
21-30 ปี	3	1.7
31-40 ปี	33	18.8
41-50 ปี	80	45.5
มากกว่า 50 ปี	60	34.1
รวม	176	100.0
3. ตำแหน่งหน้าที่(สถานภาพ)		
ผู้บริหาร	88	50.0
ครู	44	25.0
ประธานกรรมการสถานศึกษา	44	25.0
รวม	176	100.0
4. ที่ตั้งสถานศึกษา		
อำเภอแม่ลาว	20	11.4
อำเภอพาน	56	31.8
อำเภอป่าแดด	20	11.4
อำเภอแม่สรวย	48	27.3
อำเภอเวียงป่าเป้า	32	18.2
รวม	176	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
5. วุฒิการศึกษา		
ประถมศึกษา	11	6.3
มัธยมศึกษา	11	12.5
ปริญญาตรี	107	60.8
สูงกว่าปริญญาตรี	47	26.7
รวม	176	100.0
6. ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	48	27.3
10 – 20 ปี	24	13.6
21 – 30 ปี	68	38.6
31 – 40 ปี	32	18.2
มากกว่า 40 ปี	4	2.3
รวม	176	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.30 ที่เหลือเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 47.70 ด้านตำแหน่งหน้าที่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาคิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาได้แก่ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และประธานกรรมการสถานศึกษาคิดเป็นประเภทร้อยละ 25 และยังพบว่าในส่วนที่ตั้งสถานศึกษาอำเภอพานมีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมาคืออำเภอแม่สรวย คิดเป็นร้อยละ 27.3 และอำเภอเวียงป่าเป้าคิดเป็นร้อยละ 18.2 อันดับสุดท้ายมี 2 อำเภอคืออำเภอป่าแดดและอำเภอแม่ลาว คิดเป็นร้อยละ 11.4 ด้านวุฒิการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.8 รองลงมา มีระดับสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 27.3 ด้านประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนมากมีประสบการณ์การทำงาน 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.6 และประสบการณ์ในการทำงาน 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.2 สุดท้ายประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 40 คิดเป็นร้อยละ 2.3

**ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ของ
ผู้บริหาร ครู และประธานกรรมการสถานศึกษา**

ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ด้านการกำหนดนโยบาย
ด้านการปฏิบัติตามนโยบาย ด้านการควบคุมและกำกับนโยบาย ด้านการประเมินและปรับปรุง
โครงการ

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติในการบริหาร
โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในภาพรวม

การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	การปฏิบัติ			ลำดับที่
	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ	
1. ด้านการวางแผนโครงการ	3.92	0.63	มาก	1
2. ด้านการปฏิบัติตามโครงการ	3.88	0.69	มาก	2
3. ด้านการควบคุมและกำกับการปฏิบัติ ตามโครงการ	3.68	0.68	มาก	3
4. ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ	3.63	0.76	มาก	4
รวม	3.78	0.69	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการ
บริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.7815$, S.D = 0.69)
และเมื่อพิจารณาเป็นระดับพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติการสูงสุดได้แก่ ด้านการวางแผนโครงการ
($\bar{X} = 3.92$, S.D = 0.63) รองลงมาได้แก่ด้านการปฏิบัติตามโครงการ ($\bar{X} = 3.88$, S.D = 0.69) และ
ด้านการควบคุมและกำกับการปฏิบัติตามโครงการ($\bar{X} = 3.69$, S.D = 0.68) ลำดับสุดท้าย ได้แก่
ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ($\bar{X} = 3.63$, S.D = 0.76)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติในการบริหาร
โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาเชิงรายเขต 2 ด้านการวางแผนโครงการ

ที่	การวางแผนโครงการ	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ	
1.	การศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้ นวัตกรรมทุกด้านในการบริหารและ การจัดการเรียนการสอน	3.98	0.76	มาก	6
2.	การศึกษาและกำหนดความจำเป็น ในด้านนวัตกรรมเพื่อใช้กำหนด วัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนและ โครงการ	3.99	0.69	มาก	5
3.	การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ การใช้นวัตกรรมและความต้องการ ในการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา	3.83	0.73	มาก	11
4.	การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดก่อนนำมา จัดทำแผนงาน โครงการหนึ่ง โรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	3.90	0.82	มาก	8
5.	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนด แผนงานและโครงการในการพัฒนา นวัตกรรมในสถานศึกษา	3.88	0.80	มาก	9
6.	การตั้งคณะกรรมการปฏิบัติและ รับผิดชอบในการบริหารโครงการ	4.10	0.84	มาก	2
7.	การประชุมคณะกรรมการและ ผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติและแนว ทางการปฏิบัติร่วมกันอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.78	0.86	มาก	13

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	การวางแผนโครงการ	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ	
8.	การเปิดโอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมจัดทำรายละเอียดของงานและจัดทำแผนปฏิบัติโครงการ	4.18	0.73	มาก	1
9.	การประชุมชี้แจงครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการวางแผนงานและโครงการอย่างสม่ำเสมอ	4.01	0.85	มาก	4
10.	การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานและโครงการไว้อย่างชัดเจน	4.03	0.80	มาก	3
11.	การยกร่างแผนงานโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมตามความคิดเห็นของคณะกรรมการและครูผู้เกี่ยวข้องตามต้องการและ	3.97	0.82	มาก	7
12.	วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้การจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมที่ต้องการตามแผนการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างชัดเจน	3.81	0.78	มาก	12
13.	การกำหนดแนวทางในการสนับสนุนการปฏิบัติจากทุกฝ่ายและหน่วยงานหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	3.84	0.74	มาก	10
14.	การกำหนดระบบในการติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมแต่ละด้านไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.74	0.78	มาก	15

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ที่	การวางแผนโครงการ	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ	
15.	กำหนดแนวทางในการปรับปรุง และปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงานและ รายละเอียดของงานตามแผนงาน และโครงการ	3.76	0.77	มาก	14
รวม		3.92	0.634	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรยะเขต 2 ได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร
โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในภาพรวมด้านการวางแผนโครงการอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 3.92$,
S.D = 0.63) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่ากิจกรรมที่มีการปฏิบัติการสูงสุดได้แก่ การเปิด
โอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมจัดทำรายละเอียดของงานและจัดทำ
แผนปฏิบัติโครงการ ($\bar{X} = 4.18$, S.D = 0.73) รองลงมาได้แก่ การตั้งคณะกรรมการปฏิบัติและ
รับผิดชอบในการบริหารโครงการ ($\bar{X} = 4.10$, S.D = 0.84) และ การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติ
ตามแผนปฏิบัติงานและโครงการไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 4.03$, S.D = 0.80) ลำดับสุดท้ายได้แก่ การ
กำหนดระบบในการติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมแต่ละด้านไว้
อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.74$, S.D = 0.72)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติในการบริหาร
โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาเชิงรายเขต 2 ด้านการปฏิบัติตามโครงการ

ที่	การปฏิบัติตามโครงการ	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ	
1.	การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการ ปฏิบัติตามแผนและโครงการแก่ครู และผู้เกี่ยวข้องก่อนเริ่มโครงการ	4.07	0.74	มาก	2
2.	การร่วมกันจากทุกฝ่ายในการ จัดลำดับความสำคัญของโครงการ ก่อนการนำไปปฏิบัติเพื่อทำความ เข้าใจร่วมกัน	3.93	0.86	มาก	6
3.	การซักซ้อมทบทวนแนวทางการ ปฏิบัติก่อนที่จะลงมือปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติการ เพื่อประสานการ ปฏิบัติงานร่วมกัน	3.84	0.84	มาก	9
4.	การจัดผู้รับผิดชอบและ ผู้ประสานงานในการดำเนินการตาม โครงการ	4.09	0.88	มาก	1
5.	การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตาม โครงการเพื่อควบคุมเวลาและ ก้าวหน้าของงานที่จะเป็นเครื่องมือ ในการติดตามงาน	3.82	0.87	มาก	11
6.	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติ โครงการ โดยเริ่มจากงานที่มีความ จำเป็นก่อนและหลังจากการ จัดลำดับความสำคัญที่กำหนดไว้	3.84	0.80	มาก	10

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	การปฏิบัติตามนโยบาย	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ	
7.	การประชุมและการติดต่อการประสานงานระหว่างคณะทำงาน เพื่อให้การปฏิบัติงานตาม โครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้	4.04	3.13	มาก	3
8.	การสนับสนุนทรัพยากรและวิชาการแก่ให้คณะทำงานในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.86	0.80	มาก	7
9.	การจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับโครงการทั้งก่อนและระหว่างดำเนินตามโครงการ	3.78	0.80	มาก	13
10.	การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนประยุกต์ใช้นวัตกรรมทุกด้านในการบริหารและการเรียนการสอน	3.94	0.76	มาก	5
11.	การสนับสนุนให้มีพัฒนาการเรียนการสอน โดยใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้น	3.95	0.87	มาก	4
12.	การจัดกิจกรรมทางสังคมเพื่อเผยแพร่โครงการและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรภายในกลุ่มและสังคม	3.72	0.89		15
13.	การประสานงานกับหน่วยงานและบุคลากรอื่นเพื่อขอรับการสนับสนุนทางวิชาการและทรัพยากรที่จำเป็น	3.74	0.76	มาก	14

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ที่	การปฏิบัติตามโครงการ	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ	
14.	การพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การพัฒนานวัตกรรมมีความรู้ ความ เข้าใจ และทักษะในการพัฒนา นวัตกรรมทุกด้านมากยิ่งขึ้น	3.80	0.79	มาก	12
15.	การเสริมสร้างกำลังใจประ โยชน์ แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการ	3.85	0.81	มาก	8
รวม		3.88	0.69	มาก	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่าผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการ
บริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมด้านการปฏิบัติตามโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D = 0.69) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติการสูงสุด
ได้แก่ การจัดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงานในการดำเนินการตามโครงการ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.88)
รองลงมาได้แก่ การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามแผนและโครงการแก่ครู และผู้เกี่ยวข้อง
ก่อนเริ่มโครงการ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.74) และ การประชุมและการติดต่อการประสานงานระหว่าง
คณะทำงานเพื่อให้การปฏิบัติงานตามโครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนที่
กำหนดไว้ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 3.13) ลำดับสุดท้ายได้แก่ การจัดกิจกรรมทางสังคมเพื่อเผยแพร่
โครงการและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรภายในกลุ่มและสังคม ($\bar{X} = 3.72$, S.D. = 0.89)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติในการ บริหาร
โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาเชิงรายเขต 2 ด้านการควบคุมและกำกับการปฏิบัติตามโครงการฯ

ที่	การควบคุมและกำกับการปฏิบัติตาม โครงการฯ	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ	
1.	การจัดตั้งคณะกรรมการการควบคุมกำกับ และติดตามการดำเนินงานตามโครงการ	3.84	0.83	มาก	1
2.	การศึกษารายละเอียดของโครงการและแนว ทางการปฏิบัติงานก่อนที่จะตรวจสอบและ ประเมินโครงการ	3.81	0.73	มาก	3
3.	การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการ ตรวจสอบและประเมินผลโครงการไว้อย่าง ชัดเจน	3.65	0.80	มาก	11
4.	การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของโครงการ เพื่อพัฒนางานด้านนวัตกรรมให้เข้ากับ สภาพโรงเรียน	3.68	0.81	มาก	7
5.	การจัดทำแผนงานและระยะเวลาในการ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตาม โครงการอย่างชัดเจน	3.83	0.79	มาก	2
6.	การควบคุม กำกับ ติดตามงาน โครงการให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ อย่างเป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ	3.69	0.82	มาก	6
7.	การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและ บุคลากรที่รับผิดชอบงานตามโครงการ ตาม แผนงาน และตามระยะเวลาที่กำหนดไว้	3.74	0.78	มาก	4
8.	การติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการ และมีการปรับแผนงานให้เหมาะสมในแต่ ละช่วงเวลา	3.68	0.76	มาก	8

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ที่	การควบคุมและกำกับปฏิบัติตาม โครงการฯ	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ	
9.	การตรวจสอบผลค่าใช้จ่ายของการลงทุน ในโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม เป็นระยะๆ	3.65	0.78	มาก	12
10.	การเปิดโอกาสให้บุคลากรภายนอกมี ส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติ ตามโครงการ	3.57	0.88	มาก	14
11.	การรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ตรวจสอบโครงการอย่างเป็นระบบ และ นำไปประกอบการปรับแผนและการ ปรับปรุงการดำเนินการตามโครงการ	3.55	0.84	มาก	15
12.	การจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ การเงิน พัสดุในการบริหารโครงการ	3.66	0.91	มาก	9
13.	การติดตามและตรวจสอบการใช้ งบประมาณและระยะเวลาดำเนินการให้ เป็นไปตามที่กำหนดไว้	3.66	0.86	มาก	10
14.	การตรวจสอบคุณภาพของงานพัฒนา นวัตกรรมที่ได้ดำเนินการให้มีคุณภาพ ตามกำหนด ตามระยะเวลาที่เหมาะสม	3.64	0.73	มาก	13
15.	การควบคุมการใช้ทรัพยากรและ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้เป็นไป ตามแผนงานและโครงการที่กำหนด	3.70	0.74	มาก	5
รวม		3.68	0.68	มาก	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่าผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ด้านการควบคุมและกำกับปฏิบัติตาม
ตามโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$, S.D = 0.68) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรม

พบว่ากิจกรรมที่มีการปฏิบัติการสูงสุดได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการการควบคุมกำกับและติดตามการดำเนินงานตามโครงการ ($\bar{X} = 3.84$, S.D. 0.83) รองลงมาได้แก่ การจัดทำแผนงานและระยะเวลาในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.79) และการศึกษารายละเอียดของโครงการและแนวทางการปฏิบัติงานก่อนที่จะตรวจสอบและประเมินโครงการ ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.73) ลำดับสุดท้ายได้แก่ การรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบโครงการอย่างเป็นระบบ และนำไปประกอบการปรับแผนและการปรับปรุงการดำเนินการตามโครงการ ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.84)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานค่าระดับ และลำดับที่ของการปฏิบัติในการ บริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ

ที่	การประเมินและปรับปรุงโครงการ	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ	
1.	การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติตามโครงการ	3.68	0.87	มาก	4
2.	การศึกษารายละเอียดของงานและของโครงการก่อนที่จะดำเนินการประเมินผลโครงการ	3.69	0.77	มาก	3
3.	การกำหนดเครื่องมือประเมินที่ใช้ในการประเมินโครงการตามแผนการปฏิบัติโครงการ	3.61	0.81	มาก	9
4.	การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับประเมินโครงการไว้อย่างชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้	3.64	0.81	มาก	8
5.	การกำกับดูแลและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่	3.66	0.81	มาก	5

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ที่	การประเมินและปรับปรุงโครงการ	การปฏิบัติ			ลำดับที่
		ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน(S.D)	ระดับ	
6.	กำหนดไว้การเปิดโอกาสบุคลากรภายในและภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินตามโครงการ	3.51	0.88	มาก	12
7.	การวิเคราะห์ เครื่องมือวัดประเมินผลโครงการก่อนนำไปใช้ในการประเมินผลโครงการ	3.47	0.85	มาก	13
8.	การจัดให้มีการวัด - ประเมินผลการดำเนินโครงการตามกำหนดเวลาและแผนปฏิบัติการของโครงการ	3.53	0.82	มาก	11
9.	การประเมินผลความคุ้มค่าของการลงทุนในโครงการทั้งในด้านงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ	3.60	0.84	มาก	10
10.	การนำผลประเมินโครงการเข้าสู่การประชุมคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงงานตามโครงการ	3.65	0.89	มาก	7
11.	การนำการประเมินโครงการมาปรับปรุงแก้ไขโครงการให้เหมาะสมในโอกาสต่อไป	3.72	0.90	มาก	2
12.	การประเมินผลรวมโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษาและจัดทำรายงานประจำปี	3.81	0.82	มาก	1
13.	การรายงานผลการปฏิบัติโครงการต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชนทราบ	3.66	0.91	มาก	6
รวม		3.63	0.76	มาก	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่าผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา เห็นว่าสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้มีการปฏิบัติตามโครงการหนึ่ง

โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D = 0.76) และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่ากิจกรรมที่มีการปฏิบัติการสูงสุด ได้แก่ การประเมินผลรวมโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษาและจัดทำรายงานประจำปี ($\bar{X} = 3.81$, S.D = 0.82) รองลงมาได้แก่การนำการประเมินโครงการมาปรับปรุงแก้ไขโครงการให้เหมาะสมในโอกาสต่อไป ($\bar{X} = 3.72$, S.D = 0.90) และการศึกษารายละเอียดของงานและของโครงการก่อนที่จะดำเนินการประเมินผลโครงการ ($\bar{X} = 3.69$, S.D = 0.77) ลำดับสุดท้ายได้แก่ การวิเคราะห์ เครื่องมือวัดประเมินผลโครงการก่อนนำไปใช้ในการประเมินผลโครงการ ($\bar{X} = 3.47$, S.D = 0.85)

**ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2
วิเคราะห์โดยหาค่าสถิติ ตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างและที่ตั้งของ
สถานศึกษา ดังตารางที่ 4.7 – 4.11**

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการปฏิบัติการบริหารตามโครงการหนึ่งโรงเรียน
หนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย
เขต 2 ในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง

บริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	สถานภาพกลุ่มตัวอย่าง							
	ผู้บริหาร (n = 88)		ครู (n = 44)		กรรมการ สถานศึกษา(n = 44)		รวม (n = 176)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. ด้านการวางแผน โครงการ	3.96	0.57	3.85	0.66	3.89	0.71	3.92	0.63
2. ด้านการปฏิบัติตามโครงการ	4.00	0.59	3.78	0.71	3.73	0.81	3.88	0.69
3. ด้านการควบคุม กำกับการ ปฏิบัติตามโครงการ	3.78	0.57	3.64	0.69	3.53	0.82	3.68	0.68
4. ด้านการประเมินและ ปรับปรุงโครงการ	3.77	0.61	3.54	0.83	3.44	0.90	3.63	0.76
รวมทุกด้าน	3.88	0.53	3.70	0.68	3.65	0.75	3.78	0.63

จากตารางที่ 4.7 พบว่าการปฏิบัติการบริหารตามโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 จำแนกตาม สถานภาพ
ผู้ตอบแบบสอบถาม ในภาพรวมทุกด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D = 0.63) เมื่อ
พิจารณาเป็นรายสถานภาพ พบว่าแต่ละสถานะภาพมีการปฏิบัติในระดับมากเช่นกัน โดยกลุ่ม
ผู้บริหารพบว่ามี การปฏิบัติในการบริหารโครงการสูงสุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D = 0.53) รองลงมาได้แก่
กลุ่มครู ($\bar{X} = 3.70$, S.D = 0.68) กลุ่มประธานกรรมการสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.65$, S.D = 0.75)
ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามโครงการหนึ่งโรงเรียน
หนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย
เขต 2 ในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

สภาพบริหารโครงการ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการวางแผนโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	0.414	2	0.207	0.511	0.601
	ภายในกลุ่ม	70.075	173	0.405		
	รวม	70.489	175			
2. ด้านการปฏิบัติตาม โครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2.648	2	1.324	2.799	0.064
	ภายในกลุ่ม	81.823	173	0.473		
	รวม	84.471	175			
3. ด้านการควบคุมกำกับ การปฏิบัติตามโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	1.969	2	0.984	2.156	0.119
	ภายในกลุ่ม	78.998	173	0.457		
	รวม	80.967	175			
4. ด้านการประเมิน และปรับปรุงโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	3.718	2	1.859	3.287	0.040
	ภายในกลุ่ม	97.846	173	0.566		
	รวม	101.564	175			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.894	2	0.947	2.355	0.098
	ภายในกลุ่ม	69.571	173	0.402		
	รวม	71.465	175			

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพเห็นว่ามีการปฏิบัติในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ในตอนต้น ยกเว้นด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการเท่านั้น ที่กลุ่มตัวอย่างต่างสถานภาพกันมีความเห็นว่ามีการปฏิบัติแตกต่างกัน จึงได้มีการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามตารางที่ 4.9 ดังนี้

ตารางที่ 4.9 การทดสอบความแตกต่างของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโครงการหนึ่ง
โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเชียงรายเขต 2 ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ

	สถานภาพ	สถานภาพ	Mean Difference	ความ คลาด เคลื่อน	Sig.	95% Confidence Interval	
						ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด
ด้านการ ประเมิน และ ปรับปรุง โครงการ	ผู้บริหาร	ครู	0.233	0.138	.246	- 0.1095	0.5762
		ประธาน กรรมการ สถานศึกษา	0.331	0.138	.061	- 0.0116	0.6741
	ครู	ผู้บริหาร	- 0.233	0.138	.246	- 0.5762	0.1095
		ประธาน กรรมการ สถานศึกษา	- 0.097	0.160	.830	- 0.2980	0.4938
	ประธาน กรรมการ สถานศึกษา	ผู้บริหาร	- 0.331	0.138	.061	- 0.6741	0.0116
		ครู	- 0.097	0.160	.830	- 0.4938	0.2980

จากตารางที่ 4.9 กลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร
โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.10 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติการบริหารตามโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในด้านต่างๆ จำแนกตามที่ตั้งสถานศึกษา

บริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม	อำเภอแม่ลาว (n = 20)		อำเภอพาน (n = 56)		อำเภอแม่สรวย (n = 48)		อำเภอเวียงป่าเป้า (n = 32)		อำเภอป่าแดด (n = 20)		รวม (n = 176)	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
การวางแผนโครงการ	4.07	0.63	3.76	0.61	3.95	0.66	3.96	0.59	4.05	0.65	3.92	0.63
การปฏิบัติตามโครงการ	3.94	0.68	3.76	0.63	3.96	0.73	3.93	0.68	3.88	0.79	3.88	0.69
การควบคุมกำกับการปฏิบัติตามโครงการ	3.80	0.67	3.61	0.67	3.72	0.64	3.74	0.73	3.60	0.72	3.68	0.68
การประเมินและปรับปรุงโครงการ	3.72	0.79	3.55	0.69	3.68	0.74	3.77	0.75	3.42	0.75	3.63	0.76
รวมทุกด้าน	3.88	0.66	3.67	0.59	3.83	0.63	3.85	0.66	3.74	0.70	3.78	0.63

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการปฏิบัติการบริหารตามโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ของโรงเรียนตามที่ตั้งของสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ($\bar{X} = 3.78, S.D = 0.63$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายอำเภอ พบว่า อำเภอแม่ลาว มีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88, S.D = 0.66$) รองลงมาได้แก่อำเภอเวียงป่าเป้า ($\bar{X} = 3.85, S.D = 0.66$) และอำเภอแม่สรวย ($\bar{X} = 3.83, S.D = 0.63$) อำเภอที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคืออำเภอพาน ($\bar{X} = 3.67, S.D = 0.59$)

ตารางที่ 4.11 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามโครงการหนึ่งโรงเรียน
หนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
เชียงรายเขต 2 ในด้านต่างๆ จำแนกตามที่ตั้งสถานศึกษา

สภาพบริหารโครงการ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม	แหล่งความ แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการวางแผนโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2.307	4	0.577	1.447	0.221
	ภายในกลุ่ม	68.182	171	0.399		
	รวม	70.489	175			
2. ด้านการปฏิบัติตาม โครงการ	ระหว่างกลุ่ม	1.322	4	0.331	0.680	0.607
	ภายในกลุ่ม	83.149	171	0.486		
	รวม	84.471	175			
3. ด้านการควบคุมกำกับ การปฏิบัติตามโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	0.845	4	0.211	0.451	0.772
	ภายในกลุ่ม	80.122	171	0.469		
	รวม	80.967	175			
4. ด้านการประเมินและ ปรับปรุงโครงการ	ระหว่างกลุ่ม	2.169	4	0.542	0.933	0.446
	ภายในกลุ่ม	99.395	171	0.581		
	รวม	101.564	175			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.194	4	0.298	0.726	0.575
	ภายในกลุ่ม	70.271	171	0.411		
	รวม	71.465	175			

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของ
สถานศึกษาจำแนกตามที่ตั้ง มีการปฏิบัติ ในภาพรวมและในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกันตาม
สมมติฐานที่ตั้งในตอนต้น

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของ สถานศึกษา ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ซึ่ง เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติโดยการแจกแจงความถี่ค่าร้อยละและการ จัดลำดับที่ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.12 ปัญหาในการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่ง นวัตกรรมของสถานศึกษาชั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในแต่ละด้าน

ปัญหาในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมฯ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับที่
1. ด้านการวางแผนโครงการ			
1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้นวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน	41	25.0	2
1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลและความต้องการเกี่ยวกับสภาพการใช้นวัตกรรม	45	27.5	1
1.3 การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงาน	24	14.6	4
1.4 การจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม	34	20.7	3
1.5 กำหนดแนวทางในการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน	20	12.2	5
รวม	164	100	
2. ด้านการปฏิบัติตามโครงการ			
2.1 การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามแผน	28	11.2	4
2.2 การร่วมกันจากทุกฝ่ายในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ	78	31.2	1
2.3 การจัดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงาน	57	22.8	2
2.4 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติโครงการ	43	17.2	3
2.5 การจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับโครงการทั้งก่อนและระหว่างดำเนินการตามโครงการ	17	6.8	6
2.6 การพัฒนาครูและบุคลากร	27	10.8	5
รวม	250	100.00	

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัญหาในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมฯ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับที่
3. ด้านการควบคุมและกำกับการปฏิบัติตามโครงการ			
3.1 การจัดตั้งคณะกรรมการการควบคุมกำกับและติดตามการดำเนินงาน	25	10.3	5
3.2 การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของโครงการ	16	6.6	6
3.3 การควบคุม กำกับ ติดตามงาน	46	19.1	3
3.4 การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่รับผิดชอบ	37	15.3	4
3.5 การติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการ	15	6.2	7
3.6 การตรวจสอบผลค่าใช้จ่ายของการลงทุน	54	22.3	1
3.7 การควบคุมการใช้ทรัพยากรและระยะเวลา	49	20.2	2
รวม	242	100.00	
4. ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ			
4.1 การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผล	44	22.1	2
4.2 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน	51	25.6	1
4.3 การกำกับดูแลและประเมินผล	25	12.6	5
4.4 การวิเคราะห์ เครื่องมือวัดประเมินผลโครงการก่อนนำไปใช้ในการประเมินผลโครงการ	38	19.1	4
4.5 การนำการประเมินโครงการมาปรับปรุงแก้ไข	41	20.6	3
รวม	199	100.00	

จากตารางที่ 4.12 พบว่าปัญหาในการบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรายเขต 2 ในแต่ละด้านสูงสุด ดังนี้ ด้านการวางแผนโครงการ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลและความต้องการเกี่ยวกับสภาพการใช้ นวัตกรรม ร้อยละ 27.5 ด้านการปฏิบัติตามโครงการ ได้แก่ การร่วมกันจากทุกฝ่ายในการจัดลำดับ ความสำคัญของโครงการ ร้อยละ 31.2 ด้านการควบคุมการปฏิบัติตามโครงการ ได้แก่ การ ตรวจสอบผลค่าใช้จ่ายของการลงทุน ร้อยละ 23.3 ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ ได้แก่ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ 25.6

ตารางที่ 4.13 ข้อเสนอแนะในการบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษา
 ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในแต่ละด้าน

ข้อเสนอแนะในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมฯ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับที่
1. ด้านการวางแผนโครงการ			
1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้นวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน	43	50.00	1
1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลและความต้องการเกี่ยวกับสภาพการใช้นวัตกรรม	13	15.1	3
1.3 การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงาน	5	5.8	5
1.4 การจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม	17	19.8	2
1.5 กำหนดแนวทางในการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน	8	9.3	4
รวม	86	100	
2. ด้านการปฏิบัติตามโครงการ			
2.1 การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามแผน	15	9.00	5
2.2 การร่วมกันจากทุกฝ่ายในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ	70	42.20	1
2.3 การจัดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงาน	34	20.50	2
2.4 การดำเนินการตามแผนปฏิบัติโครงการ	16	9.60	4
2.5 การจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับโครงการทั้งก่อนและระหว่างดำเนินการโครงการ	22	13.30	3
2.6 การพัฒนาครูและบุคลากร	9	5.40	6
รวม	166	100.00	
3. ด้านการควบคุมและกำกับปฏิบัติตามโครงการฯ			
3.1 การจัดตั้งคณะกรรมการการควบคุมกำกับและติดตามการดำเนินงาน	18	17.00	3
3.2 การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของโครงการ	42	39.60	1
3.3 การควบคุม กำกับ ติดตามงาน	18	17.00	3
3.4 การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่รับผิดชอบ	4	7.50	5
3.5 การติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการ	8	18.90	2
3.6 การตรวจสอบผลค่าใช้จ่ายของการลงทุน	5	4.70	6
3.7 การควบคุมการใช้ทรัพยากรและระยะเวลา	9	8.50	4
รวม	106	100.00	

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมฯ	ความถี่	ร้อยละ	ลำดับที่
4. ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ			
4.1 การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผล	22	22.9	2
4.2 การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน	7	7.3	5
4.3 การกำกับดูแลและประเมินผล	49	51.1	1
4.4 การวิเคราะห์ เครื่องมือวัดประเมินผลโครงการก่อนนำไปใช้ในการประเมินผลโครงการ	10	10.4	3
4.5 การนำการประเมินโครงการมาปรับปรุงแก้ไข	8	8.30	4
รวม	96	100.00	

จากตารางที่ 4.13 พบว่าข้อเสนอแนะที่สำคัญในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ในแต่ละด้านได้รับข้อเสนอแนะดังนี้ ด้านการวางแผนโครงการ ได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้นวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ร้อยละ 50.00 ด้านการปฏิบัติตามโครงการ ได้แก่ การร่วมกันจากทุกฝ่ายในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ ร้อยละ 42.20 ด้านการควบคุมการปฏิบัติตามโครงการ ได้แก่ การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของโครงการ ร้อยละ 39.60 ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ ได้แก่ การกำกับดูแลและประเมินผล ร้อยละ 51.10

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่อง การบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 สามารถสรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาการบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่ง นวัตกรรมและเปรียบเทียบกระบวนการบริหารโครงการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา รวมทั้งต้องการทราบปัญหาและ ข้อเสนอแนะการบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามrating scale และคำถามปลายเปิด (Open - ended) จำนวน 1 ฉบับมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.94 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยโดย ขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและประสาน ไปยังกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองจากแบบสอบถาม 176 ชุด ได้รับคืนมา 176 ชุด เท่ากับ ร้อยละ 100 การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 จำนวน 44 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 176 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม rating scale ความเชื่อมั่นทั้ง ฉบับเท่ากับ .94 จำนวน 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารโครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่ง
นวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 จำนวน
58 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามชนิดปลายเปิด (Open - ended)

1.2.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
(one way Analysis of Variance) การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

1.3 ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล การบริหารโครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 ปรากฏผลการวิเคราะห์โดยสรุป
ดังนี้

1.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าพบว่ามีผู้ตอบ
แบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ด้านตำแหน่งหน้าที่ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น
ผู้บริหารสถานศึกษา ที่ตั้งสถานศึกษาอำเภอพานมีผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ด้านวุฒิการศึกษา
พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ด้านประสบการณ์พบว่า
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 – 30 ปี

1.3.2 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการบริหารโครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ตามความ
คิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู และ ประธานกรรมการสถานศึกษา ด้านการวางแผนโครงการ ด้านการ
ปฏิบัติตามโครงการ ด้านการควบคุมและกำกับการปฏิบัติตามโครงการ ด้านการประเมินและปรับปรุง
โครงการ ในภาพรวมพบว่า การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 มีระดับการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้

1) ด้านการกำหนดโครงการ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู และ ประธานกรรมการสถานศึกษา
เห็นว่าการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร
โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในด้านการวางแผนโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ
เมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก เรียงลำดับกิจกรรมที่มีการ
ปฏิบัติการสูงสุดสามลำดับแรกได้แก่ 1) การเปิดโอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น

และมีส่วนร่วมจัดทำรายละเอียดของงานและจัดทำแผนปฏิบัติโครงการ 2) การตั้งคณะกรรมการปฏิบัติและรับผิดชอบในการบริหารโครงการ และ 3) การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานและโครงการไว้อย่างชัดเจนลำดับ ลำดับสุดท้ายได้แก่ การกำหนดระบบในการติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมแต่ละด้านไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

2) ด้านการปฏิบัติตามโครงการ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาเห็นว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในด้านการปฏิบัติตามโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก เรียงลำดับกิจกรรมที่มีการปฏิบัติสูงสุดสามลำดับแรกได้แก่ 1) การจัดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงานในการดำเนินการตามโครงการระดับมาก 2) การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามแผนและโครงการแก่ครู และผู้เกี่ยวข้องก่อนเริ่มโครงการระดับมาก และ 3) การประชุมและการติดต่อประสานงานระหว่างคณะทำงานเพื่อให้การปฏิบัติงานตามโครงการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ระดับมาก ลำดับสุดท้ายได้แก่ การจัดกิจกรรมทางสังคมเพื่อเผยแพร่โครงการและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรภายในกลุ่มและสังคมระดับมาก

3) ด้านการควบคุมและ กำกับการปฏิบัติตามโครงการ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาเห็นว่าสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในด้านการควบคุมและ กำกับการปฏิบัติตามโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก เรียงลำดับกิจกรรมที่มีการปฏิบัติสูงสุดสามลำดับแรกได้แก่ 1) การจัดตั้งคณะกรรมการการควบคุมกำกับและติดตามการดำเนินงานตามโครงการอยู่ในระดับมาก 2) การจัดทำแผนงานและระยะเวลาในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างชัดเจนอยู่ในระดับมาก และ 3) การศึกษารายละเอียดของโครงการและแนวทางการปฏิบัติงานก่อนที่จะตรวจสอบและประเมินโครงการในระดับมาก ลำดับสุดท้ายได้แก่ การรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบโครงการอย่างเป็นระบบ และนำไปประกอบการปรับแผนและการปรับปรุงการดำเนินการตามโครงการ

4) ด้านการประเมินผลโครงการ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษา เห็นว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ได้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในด้านการประเมินผลโครงการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่าส่วนใหญ่มีการปฏิบัติในระดับมาก เรียงลำดับกิจกรรมที่มีการปฏิบัติการสูงสุดสามลำดับแรกได้แก่ 1) ได้แก่ การประเมินผลรวมโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษาและจัดทำรายงานประจำปี อยู่ในระดับมาก 2) การนำการประเมินโครงการมาปรับปรุงแก้ไขโครงการให้เหมาะสมในโอกาสต่อไป อยู่ในระดับมาก และ 3) การศึกษารายละเอียดของงานและของโครงการก่อนที่จะดำเนินการประเมินผลโครงการ อยู่ในระดับมาก ลำดับสุดท้ายได้แก่ การวิเคราะห์ เครื่องมือวัดประเมินผลโครงการก่อนนำไปใช้ในการประเมินผลโครงการอยู่ในระดับมาก

1.3.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานกรรมการสถานศึกษา

1) การเปรียบเทียบตามสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง พบว่าระดับการบริหารตามโครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ในภาพรวมทุกด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกันเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2) การเปรียบเทียบตามที่ตั้งสถานศึกษาพบว่าการปฏิบัติการบริหารตามโครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ในภาพรวมของแต่ละอำเภอมีระดับการปฏิบัติไม่แตกต่างกันและเป็นไปตามสมมติฐานในที่กำหนดไว้

1.3.4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม การบริหารโครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ,ครู, คณะกรรมการสถานศึกษามีปัญหาและข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

1) ปัญหาที่สำคัญด้านต่างดังนี้ ด้านการกำหนดนโยบาย ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลและความต้องการเกี่ยวกับสภาพการใช้นวัตกรรม รองลงมาได้แก่การศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้นวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน และการจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม ด้านการปฏิบัติตามนโยบายได้แก่ การร่วมกันจากทุกฝ่ายใน

การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ รองลงมาได้แก่และการจัดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงาน ด้านการควบคุมกำกับนโยบายได้แก่ การตรวจสอบผลค่าใช้จ่ายของการลงทุน รองลงมาได้แก่การควบคุมการใช้ทรัพยากรและระยะเวลา และการควบคุม กำกับ ติดตามงาน ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการได้แก่การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานรองลงมาได้แก่ รองลงมาได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผล และการนำการประเมินโครงการมาปรับปรุงแก้ไข

2) ข้อเสนอแนะที่สำคัญด้านต่างๆดังนี้ ด้านการกำหนดนโยบายการศึกษา สภาพปัจจุบันของการใช้นวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ การจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรม และการเก็บรวบรวมข้อมูลและความต้องการเกี่ยวกับสภาพการใช้นวัตกรรม ด้านการปฏิบัติตามนโยบายได้แก่ การร่วมกันจากทุกฝ่ายในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ รองลงมาได้แก่ การจัดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงาน และการจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับโครงการทั้งก่อนและระหว่างดำเนินตามโครงการ ด้านการควบคุมกำกับนโยบายได้แก่ การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของโครงการ รองลงมาได้แก่ การติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการและการจัดตั้งคณะกรรมการการควบคุมกำกับและติดตามการดำเนินงานและ การควบคุม กำกับ ติดตามงาน ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการได้แก่ การกำกับดูแลและประเมินผล รองลงมาได้แก่ การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผล และการวิเคราะห์เครื่องมือวัดประเมินผลโครงการก่อนนำไปใช้ในการประเมินผล

2. อภิปรายผล

การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 มีข้อควรอภิปรายดังนี้

2.1 การปฏิบัติในการ บริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงรายเขต 2 พบว่าผู้บริหาร ครู และกรรมการสถานศึกษาในภาพรวมเห็นว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นระดับพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติการสูงสุดได้แก่ ด้านการกำกับนโยบายรองลงมาได้แก่ด้านการปฏิบัติตามนโยบาย และด้านการควบคุมและกำกับนโยบายตามลำดับ สุดท้ายได้แก่ด้านการประเมินนโยบาย ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า นโยบายของรัฐบาลตามแผนบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2548 – 2551 ยุทธศาสตร์ที่ 2 มุ่งพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาคนให้มีความรู้ คู่คุณธรรมและจริยธรรม เตรียมความพร้อมให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการแข่งขันของประเทศ เพื่อเป็นการสนองยุทธศาสตร์ดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดเป้าหมายให้นักเรียน

ทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการกระตุ้นและส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนได้พัฒนาขีดความสามารถในการคิดค้น และพัฒนานวัตกรรม การจัดการการศึกษาที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนทั้งในด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน และการสร้างงานอาชีพที่เชื่อมโยงจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้วยเหตุที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักนวัตกรรมการจัดการศึกษา จึงได้ทำ โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงเรียนทุกโรงเรียนพัฒนา นวัตกรรมที่ใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนใน โรงเรียนสอดคล้องกับ

2.2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2

2.2.1 การเปรียบเทียบตามสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง พบว่าระดับการบริหารตาม โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2 ในภาพรวมทุกด้านพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพเห็นว่ามี การปฏิบัติในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมใน ภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ในตอนต้น ยกเว้นด้านการประเมิน และปรับปรุงโครงการเท่านั้นที่กลุ่มตัวอย่างต่างสถานภาพกันมีความเห็นว่ามีระดับการปฏิบัติ แตกต่างกัน จึงได้มีการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับเชวงศักดิ์ อุดมเดช (2549: 127) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและผล การดำเนินงานโครงการรักการอ่านสานสัมพันธ์ในโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการสังกัดสำนักงาน นครพนม เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน สถิต จิรดน้อม (2550: 156) ได้ศึกษาสภาพ ปัญหาและผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมกิจกรรมตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดของผู้บริหาร ครูผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมกิจกรรม สหกรณ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านปัญหาการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ส่วนความคิดเห็นของคณะกรรมการดำเนินงาน โครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์นั้น สภาพ และ ผลการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ตามพระราชดำริ อยู่ในระดับมาก ด้าน ปัญหาการดำเนินงานโดยรวมอยู่ระดับน้อยผลการเปรียบเทียบ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู ผู้รับผิดชอบโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2.2 การเปรียบเทียบตามที่ตั้งสถานศึกษาพบว่า การปฏิบัติการบริหารตาม โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2 ของโรงเรียนตามที่ตั้งของสถานศึกษา ในภาพรวมทุกด้านมี

การปฏิบัติไม่แตกต่างกันตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สอดคล้องกับอัจฉรา เหล่าบ้านเหนือ (2550: 88) การดำเนินงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดร้อยเอ็ด สถานศึกษาขนาดใหญ่และสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยรวมมีการดำเนิน การวางแผน ด้านการประดิษฐ์คิดค้นและ พัฒนานวัตกรรมของสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะพบว่า

2.3.1 ปัญหาในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ในแต่ละด้านสูงสุดดังนี้ ด้านการวางแผนโครงการได้แก่ การรวบรวมข้อมูลและความต้องการเกี่ยวกับสภาพการใช้ นวัตกรรม ด้านการปฏิบัติตามโครงการได้แก่ การร่วมกันจากทุกฝ่ายในการจัดลำดับความสำคัญ ของโครงการ ด้านการควบคุมการปฏิบัติตามโครงการได้แก่ การตรวจสอบผลค่าใช้จ่ายของการ ลงทุน ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการได้แก่ การกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน

2.3.2 ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 ในแต่ละ ด้านได้รับข้อเสนอแนะดังนี้ ด้านการวางแผนโครงการได้แก่ การศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้ นวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน ด้านการปฏิบัติตามโครงการได้แก่ การ ร่วมกันจากทุกฝ่ายในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ ด้านการควบคุมการปฏิบัติตาม โครงการได้แก่ การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของโครงการ ด้านการประเมินและปรับปรุงโครงการ ได้แก่ การกำกับดูแลและประเมินผล

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะ ในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2

3.1.1 **ด้านการวางแผนโครงการ** จากการวิจัยพบว่าควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ของการใช้นวัตกรรมในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนพร้อมทั้งมีการจัดลำดับ ความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลและความต้องการเกี่ยวกับสภาพ การใช้นวัตกรรมเพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาโดยมีการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงาน

3.1.2 **ด้านการปฏิบัติตามโครงการ** จากการวิจัยพบว่าควรจัดให้มีการร่วมกันจาก ทุกฝ่ายในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการเพื่อจัดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงานที่เหมาะสมตาม

ความสามารถโดยเริ่มต้นให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับโครงการทั้งก่อนและระหว่างดำเนินการตามโครงการแล้ว การดำเนินการตามแผนปฏิบัติโครงการตลอดจนจัดให้มีการประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามแผนและการพัฒนาครูและบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3.1.3 ด้านการควบคุมกำกับปฏิบัติตามโครงการ จากการวิจัยพบว่าควรมีการวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของโครงการ โดยจัดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการการควบคุมกำกับและติดตามการดำเนินงานและ การควบคุม กำกับ ติดตามงานเพื่อติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการ ติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่รับผิดชอบ ตลอดจนควบคุมการใช้ทรัพยากร ระยะเวลา และตรวจสอบผลของค่าใช้จ่ายในการลงทุนว่าคุ้มค่าหรือไม่

3.1.4 ด้านการประเมินและสรุปโครงการ การกำกับดูแลและประเมินผลตลอดจนการปรับปรุงโครงการ จากการวิจัยพบว่าควรจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผล เพื่อกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน มีการวิเคราะห์เครื่องมือวัดประเมินผลโครงการก่อนนำไปใช้ในการประเมินผลโครงการ สุดท้ายควรมีการนำการประเมินโครงการมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 การวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเปรียบเทียบการบริหาร โครงการตามสถานะผู้ตอบแบบสอบถามและที่ตั้งของสถานศึกษาพบว่าไม่แตกต่างกันตั้งนั้นแล้ว ในการวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาการบริหารโครงการ โดยแบ่งออกเป็นขนาดของสถานศึกษาขนาดเล็ก กลาง และขนาดใหญ่ เพื่อที่จะเป็นแนวทางที่ดีในการนำไปประยุกต์ใช้ของแต่ละสถานศึกษา

3.2.2 การวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป

3.2.3 การวิจัยเกี่ยวกับการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมควรมีการศึกษาด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้หรือด้านการพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้ครอบคลุมขอบข่ายของการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของโรงเรียนทั้ง 4 ด้าน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สืบช่วยธรรมมาภิบาล

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2535) *คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน* กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- กรมวิชาการ (2536) *คู่มือการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของท้องถิ่น* กรุงเทพมหานคร
คุรุสภาลาดพร้าว
- กิดานันท์ มะลิทอง (2548) *เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา* กรุงเทพมหานคร
อรุณการพิมพ์
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549) *แนวทางการดำเนินงาน โครงการหนึ่งโรงเรียน
หนึ่งนวัตกรรม* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์พระพุทธศาสนา
- จรรยา วงศ์สายัณห์ (2527) *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา (ประมวลความรู้เรื่องนวัตกรรม
ทางการศึกษา)* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์คุรุสภา
- จักพพล สว่างอารมณ์ (2553) *การพัฒนาบทเรียนการ์ตูนการป้องกัน ยาเสพติดในสถานศึกษา*
ชลบุรี โรงเรียนบ้านสัดหีบ
- เชวงศักดิ์ อุดมเดชาเวช (2549) “สภาพปัญหา และการดำเนินงานตามโครงการอ่านसानสู่พื้น
ของโรงเรียนที่ดำเนินงานตามโครงการและสมัครเข้ารับการประเมินสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่ การศึกษานครพนมเขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- ถวัลย์ มาศจรัส และพรพรด เจนสุวรรณ (2547) *คู่มือความคิดสร้างสรรค์ในการจัดทำนวัตกรรม*
กรุงเทพมหานคร ธารอักษร
- ทวีป ศิริรัมย์ (2545) *การวางแผนพัฒนาและประเมินโครงการ* กรุงเทพมหานคร สำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
- ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2535) *เทคนิค : การวิเคราะห์นโยบาย* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ทองเพชร การุญ (2552) “สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม
ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสกลนคร”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- ธีรพันธ์ วรรณปุระ (2553) “การพัฒนาวัตกรรมการศึกษา” ค้นคืนวันที่ 19 มีนาคม 2553
จาก <http://fws.cc/bantramoong/index.php?topic=128.0>

- ชานินทร์ ศิลป์จารุ (2550) *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS* กรุงเทพมหานคร วีอินเตอร์ปรี้น
 นรา สมประสงค์ (2538) *แรงจูงใจ นนทบุรี* โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- นิพนธ์ สุขปรีดี (2545) *นวัตกรรมเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา* กรุงเทพมหานคร นิตนารา
 นิภาพร จำปานาน (2549) *การใช้รูปแบบพัฒนาทีมงานที่มีประสิทธิภาพในโรงเรียน โรงเรียนวัด
 อินทอริน อยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*
- บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543) *นวัตกรรมการศึกษา* กรุงเทพมหานคร ภาควิชาเทคโนโลยีทาง
 การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประชุม รอดประเสริฐ (2547) *การบริหารโครงการ* กรุงเทพมหานคร เนติกุลการพิมพ์
 ประสิทธิ์ ดงยิ่งศิริ (2542) *การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ* กรุงเทพมหานคร ซีเอ็ดดูเคชั่น
 พนารัตน์ ชัดชุ่มแสง (2551) “ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม” ค้นคืนวันที่ 5 เมษายน 255 จาก
<http://school.obec.go.th/elp/1sweb/d4/ponggru.pdf>
- พิบูลย์ การิเทพ (2546) “สภาพปัญหาและผลการดำเนินงานตามโครงการด้วยรักและห่วงใยของ
 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย”
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิต
 วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- พงษ์ ผาวจิตร (2548) *นวัตกรรมทางธุรกิจ* กรุงเทพมหานคร เนชั่นบุคส์
- พรพิมล ผลวัฒนะ (2549) *การส่งเสริมคุณลักษณะในการทำงานของนักเรียนจากแนวคิด 10 ขั้น
 โดยการใช้การสอนโครงการ แบบ Pornpimol Process* อยุธยา สำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540) *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* กรุงเทพมหานคร
 สำนักทดสอบทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ภรภัทร ชุ่มโสตร์ (2551) *การใช้แบบฝึกทักษะนาฏศิลป์ เรื่อง นาฏศิลป์สร้างสรรค์
 กรุงเทพมหานคร โรงเรียนบางชัน (ป्लीมวิทยานุสรณ์)*
- มะลิ อุดม (2549) *การพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีมีวินัย โดยใช้เพลงธรรมะประกอบกิจกรรม
 พื้นฐาน การเคลื่อนไหวและจังหวะ* จันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี
 เขต 1
- วีรพจน์ ลือประสิทธิ์สกุล (2549) *การบริหารคุณค่าทั่วทั้งองค์กร ทฤษฎีใหม่ในการบริหารเพื่อการ
 เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน* กรุงเทพมหานคร ทีคิวเอ็มเบสท์
- ศุภชัย ยาวะประภาส (2547) *การวางแผนนโยบายโครงการและการบริหารโครงการ* นนทบุรี
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

- สกล แก้วศิริ (2548) *โครงการวิจัยพัฒนาโรงเรียนเครือข่ายนำร่อง คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบวงจร PDCA* เชียงใหม่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- สถิตย์ จิตน้อม (2549) “สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานโครงการส่งเสริมกิจกรรมสหกรณ์ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 1” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- สถิตย์ ชนะชัย และสมเกียรติ โสคติธิ (2549) *การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแบบมีส่วนร่วม ศรีสะเกษ* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
- สมคิด พรหมจ้อย (2542) *เทคนิคการประเมินโครงการ นนทบุรี* โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์ (2546) *นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ* กรุงเทพมหานคร เสมาธรรม
- สมหวัง ชัยตามล และคณะ (2549) *การสร้างรูปแบบพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัย* กรุงเทพมหานครสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมเขต 1
- สุเทพ อ่วมเจริญ (2551) “นวัตกรรมกระบวนการเรียนรู้ในการวิจัยชั้นเรียน” ค้นคืนวันที่ 7 เมษายน 2551 จาก www.mirc.org.fr/database/file_science/unit.
- สุพาดา สิริกุดตา และคณะ (2543) *การวางแผนและการบริหารโครงการ* กรุงเทพมหานคร ไคมอนด์ แอนด์มิชเนสเวิร์ด
- สุพจน์ พลหาญ (2548) “การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียน โรงเรียนโกสุมพิทยาสรรค์ อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุรศักดิ์ นานากุล (2522) *การบริหารงานผลิต* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- อดิชาติ สมศักดิ์ (2544) “การใช้นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับวิชาวิทยาศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

- อรุณรักษ์ จันทร์ศรี (2549) “การประเมินโครงการสาขายุทธศาสตร์และศิษย์ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศงขลา เขต 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- อัจฉรา เหล่าบ้านเหนือ (2550) “การศึกษาการดำเนินงานหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดร้อยเอ็ด” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- อัญชิสา ภูมั่ง (2553) *งานสร้างสรรค์จากกระดาษ* จันทบุรี โรงเรียนวัดบ่อกรู (ครูประจำโรงเรียน)
- Carter, James Albert. (1998) “The systematic development of a video-based self-instructional Interview Training package.” *Dissertation Abstracts International* 58: 6229- B.
- Krepps, Karen A. (1986) “The effects of an experimental computer training program on effective job Responses for employees converting to an automated operation (Organizational Behavior, Attitude, Operations research) .” *Dissertation Abstracts International* 47: 1293 - A.
- Luppici. (2007) “Exploring Innovations in Personalized Teacher Education” (2007, April 2) from http://www.eric.ed.gov/ERICWebportal/Home.portal?_nfpb=true&_pageLable.
- Tait and others. (2007) “Curriculum 2000 : Innovations. Opportunity and Change” (2007, April 2) from http://www.eric.ed.gov/ERICWebportal/Home.portal?_nfpb=true&_pageLable.
- U.S Department of Education (2007) “Innovations in Education : Successful Chartwe Schools” (2007, April 2) from http://www.eric.ed.gov/ERICWebportal/Home.portal?_nfpb=true&_pageLable.
- Villar and orthers (2007) “Evaluation of Classroom Teaching Innovations at the University of Seville” (2007, April 2) form http://www.eric.ed.gov/ERICWebportal/Home.portal?_nfpb=true&_pageLable.
- Zhao and others(2002) “Conditions for Classroom Technology Innovations” (2002, April 2) from http://www.eric.ed.gov/ERICWebportal/Home.portal?_nfpb=true&_pageLable.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นายอำนาจ กาวิโล

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงรายเขต 2

วุฒิการศึกษา ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาบริหารการศึกษา)

2. นายวีรัตน์ สานุมิตร

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
วุฒิการศึกษา ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาสถิติและการวิจัย)

3. นางสุดา กล้าณรงค์

ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
วุฒิการศึกษา ปริญญาการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาบริหารการศึกษา)

4. นายเกษม ดวงงาม

ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่าบงท้าวแก่นจันทร์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
วุฒิการศึกษา ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขา (สาขาบริหารการศึกษา)

5. นายสมจิต จันตะบุญ

ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสันสลี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2
วุฒิการศึกษา ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขา (สาขาบริหารการศึกษา)

ภาคผนวก ข

การตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย

การวิเคราะห์ค่า IOC

การหาค่า IOC (Index of congruence)

อาศัยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา จำนวน 5 ท่าน โดยกำหนดค่าคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญให้ดังนี้

+1 หมายถึง คำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

-1 หมายถึง คำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ค่า IOC ≥ 50 หมายความว่า คำถามนั้นวัดตรงจุดประสงค์

ค่า IOC < 50 หมายความว่า คำถามนั้นวัดไม่ตรงจุดประสงค์

หาค่า IOC จากสูตร $IOC = \frac{\sum R}{N}$ ได้ดังนี้

ที่	ประเด็น/ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป IOC
		1	2	3	4	5	
	การวางแผนโครงการ						
	ในการวางแผนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมนั้น สถานศึกษาได้มีการปฏิบัติตาม ประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด.....						
1	การศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้นวัตกรรมทุก ด้านในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	+1
2	การศึกษาและกำหนดความจำเป็นในด้านนวัตกรรม เพื่อใช้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนและ โครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	+1
3	การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้ นวัตกรรมและความต้องการในการใช้นวัตกรรมใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	0	+1	0.8
4	การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่าง ละเอียดก่อนนำมาจัดทำแผนงานโครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแผนงานและ โครงการในการพัฒนานวัตกรรมในสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1

ที่	ประเด็น/ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป IOC
		1	2	3	4	5	
6	การตั้งคณะกรรมการปฏิบัติและรับผิดชอบในการบริหารโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	การประชุมคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติและแนวทางการปฏิบัติร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	การเปิดโอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้อง ได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมจัดทำรายละเอียดของงานและจัดทำแผนปฏิบัติโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	การประชุมชี้แจงครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการวางแผนงานและโครงการอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานและโครงการไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
11	การยกร่างแผนงานโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมตามความคิดเห็นของคณะกรรมการและครูผู้เกี่ยวข้องตามต้องการและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
12	การจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนานวัตกรรมที่ ต้องการตามแผนการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	0	+1	0.8
13	การกำหนดแนวทางในการสนับสนุนการปฏิบัติจากทุกฝ่ายและหน่วยงานหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	การกำหนดระบบในการติดตามผลการปฏิบัติงานตามโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมแต่ละด้านไว้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1
15	กำหนดแนวทางในการปรับปรุงและปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงานและรายละเอียดของงานตามแผนงานและโครงการ	1	1	1	0	1	0.8

ที่	ประเด็น/ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป IOC
		1	2	3	4	5	
1	การปฏิบัติตามโครงการ ในการปฏิบัติตามโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่ง นวัตกรรมนั้นสถานศึกษาของท่านได้มีการปฏิบัติ ตามประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด..... การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติตามแผนและ โครงการแก่ครู และผู้เกี่ยวข้องก่อนเริ่มโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	การร่วมกันจากทุกฝ่ายในการจัดลำดับความสำคัญ ของโครงการก่อนการนำไปปฏิบัติเพื่อทำความเข้าใจ ร่วมกัน	0	+1	+1	+1	+1	0.8
3	การซักซ้อมทบทวนแนวทางการปฏิบัติก่อนที่จะลง มือปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ เพื่อประสานการ ปฏิบัติงานร่วมกัน	1	0	1	0	1	0.6
4	การจัดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงานในการ ดำเนินการตามโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามโครงการเพื่อ ควบคุมเวลาและก้าวหน้าของงานที่จะเป็นเครื่องมือ ในการติดตามงาน	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	การดำเนินการตามแผนปฏิบัติโครงการโดยเริ่มจาก งานที่มีความจำเป็นก่อนและหลังจากการจัดลำดับ ความสำคัญที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	การประชุมและการติดต่อการประสานงานระหว่าง คณะทำงานเพื่อให้การปฏิบัติงานตามโครงการ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผน ที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	การสนับสนุนทรัพยากรและวิชาการแก่ให้ คณะทำงานในการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและ ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1

ที่	ประเด็น/ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป IOC
		1	2	3	4	5	
9	การจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับโครงการทั้งก่อนและระหว่างดำเนินตามโครงการ	1	0	1	0	1	0.6
10	การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนประยุกต์ใช้นวัตกรรมทุกด้านในการบริหารและการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1
11	การสนับสนุนให้มีพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	การจัดกิจกรรมทางสังคมเพื่อเผยแพร่โครงการและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับบุคลากรภายในกลุ่มและสังคม	+1	0	+1	0	+1	0.6
13	การประสานงานกับหน่วยงานและบุคลากรอื่นเพื่อขอรับการสนับสนุนทางวิชาการและทรัพยากรที่จำเป็น	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	การพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการพัฒนานวัตกรรมทุกด้านมากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	การเสริมสร้างกำลังใจประโยชน์แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป IOC
		1	2	3	4	5	
1	การควบคุมและกำกับการปฏิบัติตามโครงการฯ ในการบริหาร โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่ง นวัตกรรมนั้นสถานศึกษาของท่านได้มีการปฏิบัติ ตามประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด..... การจัดตั้งคณะกรรมการการควบคุมกำกับและ ติดตามการดำเนินงานตามโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	การศึกษารายละเอียดของ โครงการและแนวทางการ ปฏิบัติงานก่อนที่จะตรวจสอบและประเมิน โครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตรวจสอบ และประเมินผลโครงการไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	0	0	+1	0.6
4	การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของ โครงการเพื่อพัฒนา งานด้านนวัตกรรมให้เข้ากับสภาพโรงเรียน	0	+1	0	+1	+1	0.6
5	การจัดทำแผนงานและระยะเวลาในการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างชัดเจน	0	+1	+1	+1	+1	0.8
6	การควบคุม กำกับ ติดตามงาน โครงการให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของโครงการ อย่างเป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่ รับผิดชอบงานตามโครงการ ตามแผนงาน และตาม ระยะเวลาที่กำหนดไว้	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	การติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการและมี การปรับแผนงานให้เหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	การตรวจสอบผลค่าใช้จ่ายของการลงทุนใน โครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมเป็นระยะๆ	0	+1	0	+1	+1	0.6
10	การเปิดโอกาสให้บุคลากรภายนอกมีส่วนร่วมใน การตรวจ สอบการปฏิบัติตามโครงการ	+1	0	+1	+1	+1	0.8

ที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป IOC
		1	2	3	4	5	
11	การรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบโครงการอย่างเป็นระบบ และนำไปประกอบการปรับแผนและการปรับปรุงการดำเนินการตามโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	การจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการเงิน พัสดุ ในการบริหารโครงการ	0	+1	+1	+1	+1	0.8
13	การติดตามและตรวจสอบการใช้งบประมาณและระยะเวลาในการดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้	0	+1	+1	+1	+1	0.8
14	การตรวจสอบคุณภาพของงานพัฒนานวัตกรรมที่ได้ดำเนินการให้มีคุณภาพตามกำหนด ตามระยะเวลาที่เหมาะสม	+1	+1	0	+1	+1	0.8
15	การควบคุมการใช้ทรัพยากรและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	1

ที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป IOC
		1	2	3	4	5	
	การประเมินและปรับปรุงโครงการ						
1	ในการดำเนินงานตามโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมนั้น สถานศึกษาของท่านได้มีการปฏิบัติตามประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด..... การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการปฏิบัติตามโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	การศึกษารายละเอียดของงานและของโครงการก่อนที่จะดำเนินการประเมินและปรับปรุงโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	การกำหนดเครื่องมือประเมินที่ใช้ในการประเมินโครงการตามแผนการปฏิบัติโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับประเมินโครงการไว้อย่างชัดเจนและสามารถนำไปปฏิบัติได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	การกำกับดูแลและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่กำหนดไว้	+1	+1	0	+1	+1	0.8
6	การเปิดโอกาสบุคลากรภายในและภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินตามโครงการ	0	+1	+1	+1	+1	0.8
7	การวิเคราะห์ เครื่องมือวัดประเมินผลโครงการก่อนนำไปใช้ในการประเมินและปรับปรุงโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	การจัดให้มีการวัด - ประเมินผลการดำเนินโครงการตามกำหนดเวลาและแผนปฏิบัติการของโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
9	การประเมินผลความคุ้มค่าของการลงทุนในโครงการทั้งในด้านงบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	การนำผลประเมินโครงการเข้าสู่การประชุมคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงงานตามโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ที่	ประเด็น/ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ					สรุป IOC
		1	2	3	4	5	
11	การนำการประเมินโครงการมาปรับปรุงแก้ไข โครงการให้เหมาะสมในโอกาสต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	การประเมินผลรวมโครงการเมื่อสิ้นปีการศึกษาและ จัดทำรายงานประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	1
13	การรายงานผลการปฏิบัติโครงการต่อหน่วยงานต้น สังกัดและสาธารณชนทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ภาคผนวก ค

การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือวิจัย

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ

RELLABILITY ANALYSIS – SCALR(ALPHA)

ข้อ	Mean	S.D	Cases	ข้อ	Mean	S.D	Cases	ข้อ	Mean	S.D	Cases
1	3.71	0.82	35	21	3.62	0.73	35	41	3.34	0.90	35
2	3.88	0.63	35	22	3.60	0.69	35	42	3.51	1.03	35
3	3.65	0.87	35	23	3.60	0.77	35	43	3.45	0.9	35
4	3.74	0.65	35	24	3.48	0.74	35	44	3.40	0.81	35
5	3.74	0.65	35	25	3.77	0.73	35	45	6.40	0.81	35
6	3.80	0.86	35	26	3.68	0.83	35	46	3.60	0.84	35
7	3.51	0.85	35	27	3.40	0.97	35	47	3.54	0.81	35
8	4.08	0.65	35	28	3.51	0.70	35	48	3.45	0.85	35
9	3.74	0.88	35	29	3.62	0.80	35	49	3.54	0.74	35
10	3.80	0.75	35	30	3.42	0.88	35	50	3.45	0.74	35
11	3.62	0.84	35	31	3.57	0.94	35	51	3.37	1.00	35
12	3.57	0.65	35	32	3.57	0.77	35	52	3.31	0.86	35
13	3.60	0.60	35	33	3.54	0.95	35	53	3.42	0.91	35
14	3.51	0.78	35	34	3.71	0.85	35	54	3.34	0.83	35
15	3.60	0.73	35	35	3.80	0.83	35	55	3.27	0.82	35
16	3.71	0.66	35	36	3.54	0.95	35	56	3.48	0.85	35
17	3.62	0.77	35	37	3.57	0.94	35	57	3.62	0.80	35
18	3.42	0.77	35	38	3.51	0.78	35	58	3.40	1.03	35
19	3.74	0.85	35	39	3.37	0.77	35				
20	3.51	0.78...	35	40	3.31	1.02	35				

Item Mean Mean Minimum Maximum Range Max/Min Variance
 3.5665 3.2857 4.0857 0.8000 1.2345 0.0235

Reliability Coefficients 58 items

Alpha = 0.9859 Standaraized item alpha = 0.9858

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ผู้ตอบได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่รับผิดชอบโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม และประธานกรรมการสถานศึกษา
2. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเท่านั้นไม่กระทบกระเทือนต่อการ ปฏิบัติหน้าที่และสถานภาพทางราชการของท่านแต่ประการใด
3. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหาร โครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () ที่อยู่หน้าข้อความซึ่งตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 21 – 30 ปี

() 31 – 40 ปี

() 41 – 50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3 อายุราชการ

- () 1 – 10 ปี
- () 11 – 20 ปี
- () 21 – 30 ปี
- () 31 – 40 ปี
- () 41 ปีขึ้นไป

4. วุฒิการศึกษาสูงสุด

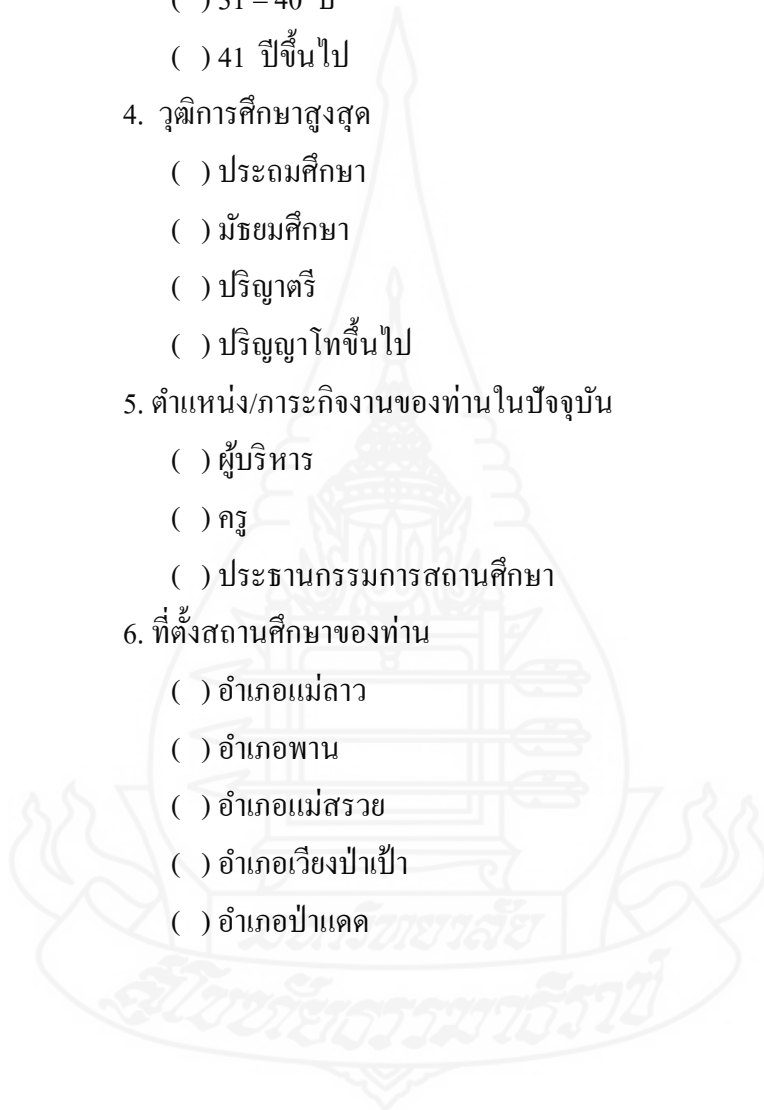
- () ประถมศึกษา
- () มัธยมศึกษา
- ()ปริญญาตรี
- ()ปริญญาโทขึ้นไป

5. ตำแหน่ง/ภาระกิจงานของท่านในปัจจุบัน

- () ผู้บริหาร
- () ครู
- () ประธานกรรมการสถานศึกษา

6. ที่ตั้งสถานศึกษาของท่าน

- () อำเภอแม่ลาว
- () อำเภอพาน
- () อำเภอแม่สรวย
- () อำเภอเวียงป่าเป้า
- () อำเภอป่าแดด

ตอนที่ 2 การปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมของสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมในสถานศึกษาของท่านว่ามีระดับการปฏิบัติหรือการดำเนินการในประเด็นต่างๆ ตรงกับข้อความต่อไปนี้เพียงใดแล้วโปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ท่านคิดว่าตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
0	การวางแผนโครงการ ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีการกำหนดแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการ	✓				
00	ในการวางแผนโครงการ โรงเรียนได้คำนึงถึงระยะเวลา และคุณภาพของโครงการเป็นสำคัญ			✓		

จากข้อ (0) ผู้ตอบพิจารณาเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนได้จัดให้มีการกำหนดแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการมากที่สุด จึงเขียนเครื่องหมายลง (✓) ในช่องระดับ 5 หรือช่องมากที่สุด

จากข้อ (00) ผู้ตอบพิจารณาเห็นว่าในการวางแผนโครงการโรงเรียนได้คำนึงถึงระยะเวลา และคุณภาพของโครงการอยู่ในระดับปานกลาง จึงเขียนเครื่องหมายลง (✓) ในช่องระดับ 3 หรือระดับปานกลาง

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	<p>การวางแผนโครงการ</p> <p>ในการวางแผนการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมนั้น สถานศึกษาได้มีการปฏิบัติตามประเด็นต่อไปนี้มาน้อยเพียงใด.....</p> <p>การศึกษาสภาพปัจจุบันของการใช้นวัตกรรมทุกด้านในการบริหารและการจัดการเรียนการสอน</p>					
2	การศึกษาและกำหนดความจำเป็นในด้านนวัตกรรมเพื่อใช้กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนและโครงการ					
3	การเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการใช้นวัตกรรมและความต้องการในการใช้นวัตกรรมในสถานศึกษา					
4	การดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดก่อนนำมาจัดทำแผนงานโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม					
5	การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดแผนงานและโครงการในการพัฒนานวัตกรรมในสถานศึกษา					
6	การตั้งคณะกรรมการปฏิบัติและรับผิดชอบในการบริหารโครงการ					
7	การประชุมคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อยุติและแนวทางการปฏิบัติร่วมกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8	การเปิดโอกาสให้ครูและผู้เกี่ยวข้องได้ แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมจัดทำ รายละเอียดของงานและจัดทำ แผนปฏิบัติโครงการ					
9	การประชุมชี้แจงครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อ กำหนดแนวทางในการวางแผนงานและ โครงการอย่างสม่ำเสมอ					
10	การกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติงานและโครงการไว้อย่าง ชัดเจน					
11	การยกร่างแผนงานโครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมตามความ คิดเห็นของคณะกรรมการและครู ผู้เกี่ยวข้องตามต้องการและวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้					
12	การจัดลำดับความสำคัญของการพัฒนา นวัตกรรมที่ต้องการตามแผนการ ปฏิบัติงานตามโครงการอย่างชัดเจน					
13	การกำหนดแนวทางในการสนับสนุน การปฏิบัติจากทุกฝ่ายและหน่วยงาน หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้อง					
14	การกำหนดระบบในการติดตามผลการ ปฏิบัติงานตามโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมแต่ละด้านไว้อย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง					

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
15	กำหนดแนวทางในการปรับปรุงและ ปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงานและ รายละเอียดของงานตามแผนงานและ โครงการ					

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	<p>การปฏิบัติตามโครงการ</p> <p>ในการปฏิบัติตามโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรมนั้นสถานศึกษาของท่าน ได้มีการปฏิบัติตามประเด็นต่อไปนี้มาก น้อยเพียงใด.....</p> <p>การจัดประชุมชี้แจงแนวทางการปฏิบัติ ตามแผนและโครงการแก่ครู และ ผู้เกี่ยวข้องก่อนเริ่มโครงการ</p>					
2	<p>การร่วมกันจากทุกฝ่ายในการจัดลำดับ ความสำคัญของโครงการก่อนการนำไป ปฏิบัติเพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน</p>					
3	<p>การซักซ้อมทบทวนแนวทางการปฏิบัติ ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ เพื่อประสานการปฏิบัติงานร่วมกัน</p>					
4	<p>การจัดผู้รับผิดชอบและผู้ประสานงานใน การดำเนินการตามโครงการ</p>					
5	<p>การจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตาม โครงการเพื่อควบคุมเวลาและก้าวหน้าของ งานที่จะเป็นเครื่องมือในการติดตามงาน</p>					
6	<p>การดำเนินการตามแผนปฏิบัติโครงการ โดยเริ่มจากงานที่มีความจำเป็นก่อนและ หลังจากการจัดลำดับความสำคัญที่ กำหนดไว้</p>					
7	<p>การประชุมและการติดต่อการ ประสานงานระหว่างคณะทำงานเพื่อให้ การปฏิบัติงานตามโครงการดำเนินไป อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผน ที่กำหนดไว้</p>					

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8	การสนับสนุนทรัพยากรและวิชาการแก่ ให้คณะทำงานในการปฏิบัติอย่าง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
9	การจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับโครงการทั้งก่อนและระหว่าง ดำเนินตามโครงการ					
10	การสนับสนุนให้ครูและบุคลากรใน โรงเรียนประยุกต์ใช้นวัตกรรมทุกด้านใน การบริหารและการเรียนการสอน					
11	การสนับสนุนให้มีพัฒนาการเรียนการ สอนโดยใช้นวัตกรรมที่สร้างขึ้น					
12	การจัดกิจกรรมทางสังคมเพื่อเผยแพร่ โครงการและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ บุคลากรภายในกลุ่มและสังคม					
13	การประสานงานกับหน่วยงานและ บุคลากรอื่นเพื่อขอรับการสนับสนุนทาง วิชาการและทรัพยากรที่จำเป็น					
14	การพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวกับการ พัฒนานวัตกรรมมีความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะในการพัฒนานวัตกรรมทุกด้าน มากยิ่งขึ้น					
15	การเสริมสร้างกำลังใจประโยชน์แก่ แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับ การปฏิบัติงานตามโครงการ					

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	<p>การควบคุมและกำกับปฏิบัติตามโครงการฯ</p> <p>ในการบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมนั้นสถานศึกษาของท่านได้มีการปฏิบัติตามประเด็นต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด.....</p> <p>การจัดตั้งคณะกรรมการการควบคุมกำกับและติดตามการดำเนินงานตามโครงการ</p>					
2	<p>การศึกษารายละเอียดของโครงการและแนวทางการปฏิบัติงานก่อนที่จะตรวจสอบและประเมินโครงการ</p>					
3	<p>การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับการตรวจสอบและประเมินผลโครงการไว้อย่างชัดเจน</p>					
4	<p>การวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของโครงการเพื่อพัฒนางานด้านนวัตกรรมให้เข้ากับสภาพโรงเรียน</p>					
5	<p>การจัดทำแผนงานและระยะเวลาในการติดตามและประเมินผลการทำงานตามโครงการอย่างชัดเจน</p>					
6	<p>การควบคุม กำกับ ติดตามงาน โครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการอย่างเป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ</p>					
7	<p>การติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรที่รับผิดชอบงานตามโครงการตามแผนงาน และตามระยะเวลาที่กำหนดไว้</p>					

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
8	การติดตามผลการปฏิบัติงานของโครงการและมีการปรับแผนงานให้เหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา					
9	การตรวจสอบผลค่าใช้จ่ายของการลงทุนในโครงการหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมเป็นระยะๆ					
10	การเปิดโอกาสให้บุคลากรภายนอกมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการปฏิบัติตามโครงการ					
11	การรวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบโครงการอย่างเป็นระบบ และนำไปประกอบการปรับแผนและการปรับปรุงการดำเนินการตามโครงการ					
12	การจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบการเงิน พัสตุในการบริหารโครงการ					
13	การติดตามและตรวจสอบการใช้งบประมาณและระยะเวลาในดำเนินการให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้					
14	การตรวจสอบคุณภาพของงานพัฒนานวัตกรรมที่ได้ดำเนินการให้มีคุณภาพตามกำหนด ตามระยะเวลาที่เหมาะสม					
15	การควบคุมการใช้จ่ายทรัพยากรและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่กำหนด					

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
1	การประเมินและปรับปรุงโครงการ ในการดำเนินงานตามโครงการหนึ่ง โรงเรียนหนึ่งนวัตกรรมนั้น สถานศึกษา ของท่านได้มีการปฏิบัติตามประเด็น ต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด..... การจัดตั้งคณะกรรมการประเมินผลการ ปฏิบัติตามโครงการ					
2	การศึกษารายละเอียดของงานและของ โครงการก่อนที่จะดำเนินการประเมิน และปรับปรุงโครงการ					
3	การกำหนดเครื่องมือประเมินที่ใช้ใน การประเมินโครงการตามแผนการ ปฏิบัติโครงการ					
4	การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานสำหรับ ประเมินโครงการไว้อย่างชัดเจนและ สามารถนำไปปฏิบัติได้					
6	การกำกับดูแลและประเมินผลการ ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของ โครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และระยะเวลาที่กำหนดไว้					
8	การเปิดโอกาสบุคลากรภายในและ ภายนอกมีส่วนร่วมในการประเมินตาม โครงการ					
9	การวิเคราะห์ เครื่องมือวัดประเมินผล โครงการก่อนนำไปใช้ในการประเมิน และปรับปรุงโครงการ					

ข้อที่	การบริหารโครงการหนึ่งโรงเรียน หนึ่งนวัตกรรม	ระดับการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
10	การจัดให้มีการวัด – ประเมินผลการ ดำเนินโครงการตามกำหนดเวลาและ แผนปฏิบัติการของโครงการ					
11	การประเมินผลความคุ้มค่าของการ ลงทุนในโครงการทั้งในด้าน งบประมาณและทรัพยากรอื่นๆ					
12	การนำผลประเมินโครงการเข้าสู่การ ประชุมคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการปรับปรุงงาน ตามโครงการ					
13	การนำการประเมินโครงการมาปรับปรุง แก้ไขโครงการให้เหมาะสมในโอกาส ต่อไป					
14	การประเมินผลรวมโครงการเมื่อสิ้นปี การศึกษาและจัดทำรายงานประจำปี					
15	การรายงานผลการปฏิบัติโครงการต่อ หน่วยงานต้นสังกัดและสาธารณชน ทราบ					

<p>3. การควบคุมและกำกับงานโครงการ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>	<p>3. การควบคุมและกำกับงานโครงการ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>
<p>4. การประเมินและปรับปรุงโครงการ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>	<p>4. การประเมินและปรับปรุงโครงการ หนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>-----</p>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายอภิชาติ สุปิน
วัน เดือน ปีเกิด	29 สิงหาคม 2508
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต สถาบันราชภัฏเชียงราย พ.ศ. 2545
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านสักพัฒนา อำเภอป่าแดด จังหวัดเชียงราย
ตำแหน่ง	ครูโรงเรียนบ้านสักพัฒนา

